

#48

prijs 2,50 euro | jaar 54 | nov-dec 2010

BELGIE-BELGIQUE

P.B. 1/9352

AFGIFTEBUREAU

BRUSSEL 7

NOV-DEC 2010

rood

de wereld begrijpen om de wereld te veranderen

- 3 **Edito** door *Thierry Pierret*
- 4 **De arbeidersbeweging komt stilaan in verweer**
door *Paul Van Pelt*
- 5 **Politietussenkomst in betoging** door *David Maertens*
- 6 **Wat wil de N-VA?** door *Jean Peltier*
- 7 **Belastingen en sociale zekerheid splitsen?**
door *Thierry Pierret*
- 8 **BBTK: Interview met Martin Willems**
door *Ataulfo Riera* en *Guy Van Sinoy*
- 10 **Interimarbeid: uitbuiting is mode** door *Mauro Gasparini*
- 12 **Spoorstaking: noodzaak van eenheid en inhoud**
door *correspondent*
- 12 **Witte Woede kleurt de straten opnieuw rood en groen**
door *Bert Inhoud* en *Dirk Gysys*
- 13 **Welke mobiliteitspolitiek in de grote steden?**
door *Thierry Pierret*
- 14 **Europa: rechts, rechtser, uiterst-rechts?**
door *Freddy De Pauw*
- 15 **Milieuramp in Hongarije: "De rode Donau"**
door *Dominique Angelini* en *Jean Peltier*
- 16 **Frankrijk: Woede tegen Sarkozy ebt niet weg**
door *Freddy De Pauw*
- 17 **Blokkade van de depots van TOTAL in België**
- 17 **Samen met onze kameraden van de NPA in de verdediging van de pensioenen** door ???
- 18 **Uiterst rechts kabinet in Nederland: De dubbele nederlaag van links** door *Leo De Kleijn*
- 20 **Tanzanië: systeem van uitbuiting van de kleinschalige boeren** interview door *David Baele* en *Nina De Wolf*
- 22 **Ja, het is mogelijk de armoede uit te roeien**
toespraak van *Eric Toussaint* in de UNO
- 23 **"Het verdriet van Turnhout": Uniek boek over een opmerkelijke staking** door *Matina van der Zaan*
- 24 **Abortus als sociaal recht** door *Özlem Barin*
- 26 **Lezersbrief** *Philip Polk*
- 26 **In memoriam: Valeer Vantuyghem**
- 27 **Column: Groei** door *Filip De Bodt*

cover foto: *Jean Peltier*
back cover foto: *Kris Krieg*
www.flickr.com/photos/bk/4195801110

#48 prijs 2,50 euro | jaar 54
november-december 2010

Werken mee aan dit nummer:
Ataulfo Riera, Bruno De Wit, Chris Den Hond, Daniel Tanuro, David Maertens, David Baele, Dominique Angelini, Eric Toussaint, Filip De Bodt, Francine Dekoninck, Freddy De Pauw, Guy Van Sinoy, Jean Peltier, Leo De Kleijn, Lidia Cirillo, Little Shiva, Utis Rabell, Marijke Colle, Mauro Gasparini, Michèle Marteaux, Nacho Alvarez Peralta, Nina De Wolf, Özlem Barin, Paul Van Pelt, Sandra Demarcq, Stéphanie Staëse, Sylvia Nema, Thierry Pierret, Thomas Weyts.

Rood is het tijdschrift van de SAP, Socialistische Arbeiderspartij, Belgische afdeling van de Viende Internationale.

Contactadres: Plantinstraat 20
1070 Brussel, info@sap-rood.be

Abonnement: 1,5€ per nummer,
8€ voor 6 nummers (per jaar)

Geefte te storten op het rekeningnummer 001-0728451-57 van de Vorming Leon Lesoil

Plantinstraat 20, 1070 Brussel
IBAN BE09 0010 7284 5157
BIC BNP Paribas Fortis: GEBABBBB
mention "Rood"

Rood wordt uitgegeven door de Vorming Leon Lesoil
v.u. A.Riera

www.sap-rood.be

Voor een nieuwe Operatie Waarheid

door *Thierry Pierret*

Het ABVV lanceerde eind oktober een oproep voor een sociaal front tegen het risico van een gedeeltelijke of gehele regionalisering van de Sociale Zekerheid en de directe belastingen.

De oproep is duidelijk tegen de N-VA van Bart De Wever gericht. De N-VA en dan vooral haar kopstuk kregen natuurlijk bij de verkiezingen van juni ook heel wat stemmen van werkenden en uitkeringsgerechtigden. Onder hen ongetwijfeld ook heel wat leden van de vakbonden, ook van het ABVV. Erger nog: heel wat syndicale afgevaardigden en militanten nemen delen van het N-VA-discours over, en beginnen zulke ideeën ook op de vakbondenvergaderingen en op de werkloer te verspreiden. Er ligt hier een serieuze uitdaging voor de vakbonden...

Beter laat dan nooit

De SAP juicht dit initiatief van het ABVV voluit toe, ook al komt het behoorlijk laat. Het komt laat, want de partijen die momenteel samen onderhandelen over de regeringsvorming kwamen al heel vroeg overeen om bepaalde delen van de Sociale Zekerheid (kinderbijslag, gezondheidszorg) naar de "gefedereerde entiteiten" over te dragen. Op dat moment kwam er vanuit de vakbonden nauwelijks reactie.

Toch moet het initiatief volop gesteund worden: Bart De Wever van zijn kant plaatst zich volop op het terrein van de klassenstrijd, weliswaar aan de kant van het patronaat.

Zijn voorstellen en eisen zullen enkel voor meer concurrentie zorgen tussen de loontrekkenden en uitkeringsgerechtigden in het ganse land, om ons allemaal armer te kunnen maken.

Het ABVV verspreidt een pamflet en een begeleidende tekst waarin het punt voor punt het N-VA programma bekritiseert. Het N-VA ziet hierin enkel een manoeuvre van de PS om druk op haar uit te oefenen opdat ze meer toegevingen zou doen in de reger-

ingsonderhandelingen.

Om haar bewering kracht bij te zetten, wijst het N-VA erop dat het initiatief van het ABVV er kwam onmiddellijk nadat de PS de nota had verworpen die De Wever als "verduidelijker" had opgesteld. Maar het vergeet te zeggen dat een dag na het verwerpen ervan, PS-minister Paul Magnette (ook wel eens beschouwd als de kroonprins van Di Rupo) dit rela-

tieve door toe te geven dat de nota's van Di Rupo en De Wever voor 90% gelijk liepen.

Dat Magnette dit later op nogal verwarde wijze probeerde te ontkennen

verandert weinig aan de zaak: de nota van Di Rupo voorzag wel degelijk dat de kinderbijslag en een deel van de bevoegdheden over de gezondheidszorg zouden worden overgedragen.

De nota voorzag eveneens 25 miljard besparingen en/of nieuwe inkomsten om het overheidsbudget in evenwicht te brengen en de schulden aan de banken af te lossen. Schulden die er in de eerste plaats waren gekomen door de zeer genereuze steunmaatregelen die de banken hadden gekregen met geld van de gemeenschap...

De productiviteit neemt sneller toe dan de vergrijzing

Daarom mag het sociale front waarvoor het ABVV nu oproept zich niet tevreden stellen met het bekritisseren van de N-VA. Het initiatief van het ABVV zou moeten uitlopen op een nieuwe Operatie Waarheid, vergelijkbaar met de campagne die de voorbode vormde van de grote stakingsbeweging van 1960-1961. Een campagne die de waarheid vertelt over onze sociale bijdragen, onderdeel van ons indirect loon; die de waarheid vertelt over de zogenaamde torenhoge kost van de pensioenen, terwijl de productiviteit van de arbeid veel harder

sijgt dan de vergrijzing. Die de waarheid vertelt over de belastingen, noodzakelijk middel om de collectieve noden in te vullen en de publieke diensten in stand te houden.

Zulke Operatie Waarheid, gevoerd in gemeenschappelijk vakbondsfrent ACV-ABVV, zou een formidabel instrument kunnen zijn om de broodnodige mobilisaties tegen de besparingspolitiek voor te bereiden. Ze zou ook een ruimte kunnen creëren om de discussie te voeren over het politieke verlengstuk van de syndicale eisen.

Vandaag zijn er partijen die de autonomie van de gefedereerde entiteiten verdedigen. Andere partijen verdedigen de belangen van de federale staat België. Maar waar zijn de partijen die de autonomie en de belangen van de nationale Sociale Zekerheid verdedigen?

De loon- en wedderekkenden en de uitkeringsgerechtigden hebben een partij nodig die even hard hun rechten en belangen verdedigt als die van de andere kant ze willen afbreken. ■

De arbeidersbeweging komt stilaan in verweer

door Paul Van Pel

De aanslepende regeringsvorming, maar vooral het feit dat deze in de media steeds bekeken wordt doorheen een communautaire bril, zorgt voor groeiend ongenoegen in de rangen van de arbeidersbeweging. Meer en meer syndicalisten beginnen in te zien dat het hete hangijzer tussen de potentiële coalitiepartners niet zozeer de staatshervorming is, dan wel het bestaan zelf van de zogenaamde 'welvaartsstaat' en de daarmee samenhangende sociale verworvenheden van de laatste 60 jaar.

Proactief optreden

Op het Nationaal Comité van het ABVV van 8 oktober waren er dan ook verschillende pleidooien om meer proactief tussen te komen in het debat. Vooral het feit dat de VOKA- en Unizo-praatsmakers in de media steeds opnieuw een gretige spreekbuis vinden in Bart De Wever, terwijl de arbeidersbeweging de dingen lijdzamelijk ondergaat, stuit meer en meer tegen de borst. Deze vraag om een meer proactief optreden was overigens vooral afkomstig uit de Vlaamse gewesten. Dat is ook begrijpelijk. Het is vooral in Vlaanderen dat links in het algemeen en de arbeidersbeweging, in het bijzonder geconfronteerd wordt met ongunstige krachtsverhoudingen.

Onhoudbare weigerachtigheid

Een deel van de ABVV-leiding (Belchiamd door ABVV-voorzitter Rudy De Leeuw) stond tot nu toe vrij weigerachtig tegenover een al te expliciet optreden van de vakbond op het politieke terrein. In hun visie "dienst de politiek haar werk te doen" en moest het ABVV "de politici de tijd gunnen om tot een resultaat te komen". Het feit dat de ABVV-voorzitter via zijn lidmaatschap van het SPa-partijbureau perfect op de hoogte is van het verloop der regeringsonderhandelingen zal aan die houding wel niet vreemd zijn, net zo goed als het feit dat dit deel van het vakbondapparaat de 'politieke vrienden' van PS en SPa niet graag in de wind wil zetten. Nu de verhoopte resultaten echter uitblijven en het mediatische discours

steeds verder opschuift naar rechts, werd deze houding meer en meer onhoudbaar.

Opschuiven naar links

Een ander deel van het ABVV-apparaat begint ook stilaan in te zien dat het steunen op de 'politieke vrienden' stilaan zijn limieten aan het bereiken is. Zo liet Erwin De Deyn van de BBTK op het congres van deze centrale opmerken dat "de arbeidersbeweging vandaag geen politiek verlengstuk meer heeft".

Geprangd tussen het aambeeld van het militantere deel van apparaat en basis en de hamer van een steeds meer naar rechts opschuivende Vlaamse publieke opinie, schoof het ABVV-apparaat dan ook gevoelig op naar links. Dat blijkt uit twee documenten.

Inter-professioneel Akkoord

Enerzijds is er de eisenbundel die het ABVV naar voor schuift voor de komende onderhandelingen rond een Inter-professioneel Akkoord. Aansluitend bij de beslissingen van het ABVV-congres van juni jl. eist het ABVV met deze eisenbundel voor het eerst in lange tijd "het einde van de bijdrageverlagen en fiscale cadeaus aangezien dit niet gepaard gaat met de voorwaarde van een modernisering van het productieapparaat of met het scheppen van kwaliteitsvolle banen". Bovendien worden ook marges gevraagd voor onder andere "een verhoging van de brutolonen (en niet netto, zoals in het vorige uitzonderlijke akkoord)" en worden de "interprofessionale all-in formules" én de aanvallen op het indexsysteem resoluut afgewezen. Tenslotte kan er "voor het ABVV geen sprake zijn van loonmatiging en bezuinigingen voor de werknemers en de sociaal gerechtigden". In de plaats daarvan eist het ABVV "degelijke lonen, kwaliteitsvolle banen, betere sociale uitkeringen (met o.a. hogere pensioenen) en rechtvaardiger belastingen".

Campagne 'voor solidariteit en tegen nationalisme'

Anderzijds is er de campagne 'voor solidariteit en tegen nationalisme'. Deze

campagne vindt haar uitdrukking in een affiche onder de titel "Men bedriegt U: regionalisering van de belastingen = meer armoede en meer ongelijkheid". In vier paragrafen worden vervolgens argumenten aangereikt "tegen het 'eenheidsdenken' van de N-VA en de nationalistes". Meer concreet wordt er scherp van leer getrokken tegen de voorgestomen regionalisering van personenbelasting, vennootschapsbelasting en het arbeidsmarktoverzicht en voor het belastingen van "de financiële en rijke elite" ter "financiering van de openbare diensten en de sociale zekerheid".

Programma ABVV politiek vertolken

Het is voor het eerst sinds zeer lange tijd dat het ABVV zich zo expliciet begeeft op het politieke terrein. Een goede zaak, want vanaf nu is het niet meer zo vanzelfsprekend dat het ABVV zonder meer de politieke agenda van PS en SPa zou moeten vertalen naar de eigen achterban. De vraag wordt eerder omgekeerd: waarom vertolken die partijen het politieke programma van het ABVV niet?

Die vraag is des te prangender, omdat het ABVV de progressieve linkerzijde ook oproept om front te vormen tegen het rechtse eenheidsdenken. Een oproep die expliciet gericht wordt – naast de sociaal-democratie – tot de linkervleugel van de christen-democraten (het ACW) en tot Groen!

Ambivalentie

De draai naar links van het ABVV en naar een meer proactief politiek optreden blijft – ondanks alle positieve aspecten ervan – een ambivalente draai. Waarom werd de campagne enkel tegen de N-VA gericht? Waarom worden de 'politieke vrienden' niet gekapitteld over hun verregaande meegaandheid in het nationalistische 'eenheidsdenken'?

En het ACV?

Van groot belang is natuurlijk de houding van het ACV. Die vakbond hield onlangs haar 'visiecongres'. Het was niet

de bedoeling dat dit congres zich expliciet zou uitspreken over de politieke situatie. Eerder ging het erom grote krachtlijnen vast te leggen voor de syndicale actie in de komende tien tot twintig jaar (of misschien zelfs nog langer). Op zich een interessante denkoefening, die toch niet kon verhinderen dat ook de actualiteit zijn opwachting maakte. ACV-voorzitter Luc Cortebeek maakte duidelijk dat het ACV in grote mate de mening van het ABVV deelt:

"Moeten we klakkeloos aanvaarden hoe men in Vlaanderen een werkgeversparadijs wil bouwen op een sociaal kerfhoofd, op basis van blauwdrukken uitgekend door VOKA en Unizo?". Echter, daar waar het ABVV er expliciet voor kiest zelf op het politieke terrein te stappen, beperkt het ACV zich tot een oproep aan koninklijk bemiddelaar Johan Vande Lanotte om "evenwicht te brengen".

Moeilijke boodschap?

Cortebeek verantwoordt dat door te stellen: "Dat is een moeilijke boodschap om te geven als vakbeweging. Omdat je moet opboksen tegen die opiniemakers die ons al jaren voorhouden dat je na een grondige ontmanteling van het federale beleid het paradijs bereikt. En dat de mensen nog niet aan den lijve ondervinden welke schade dit kan gaan aanrichten". Toch, als het Cortebeek en het ACV menens is met hun verzet tegen het gebruik van "de staatshervorming als hefboom om een beleid te kunnen uittekenen dat vooral de bedrijven en de grootverdieners moet pleziëren", dan zal ook het ACV vroeg of laat op zoek moeten gaan naar bondgenoten. En waar zullen die eerder gevonden kunnen worden, dan bij... het ABVV?

Een lange weg

Het mag duidelijk zijn: er is nog een lange weg te gaan, voor ABVV zowel als voor ACV. Toch mogen we hoopvol zijn. De eerste stappen naar een duidelijke afwijzing van het rechtse eenheidsdenken zijn al gezet op aan dit verzet wortel te doen schieten bij de brede achterban én bij de publieke opinie. Daartoe dient de arbeidersbeweging een grootscheepse 'operatie waarheid' op te zetten, zodat de mensen eindelijk eens een ander verhaal te horen krijgen dan datgene waarmee ze dag in dag uit gebombardeerd worden in de media. Het best zou een dergelijke campagne natuurlijk in gemeenschappelijk front gevoerd worden. De linkse syndicalisten in beide vakbonden zullen daar dan ook voor jiveren. ■

http://jimbuell.blogspot.com

Politietussenkomst in betoging

door David Maertens

Tijdens de Europese betoging van 29 september in Brussel is de politie op een onaanvaardbare manier tussengekomen. Dezezelfde politiebatalieit hebben we gezien bij acties tegen de gesloten centra, No Border-bijeenkomsten, vakbondsbetogingen: massale willekeurige aanhoudingen door de politie, zonder dat een magistraat daartoe opdracht geeft. Het gaat hier om administratieve, preventieve aanhoudingen zonder dat één enkel incident deze politietussenkomst rechtvaardigt. De

Het recht op betogen is een democratisch recht

De ordietiensten beslissen dus éénzijdig en willekeurig wie het recht heeft te betogen en wie van vrijheid kan beroofd worden. Dit is machtsmisbruik. Iemand verhinderen zich uit te drukken, het woord te nemen is op zich politiegeweld.

Systeematisch politiegeweld

Getuigen zijn het eens: de politie kwam gewelddadig tussen met vuist- en matraslagen. Betogers werden op de grond geworpen door politie in burger, betogers werden uitgescholden en vernederd, kregen strakke handboeien om en werden de cel ingesloot voor uren. Sommigen werden slechts laat in de nacht vrijgelaten. Alles zonder aanhoudingsbevel.

Het gaat hier niet om een uitzondering. Dit politiegeweld komt regelmatig voor. Dat wil zeggen dat het hier niet gaat om een slecht functioneren van de politiediensten, maar om het "gewoon" functioneren van de politie. Dit moet niet licht opgevat worden. Tientallen organisaties zijn dan ook samengekomen in een protest op 16 oktober in Brussel. Meer dan 500 mensen namen eraan deel. ■

Wat wil de N-VA?

Confederalisme als dekmantel voor liberalisme

door Jean-Pollier

De nota die "verduidelijkt" Bart De Wever heeft voorbereid aan het einde van zijn missie op 16 oktober sloeg in als een bom tijdens de politieke "onderhandelingen". De Franstalige partijen hebben het meteen afgeschoten omdat het een inkomensverlies van 498 miljoen euro inhield voor Wallonië (dat tot een bedrag van 92 miljoen euro zou kunnen worden teruggebracht via een mogelijk "solidariteitsmechanisme").

Maar deze nota heeft in tweede instantie ook de twee vakbonden gedwongen om het arena te betreden en uit te leggen dat het niet enkel een oorlogsmachine voorstelt tegen de twee regio's, maar ook tegen het geheel van de werknemers en begunstigen uit noord en zuid. Onbewust heeft deze nota geholpen om de aandacht te vestigen op het sociaaleconomische programma van de N-VA. Deze was wat op de achtergrond gebleven van de commentaren terwijl de N-VA haar campagne nochtans meer op basis van dit programma gevoerd had dan op het nationaalistische opbod. De Wever heeft trouwens zijn bedoelingen niet onder stoelen of banken gestoken toen hij in volle verkiezingscampagne verklaarde: "Mijn chef, dat is het VOKA".

Overall dezelfde logica

In feite is voor de N-VA het maximale confederalisme van de staat en de repartitie van de bevoegdheden tussen de gemeenschappen en de regio's geen doel op zich. Het is eerst en vooral het middel om in een machtiger Vlaanderen een veel liberalere politiek te kunnen toepassen dan wat op federaal niveau hoopt te verkrijgen. Op dit Belgische niveau worden de ambities van de N-VA namelijk getemperd door het gewicht van de nationale syndicaten en de Franstalige PS. Met een korte beschouwing van het sociaaleconomische programma van de N-VA wordt dit meteen duidelijk.

1. Budget

De N-VA wil terug naar een budgettaire evenwicht voor 2015 maar wil niets horen

over een stijging van de fiscaliteit, want "de middenklasse kreunt reeds onder de zwaarste fiscale lasten ter wereld". Ze wil de subsidies voor gezondheidszorg en sociale zekerheid neerhalen door deze budgetten te regionaliseren.

2. Competitiviteit

Om de competitiviteit te herstellen wil de N-VA de loonkost doen dalen door de mechanismen voor sociale bijdrage te wijzigen. Zeker voor wat betreft de financiering van de gezondheidszorg en de kinderbijslag. Ze wil ook de CAO's regionaliseren "om dit beter af te stemmen op de productiviteit van de arbeid" van de verschillende regio's. Dit komt neer op een verzwakking van de vakbonden en een verdeling van de arbeiders ten gunste van het patronaat.

3. Fiscaliteit

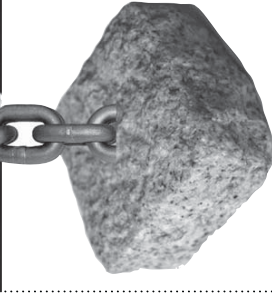
De N-VA wil een daling van de belastingen in het bijzonder van de vennootschapsbelasting, om makkelijker buitenlandse investeerders aan te trekken, maar ook Waalse want de oplegging zou ook generaliseerd moeten worden. Ze voorziet daarentegen niets concreets om de fiscale fraude aan te pakken, terwijl dit jaarlijks over 15 a 20 miljard euro gaat, en nog minder om een belasting op de grote vermogens op te leggen.

4. Sociale zekerheid

De N-VA wil het pensioensysteem hervormen maar is niet geïnteresseerd om het te regionaliseren omdat Vlaanderen meer gepensioneerden en oudere werknemers tel dan de twee andere regio's. Ze wil daarentegen wel een beperking in de tijd van de werkloosheidsvergoeding (maximum 2 jaar) en om dit te verwezenlijken de werkloosheidssector regionaliseren.

5. Openbare diensten

De slagzin van de N-VA is "de vereenvoudiging van de staat". Dit betekent een staatkering minder diensten levert aan haar bevolking met veel minder ambtenaren. Ze wijst wel op de mogelijkheid om in de publieke

sector slechts één op de twee werknemers te vervangen die op pensioen gaan.

Een infernale machine

Het is duidelijk, de eersten die de rekening van de Wever's overwinning zouden voorgeschoteld krijgen zijn de Vlaamse werknemers en uitkeringsgerechtigden. ... waarvan een aanzienlijk deel voor de N-VA gestemd heeft in juni! Maar deze maatregelen zouden ook ongetwijfeld een delocalisatie van bedrijfszels naar Vlaanderen betekenen, een neerwaartse druk op de lonen, een stijgende concurrentie tussen laaggeschoolde arbeiders en werklozen voor hamburgerbanen, ... allemaal om de competitiviteit van de Vlaamse economie ten koste van deze van haar burens op vijzelen. Het zal in een dergelijk geval niet lang duren vooraleer het Waalse patronaat zijn stem gaat verheffen en druk zal uitoefenen om dezelfde maatregelen toe te passen in Wallonië. En we kunnen er prat op gaan dat ze in naam van het "hoger belang van de regio" hun eisen vervuld zullen zien. Het Vlaamse patronaat en haar politieke vertegenwoordigers zullen het op hun beurt niet nalaten om dit concurrentieargument te gebruiken om nieuwe "noodzakelijke offers" af te dwingen van de Vlaamse bevolking. ... In een paar jaren zouden enkel de kapitalisten als overwinnaars uit deze door "concurrentieconfederalisme" veroorzaakte "neerwaartse spiraal" komen. Het is dus beter dat we weigeren zich te laten meeslepen in dit infernaal net. ■

fontomontage: Little Shiva

Foto: Guy Van Sijmoy

Belastingen en sociale zekerheid splitsen?

Een bom onder de solidariteit!

door Thierry Pierrat

De missie van "verduidelijkt" Bart De Wever kwam tot een einde toen de Franstalige partijen zijn nota verwierpen. De "verzoener" Johan Vande Lanotte probeert de brokstukken te lijmen tussen N-VA en PS. Maar waarover gaat het hier?

Hetzelfde werk in hetzelfde bedrijf voor een verschillend loon?

Bart De Wever stelt voor niet minder dan 45% van de personenbelasting over te hevelen naar de regio's. De regio's zouden zo ook de bevoegdheid hebben om de belastingen te veranderen en te beslissen welk deel haar toekomt. De personenbelasting is "progressief" in de zin dat hoe hoger het inkomen, hoe hoger de belastingsschijf is. Tot aan een zeker plafond. Een rijkere regio zou de beslissing kunnen nemen dit plafond ter verlaging of de drempel waaronder geen belasting moet betaald worden op te trekken. Een andere, armere regio zou integendeel het plafond kunnen optrekken of de drempel te verlagen. Het verschil in belastingen dat iemand met een brutosalaris moet betalen, zou zo verschillen van regio tot regio. Dat zou leiden dat mensen met eenzelfde bruto-loon een ander netto-loon overhouden, alnaargelang de regio waar hij of zij woont.

Kassiers van Carrefour bijvoorbeeld, met dezelfde anciënniteit en dezelfde familiale situatie, zouden verschillende netto-salarissen hebben alnaargelang ze wonen in Vlaanderen, Wallonië of in Brussel. Zelfs als ze naast elkaar werken in hetzelfde grootwarenhuis! Op termijn zou dit ertoe kunnen leiden dat collectieve arbeidsovereenkomsten CAO's niet kunnen behouden worden. CAO's bepalen namelijk de loonsvoorwaarden in een bepaalde sector. Met dergelijke loonverschillen zouden CAO's vroeg of laat ook geregionaliseerd worden, wat loonverschillen tussen de regio's nog zou doen toenemen. Loontrekkenden van

eenzelfde sector, zelfs binnen eenzelfde bedrijf, kunnen makkelijker tegen elkaar worden opgezet bij loononderhandelingen of bij een herstructureringsplan. De tendens tot een communautaire splitsing van de vakbonden zal nog toenemen.

Wordt de jacht op werklozen een competitieport?

Bart De Wever stelt ook een regionalisering voor van de begeleidingspolitiek van werklozen; alsook van de sancties en de voorwaarden tot steuntrekken. Dit idee komt van de SPa en vindt aanhangers in andere partijen. Een regio zou kunnen beslissen dat de werkloosheidsvergoeding in de tijd wordt beperkt. Een andere – of dezelfde – regio zou kunnen beslissen de wachttijd van jongeren te verlengen. Tijdens die wachttijd hebben jongeren geen recht op een werkloosheidsuitkering.

Zelfs als de financiering van de werkloosheid op federaal niveau blijft, dan ligt een regionalisering van de personenbelasting ertoe dat regio's ten allen prijze de werklozen aan het werk willen zetten om inkomsten te innen uit hun mager inkomen. Temeer daar de personenbelasting het enige criterium is voor de verdeling van de middelen tussen de regio's. Dat zal ongetwijfeld leiden tot een verhoogde competitie tussen de regio's om de werkgelegenheid te doen stijgen. En tot een verhoogde vorm van sancties tegen werklozen.

Alle partijen rond de onderhandelingsstafel gaan akkoord om een mechanisme in te stellen voor de financiële "responsabilisering" van de regio's. Ze verschillen enkel van mening over de methode die ze willen gebruiken.

De doelgroepen regionaliseren?

Alle partijen zijn het eens om de politiek om werklozen aan het werk te krijgen te regionaliseren. Dat betekent ook dat doelgroepen van werklozen worden geregionaliseerd. Zo

kunnen patronale sociale bijdrage vermindert worden (plan Activa bijvoorbeeld). De regio's zouden doelgroepen kunnen bepalen die verschillend zijn in functie van wat de markt nodig heeft. Vlaanderen zou de bijdragen kunnen vermindern op de lonen van oudere werknemers, Wallonië en Brussel op die van jongeren. Dat zou leiden tot een verschil in bruto-lonen, bovenop het verschil in netto-loon. De financiering van de sociale zekerheid zal hierdoor aangetast worden, wat de deur opent voor haar volgende regionalisering in een latere fase.

Als de nota van Bart De Wever één zaak verduidelijkt, is het wel de bijzondere antisociale natuur van de hervormingen die bediscussieerd worden. Voor de eerste keer zijn dat soort voorstellen op papier gezet. De Franstalige partijen, PS eerst, slaakten hartverscheurende kreten. "Geen collectieve verarming!", zwaarden ze met de hand op het hart. Het is waar dat de maatregelen van de "verduidelijker" het Waalse budget enkele honderden miljoenen lichter maakt per jaar. Maar Paul Magnette, de vermoedelijke opvolger van Elio di Rupo, gaf 's anderendaags toe dat de nota van De Wever voor 90% overeenkomt met de nota

van Di Rupo. Zou een collectieve verarming van loontrekkenden en steuntrekkers meer aanvaardbaar zijn als die verarming "evenredig" zou verdeeld zijn over het ganse land? ■

Hoe ze ons hebben "afgezet"

Interview met Martin Willems (BHTK-BHV sector industrie)

→ door *Ataulfo Riera* en *Guy Van Sinooy*

Martin Willems is één van de vijf vakbondssecretarissen van BHTK-BHV (sector industrie), "ontslagen" door het federaal secretariaat van BHTK onder het mom van "zware fout". Op vrijdag 3 september werden alle vakbondssecretarissen van de sector industrie van BHTK BHV (Eric Van der Smissen, Bernadette Musche, Hendrik Vermeersch, Ria Cerulis en Martin Willems) door het federaal secretariaat van BHTK opgeroepen om te horen te krijgen dat zij collectief werden ontslagen op basis van "een zware fout". Om te beginnen springt direct in het oog dat de ingeroepen zware fout onbestaande is: het is enkel een voorwendsel om zich te ontdoen van vakbondssecretarissen die te veel vragen stelden en die ten andere democratisch verkozen werden door hun basis, dus door hun beroepscomité, het uitvoerend comité en het regionaal congres.

Bij de industriector van BHTK-BHV zijn zo'n 14.000 bedienden aangesloten waaronder ongeveer 2.000 vakbondsafgevaardigden in meer dan 400 bedrijven. Gesteund door de vakbondsafgevaardigden van hun sector, voeren de 5 ontslagen een gevecht voor hun heropname.

Rood: Op welke manier ben je ontslagen?

Martin Willems: De dag zelf werden we voor een soort rechtbank geroepen, bestaande uit federale secretarissen. Het was geen echte rechtbank in die mate dat er geen requisitorisch noch spreekrecht was voor de beschuldigden. Zij hebben ons doodleuk gezegd dat we ontslagen werden wegens zware fout. In de minuten die volgden werd onze GSM afgesneden, ons e-mailadres werd gedeactiveerd, onze toegang tot het vakbondsnetwerk werd geblokkeerd en onze toegangsbadge voor het gebouw op het Rouppeplein werd onklaar gemaakt. Iets later werden de sloten van onze bureaus veranderd. Al het administratief personeel van de industriector op het Rouppeplein, in Halle en Vilvoorde, werd eveneens

foto: Guy Van Sinooy

afgesloten van het netwerk en werd verzocht om de bureaus te verlaten. Het was alsof onze bureaus werden verzegeld.

Wij hebben gevraagd om ons recht op verdigting te mogen uitoefenen en onze kijk op de zaak te geven. Dit werd systematisch geweigerd door het federaal secretariaat van 3/9 als ook op het regionaal uitvoerend comité van 9 september.

Er is de beslissing wil om het bestaan van de industriector weg te vagen. Sinds twee weken rinkelen de telefoons van de sector in het ijle, zowel in Halle als in Vilvoorde als in Brussel. De leden die er langskomen voor gelijk welk probleem staan er nu voor gesloten deuren en op een aankondiging wordt hen gevraagd om naar het Rouppeplein in Brussel te komen. Het administratief personeel van Halle en Vilvoorde moet elke dag naar Brussel komen waar men hen werkjes laat uitvoeren (bv het klasseren van archieven). Op de website van de afdeling van BHTK is de industriector volledig verdwenen. Het is duidelijk dat dit enkele dagen op voorhand werd voorbereid.

Het ministerie, de paritaire commissies en de werkgeversorganisaties werden door

om er op te wijzen dat er een verandering van een permanente secretaris is gebeurd. Het zijn de afgevaardigden van de bedrijven die, wanneer zij het nodig achten, hun permanente roepen om naar een vergadering in het bedrijf te komen. Het zijn dus de afgevaardigden in het bedrijf die hem of haar voorstellen aan de directie van het bedrijf waarin zij werken die zij beschouwen als "hun" secretaris. En de directie zal het hiermee moeten doen! Hetzelfde geldt voor het andere kamp. Wanneer men ons een nieuwe bedrijfsleider voorstelt beginnen we niet door te zeggen: "Toon ons de statuten of de officiële documenten van uw bedrijf die bewijzen dat de directeur echt gemandateerd is door de aandeelhouders". Zo gaat het er niet aan toe.

Bijgevolg vinden wij niet dat we uit onze mandaten zijn ontzet. De mandaten die ons toelaten om de werknemers te vertegenwoordigen, zijn door de basis verleend, dat is en basisprincipe van het ABVV. Het is niet de "directie" van de vakbond die benoemt. De leden en de afgevaardigden ons hebben verkozen zijn niet geraadpleegd om eventuele terwijzingen t.o.v. ons te vernemen en zodoende hebben zij zich niet uitgesproken om onze mandaten te ontnemen. Nog minder om andere permanenten in onze plaats aan te stellen. Wij blijven onze mandaten dus verder uitoefenen met de steun van de militanten. De nationale leiding spreekt van een "vertrouwensbreuk", maar het vertrouwen van onze militanten hebben we nog steeds en dat is het enige wat telt.

Rood: Wat zijn volgens jou, aan de ene kant voor het ABVV en aan de andere kant de gehele wereld van de arbeid, de meest schadelijke gevolgen die door het federaal secretariaat zijn veroorzaakt?

Martin Willems: Alle vakbondsmilitanten wijzen onmiddellijk op het slechte voorbeeld dat onze vakbond aan het patroonaat geeft en op de tegenstelling tussen deze daad van het federaal secretariaat en de dagelijkse realiteit van onze afgevaardigden in de bedrijven. Langs de ene kant kunnen fouten door werknemers gebeuren, zelfs belangrijke fouten. Wanneer zij met zulke fouten geconfronteerd worden, zullen de afgevaardigden in de meeste gevallen, als er werkelijk een fout is gebeurd, proberen tussenbeide te komen bij de directie om de sanctie te verlichten. Want niets is zo erg dan een loontrekkende zijn loon

te ontzeggen en in de angst te laten leven voor een willekeurige afdranking. Ze zullen eens te meer zoeken omdat een afdranking voor een zware fout voor de betrokkene bijzonder zware sociale gevolgen heeft. Maar hier doet het federaal secretariaat van BHTK net het omgekeerde! Zij fabriceren een zware fout om zich te ontdoen van vakbondssecretarissen die hen niet bevallen. En dan nog op een collectieve manier! Ik ken persoonlijk geen andere voorbeelden dan die van bedrijfsleiders die een zware fout inroepen om zich van vervelende vakbondsafgevaardigden te ontdoen! Dit spant de kroon!

Wat ook nieuw is, is het begrip van "collectieve zware fout". In ons geval werd de mail "die hen kwaad maakt", en die de aandacht wou trekken van het federaal uitvoerend comité op de problemen die opdoken bij de renovatiewerken van de lokalen van BHTK B-HV, door één van ons verstuurd, namelijk door Eric Van der Smissen, in eigen naam. Het is een totaal reactionair idee om te denken dat de volledige ploeg moet gestraft worden wegens de daad van één persoon. Anders keren we terug naar het tijdperk van het Chinese keizerrijk. Als een keizer stierf, moest heel de hofhouding zelfmoord plegen.

Het ergste is dus dat er geen fout is. Het is dus zeer erg dat het federaal secretariaat van BHTK zich op het betwistbare terrein begeeft van de zware fout. Ten eerste omdat er niet in het minste een tastbaar element kan ingeroepen worden voor een zware fout. Er is langs onze kant de wil om een debat te voeren over enkele vragen inzake de toekomstperspectieven van onze afdeling. En niet enkel over deze affaire in verband met de gebouwen. Dit dateert trouwens niet van gisteren, wij hebben steeds een debatcultuur gehad in onze afdeling, en zelfs als dit sommigen zenuwachtig maakt, is dit de basis voor een democratisch functioneren. Als de vakbond het idee inroep dat het formuleren van kritiek of het verschillen van mening op zich als zware fout wordt aanzien, dan is dit een buitenkans voor de werkgevers. Dit staat volledig in contrast met de vakbondsgeschiedenis die de onderneming kan men niet enkel de stem van de werkgever aanhoort. Het moet ook kunnen dat meningsverschillen zich kunnen uiten. Men moet een syndicale tegemacht hebben. Het gezag zal moeten getemperd worden door militanten die een zekere oppositie voeren in de positieve zin van het woord. Dit is dus de bestaansrede van een vakbond."

Wij hadden bijvoorbeeld via discussies bekomen dat er op 24 september een regionaal congres zou gehouden worden (het is statutair verplicht alle vier jaar een congres te houden). Amper hadden ze ons "ontslag" uitgesproken, of het federaal secretariaat annuleerde ons regionaal congres.

Rood: Bestaat het gevaar niet dat het federaal secretariaat van BHTK een jurisprudentie zal creëren ten voordele van het patronaat door naar de rechtbank te stappen om een zware fout in te roepen?

Martin Willems: Inderdaad. Het is op syndicaal vlak onbegrijpelijk dat BHTK federaal met het geld van de gesyndiceerden advocaten onder de arm neemt en hen opdraagt om conclusies op papier te zetten en te pleiten waarom een zware fout gerechtvaardigd is. Morgen zal deze perverse praktijk zich tegen elke werknemer keren. En als ik alle werknemers zeg, denk ik ook aan al die afgevaardigden in de bedrijven die tegen ontslag beschermde zijn, maar niet tegen een zware fout. Een heleboel werkgevers die weinig scrupules hebben roepen al te vaak de zware fout in om zich te ontdoen van een strijdbare afgevaardigde.

De argumenten die in de ontslagbrief worden aangehaald willen het idee doen ingang vinden dat het debat dat wij voeren een daad van weerspanningheid was. Morgen kan elke werkgever de argumentatie van BHTK federaal gebruiken om zich te ontdoen van een vakbondsafgevaardigde die het oordeel van de bedrijfsleiding betwist. Ik betreur de manifeste wil om ons in diskrediet te brengen en ons te vernederen. Vooral de manier waarop ze Eric Van der Smissen en Bernadette Musche hebben behandeld, secretarissen die heel hun leven hebben opgeofferd om voor BHTK te militeren en die tot bloei hebben gebracht. Hun bureaus in Halle werden door een ploeg "greinigt". Op foto's zie je tientallen vuilniszakken, gevuld met documenten, die buiten op een hoop zijn gegooid en vervolgens in een container werden gegooid. Het waren niet enkel waardevolle documenten, maar ook jaren werk, herinneringen aan gevechten die op die manier ook in de vuilbak zijn gegooid. ■

Interimarbeid: een modieuze vorm van uitbuiting

→ door Mauro Gasparini

Interimarbeid last meeren meer de arbeidsmarkt aan. Jongeren zijn het voornaamste doelwit van deze sector "in volle groei".

Op 6 oktober organiseerde het ABVV haar zesde "Dag voor de rechten van uitzendkrachten". Een gelegenheid om een stand van zaken op te maken van dit fenomeen, dat symptomatisch is voor de crisis van de wereld van de arbeid.

In de economie-rubrieken van de pers kan je regelmatig lezen dat de sector van de uitzendarbeid een betrouwbare aanwijzing vormt voor het hernemen of terugvallen van de economie. Ook beschouwen nogal wat kranten de experts afkomstig van de grote interimbédrijven (Randstad bv.) als autoriteiten als het gaat over de analyse van de werkloosheid en vooral als het gaat over de hervorming van het arbeidsmarktbeleid.

En overal maakt publiciteit ons wijs dat interim-arbeid een makkelijke en moderne weg tot geluk is. Een duidelijk teken dat uitzendarbeid langzaam maar zeker voor de heersende klasse het referentiepunt bij uitstek wordt, iets dat in de toekomst meer en meer de norm moet worden. Maar waarom is interim-arbeid eigenlijk zo alomtegenwoordig geworden?

Het leven, de gezondheid en de liefde zijn onzeker, waarom zou werk aan die wetmatigheid ontsnappen? Laurence Parisot, voorzitter van de Franse patroonsorganisatie MEDEF, dukt in deze ene zin de wil uit van het patronaat om terug te komen op de sociale verworvenheden van de naoorlogse periode. En dit vooral op een essentieel vlak: het contract van onbepaalde duur.

De massale werkloosheid die eind jaren '70 opnieuw is opgedoken in de westerse landen heeft de krachtsverhoudingen tussen de werkende en de bezittende klasse, evenals de arbeidsorganisatie in de bedrijven, ingrijpend gewijzigd. Nieuwe methoden van beheer van de kosten, het personeel,

de stocks en de goederenstromen zijn ontstaan, zoals het just in time-management of het Toyota-systeem, dat er op gericht is de stocks en het aantal vaste personeleden tot een minimum te herleiden. De gevolgen ervan zijn dat er een chronische onderbemanning ontstaat in de bedrijven of dat vele werknemers niet vervangen worden in geval van vakantie of ziekte, m.a.w. een hogere werkdruk en stress voor de overblijvende personeelsleden. De bedrijven werven dan interim-personeel aan dat dient als een zeer praktische buffer, ook bij hestructureringen.

Jongeren, de ideale prooi voor de uitzendkantoren

Deze interim-arbeiders, net omdat ze in een onzekere baan zitten, werken harder en sneller en rijden zo ook het tempo op voor de vaste personeelsleden van het bedrijf. Gedurende jaren lieten de vakbonden heten zonder te reageren. Interim-arbeid werd goedgepraat door te verwijzen naar de noodzaak van een goed arbeidsmarktbeleid. Resultaat: het aantal interim-arbeiders gemeten als volledige equivalenten is op 20 jaar tijd explosief toegenomen, van 13.460 interim-arbeiders per dag in 1985 naar 71.759 in 2009.

En dit zonder de studentenjobs in interim mee te rekenen! In 2009 bedroeg het zakencijfer van de sector 3,281 miljard € voor een totaal aantal uitzendarbeiders dat jaarlijks aan het werk werd gezet van 32.6103. Hierbij moeten ook nog eens 161.411 studenten worden gerekend... Om maar te zeggen dat het vershijsel de ganse arbeidsmarkt ondernijmt.

Een enorm aantal studenten en jongeren (de helft van de uitzendkrachten is jonger dan 30 jaar) komt vandaag dus op de arbeidsmarkt doorheen een onzekere job, wat hen disciplineert en leert om alles te slikken, zonder verpinken. Interim-arbeid draagt bovendien ook bij tot het verdelen van de werkende bevolking in steeds meer subgroepen, die nauwelijks nog contact hebben met elkaar, zich zelfs onderling als concurrenten zien. Een waar genot voor de burgerij, een echte uitdaging voor syndi-

calisten en antikapitalisten.

De terreur van de bestaansonzekerheid

De meest extreme vorm van interim-arbeid zijn de dagcontracten: mensen met zulk contract kunnen letterlijk van de ene dag op de andere aan de deur worden gezet, zonder enige vooropzeg of ontslagvergoeding! Deze contracten vertegenwoordigen momenteel al tussen een derde en de helft van de interim-contracten. Een enorme stap achteruit voor een flink deel van de werkende klasse, die opnieuw zoals in de negentiende eeuw aan de genade van het patronaat wordt overgeleverd, zonder ziekte-uitkeringen, betaalde feestdagen...

De uitzendkantoren doen er bovendien alles aan om arbeidsongevallen niet aan te sneller en te geven als het contract nog niet getekend was. Het moet gezegd worden dat interim-arbeiders, zoals iedereen in een onzekere baan, schrik hebben. Uit schrik morgen geen werk te hebben, durven ze niet staken, durven ze niet opkomen voor hun rechten.

Patronale arrogantie en syndicale ambigüiteit

En dit is nog niet alles: de winsthonger van het patronaat drijft hen er toe steeds meer te eisen. Fedegon, de federatie van de uitzendsector, wil momenteel, bovenop de drie bestaande wettelijke mogelijkheden om interim-werk toe te laten - vervangingen, tijdelijk overaanbod van werk (waarvan reeds veel misbruik wordt gemaakt) en uitzonderlijk werk - een vierde mogelijkheid: de inschakeling op de arbeidsmarkt, wat dus veralgemeende uitzendarbeid zou toelaten, en zo een reeds veel voorkomende praktijk zou legaliseren. Bovendien stelt Fedegon als kers op de kapitalistische taart ook de uitzendarbeid voor onbepaalde duur voor!

Het ABVV organiseert sinds 2005 jaarlijks een "Dag voor de rechten van uitzendkrachten" waar ze de werknemers sensibiliseert rond de kwestie doorheen symbolische acties (zoals het uitdelen van borrelnoedjes, symbool voor de interim-contracten). Nochtans is de houding van

de vakbond op verschillende vlakken eerder ambigü. Zo stelt het ABVV zich bijvoorbeeld tevreden met een verbod op dagcontracten (met uitzonderingen voor organisaties die dagevenementen organiseren) en een betere syndicale controle op het organiseren van interim-werk in de bedrijven. Ze noemt dit "gerechtvaardigde interim-arbeid".

Het ABVV beschouwt uitzendarbeid ook als een factor die vraag en aanbod van werk verhoogt, terwijl het eigenlijk de gewestelijke arbeidsinstellingen (VDAB, Forem, Actiris) zouden moeten zijn die deze rol vervullen. Deze opstelling van het ABVV laat de deur open voor de toenemende privatisering van de taken van deze instellingen. Een privatisering die bovendien ook allerlei vormen van discriminatie (racistische en andere) in de hand werkt, gangbare praktijken in de sector. Het ABVV vraagt wel dat de creditering van uitzendkantoren die discriminatoire richtlijnen van hun klanten volgen, wordt ingetrokken.

De ACOD heeft zelfs toegestaan dat De Post de grootste gebruiker van uitzendarbeid van België werd, ook al is interim-arbeid

in de openbare sector formeel verboden. Waarschijnlijk niet voor lang meer, vermits de Europese Commissie een richtlijn voorbereidt rond interim-arbeid die als een Paard van Troje riskeert te fungeren om dit verbod op interim-arbeid in de openbare sector uit te hollen en interim-arbeid met contracten van onbepaalde duur toe te staan. De regionalisering van het arbeidsmarktbeleid zoals de N-VA ze voorstaat, zou bovendien de situatie nog kunnen verergeren door te zorgen voor een explosie van de uitzendarbeid in Vlaanderen, en in Franstalig België via allerlei perverse mechanismen van zogenaamde "responsabilisering van de gefedereerde entiteiten", gekoppeld aan doelstellingen met betrekking tot het werkgelegenheidsbeleid.

Hoe reageren?

Syndicale en antikapitalistische militanten moeten zich de vraag stellen hoe te reageren op deze situatie. Hoe kunnen we de strijd van dat deel van de werkende bevolking dat in onzekere statuten zit, en dikwijls zelfs in een heuse bestaansonzekere situatie, helpen organiseren? We kunnen nu al

proberen deze mensen samen te brengen, onder elkaar te laten discussiëren, opnieuw een collectief, in tegenstelling tot een individueel, bewustzijn helpen tot stand komen.

We moeten ook het "coole" imago van de uitzendsector bij de jeugd doorbreken. In de bedrijven en binnen de vakbondsafvaardigingen moeten de uitzendkrachten op gelijke voet met de andere werkenden komen te staan. Tenslotte is het cruciaal om op te komen voor eisen die diametraal staan tegenover de precariserende van de lonenarbeid: voor een verbod op interim-jobs, voor een contract van onbepaalde duur voor iedereen (wat ook betekent dat de contracten van bepaalde duur, de leercontracten en andere onzekere contracten, moeten verdwijnen), voor een volwaardig jongerenloon, zodat jongeren autoonoom over hun toekomst kunnen beslissen, voor een verbod op eender welke vorm van discriminatie bij aanwervingen.

Tijd om het kapitalisme er aan te herinneren dat het ook maar tijdelijk is! ■

photothèque rouge

Spoorstaking

door correspondent

Op 1 januari 2010 werd de goederenpoot van de NMBS afgesplitst in een apart filiaal. De cargo-activiteit van de NMBS is zelfs bij een economisch herstel verlieslatend. Omdat volgens de Europese wetmatigheid het goederenverkeer per spoor kostendekkend moet werken, vormt dit voor NMBS-baas De Scheemaecker de ideale gelegenheid om het personeel het mes op de keel te zetten. Gedurende de voorbije tien maanden werd er bij elk serieus gesprek over het sociale luik van cargo.

De spoorbazen passen bewust de verrottingsstrategie toe. Zo op vlak van

personeelstekorten werd in vorige CAO de belofte gedaan van 20% aanwervingen van laaggeschoolden. Er is in sommige knelpunten beroepen dan ook een enorme achterstand van verlof en compensatiedagen.

Ook voor de reizigers is onheil in aantocht. In de vakantietijdperiode vaardigde de NMBS de maatregel uit dat wie een reinkaartje aan een loket wil kopen, een assistentietoeslag moet betalen. Kort daarna circuleerde een lijst van loketten die zouden worden gesloten of waarvan de openingstijden zouden worden beperkt. Telkens wanneer de vakbonden dit naar buiten brengen, wordt de jacht ingezet op het persiek en

Witte Woede

door Bert Inhoud en Dirk Cosyrs

Op donderdag 28 oktober voerden de werknemers van de social profit-sector opnieuw actie. De fietsmanifestatie door de Gentse straten werd georganiseerd door het gemeenschappelijk vakbondsfront van ACV en ABVV. De actie was de aftrap van een reeks provinciale acties die de komende weken in het ganse land zullen plaats vinden.

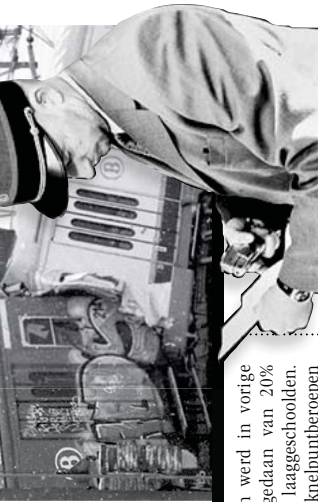
Een duizendtal deelnemers beantwoordden de oproep om langs de partijlokalen te fietsen van GDXV, NVA, en SPA. Er werd een symbolische tijdboom overhandigd aan deze partijen, die samen in de Vlaamse regering zitten.

De social profit schuift vooral volgende eisen naar voor:

- Meer personeel om een goede zorg te kunnen garanderen
- Beter lonen voor belastende arbeidstijden
- Een volwaardige 13e maand
- Beter afspraken rond vorming, opleiding en begeleiding.

- Overheidsmaatregelen tegen de commercialisering van uw en onze zorg!

De eisenbundel kwam tot stand na een brede bevraging door de vakbonden van

wordt uitgebaatend dat het slechts om een studie gaat.

De bazen proberen ook bewust de vakbonden tegen elkaar uit te spelen: sommige saneringsmaatregelen hebben een andere impact in Wallonië dan in Vlaanderen wat ertoe leidt dat ACOOD-Spoor inhoudelijke voorstellen voor cargo lanceert waar CGSP-Chemintot niet wil achter staan.

En dan is er nog de onafhankelijke vakbond van treinpersoneel OVS dat uit hartverwarmende Europese betoging van 29 september heeft de te volgen strategie aangegeven; samen voorwaarts. ■

25.000 werknemers uit de sector. Tot nu toe blijkt de Vlaamse regering erg weigerachtig om op een correcte manier onderhandel-

gen aan te gaan met de vakbonden. Gelijktijdig met de actie van de social profit in Gent voor een nieuw sectoraal akkoord, organiseerde de BBTK in Brussel en Namen een actie in gemeenschappelijk front voor het behoud van de CAO's inzake het brugpensioen.

Op 31 december lopen de bestaande CAO's in de social profit-sector. Die CAO's regelen het brugpensioen vanaf 58 jaar of vanaf 56 jaar voor wie meer dan 20 jaar nachtdienst heeft gedaan.

De belangrijkste werkgeversfederaties zoals Zorgnet-Vlaanderen, COBEPRIVE, SINTHEA, FIHW, ... weigeren die tot nu toe te verlenen, wat voor de vakbonden onaanvaardbaar is.

Het eerste resultaat van deze actie is dat gaan met een verlening met drie jaar maar slechts op voorwaarde dat alle werkgeversfederaties de CAO ondertekenen!

Verpleegkunde nog steeds een zwaar beroep

Maar het is vooral Zorgnet-Vlaanderen, als grootste werkgeversfederatie, dat niet enkel

Welke mobiliteitspolitiek in de grote steden?

door Thierry Pierrat

Uiteindelijk verkliest de Vlaamse regering een tunnel in plaats van het absurde Lange-Wapperproject – een brug op 150 meter hoogte die over 3 kilometer over een drukbevolkt wijk zou gaan. De bevolking van Antwerpen had dit project al massaal verworpen in oktober 2009 bij een volksraadpleging.

Het debat over de rondmaken van de ring van Antwerpen woedt hevig sinds 1995. In die tijd bleek uit studies dat de ring totaal zou vastzitten als er niet politiek zou ingegrepen worden. Het vervoer is inderdaad toegenomen met 25% op 15 jaar tijd. Maar die toename is vooral te wijten aan vrachtwagens: een toename van 41%. Het is inderdaad zo dat Antwerpen in het hart ligt van het verkeersknooppunt tussen Nederland, Frankrijk en Duitsland. Dag en nacht is er vrachtwagenverkeer met goederen van en naar de havens van Antwerpen en Zeebrugge. Daar komt nog eens een regionale vlagehaven bij die in volle expansie zit.

Het feit dat dit verkeer vastzit op de ring van Antwerpen betekent een rem op de ontwikkeling van de haven- en vlagehavenactiviteiten. Het werd hoe langer hoe moeilijker om bedrijven in Antwerpen-centrum te bereiken. Onder druk van de patroons besliste de overheid dan om de ring uit te breiden om het verkeer zo meer vloeiend te maken en haar capaciteit te verhogen. Een deel van de ring zal ook verbreed worden aan de rand van zeer dicht bevolkte wijken, die hiermee in een keurslijf komen te zitten. Het project voorziet eveneens in de verdere uitbouw van tramlijnen naar de buitenwijken, een hervorming van de Singel in een soort groene zone en de modernisering van het Albert-kanal.

Patronaal cynisme

Het patronaat en haar politiek personeel trekken zich niet wel aan hoe de bevolking eraan toe is. Dat komt zeer goed tot uiting in de brief die Ademioloos wereldkundig maakte (Ademioloos is een vereniging die de verdediging opneemt van bewoners). De beruchte brief is er één van de Antwerpse

VOKA (de Vlaamse patroonsorganisatie) aan haar leden. VOKA-Antwerpen feliciteert zichzelf met de succesvolle lobbyïng van VOKA ten voordele van het rondmaken van de ring en de verhoogde toegang van de vlieghaven. VOKA verzekert haar leden dat ze ertoe zal waken dat de meerstak van de tunnel niet ten laste zal gelegd worden van de bedrijven. VOKA stelt haar leden ook gerust: ze zullen niet moeten betalen voor de bewerking van de Singel in een groene zone, die er hoe dan ook toch nooit zal komen wegens een te klein budget...

De keuze van mobiliteit is niet neutraal

Het rondmaken van de ring van Antwerpen is slechts uitsluit van executie. De explosie van het verkeer zal onvermijdelijk leiden tot meer files. Hetzelfde probleem stelt zich rond Brussel waar de Vlaamse regering de ring wil verbreden om de toegang tot Brussel gemakkelijker te maken. Zowat 300.000 pendelaars komen elke dag werken in Brussel.

De Brusselse regering is er eerder op gericht de uitgaande Brusselse pendelaars te begunstigen. Want in de ring van Brussel zijn er veel precare jobs, slecht betaald, waar niemand staat voor te springen. Het gaat hier in feite om een operatie waarbij een deel van de werkloosheid van Brussel zou worden opgeslopt door Brusselse laaggeschoolde werkllozen om te vormen in slecht betaalde arbeiders of bedienden. Maar deze antisociale politiek heeft ook nefaste neveneffecten op vlak van mobiliteit, openbare gezondheid en levenskwaliteit. Het vervoer met de wagen verhoogt en zo komt er nog meer verkeer op de ring, met meer luchtvervuiling. Dat zal zoals in Antwerpen leiden tot meer doden vanwege de ophoping van fijne stofdeeltjes in de lucht.

Om dit probleem op te lossen zet de regering de Lijn aan het werk opdat ze haar diensten verbetert tussen Brussel-centrum en de buitenwijken. De toegang tot bedrijven van Brussel en haar periferie wordt zo belangrijker dan de levensk-

waliteit van de Brusselaars. De Lijn was daarom gekant tegen een voorstel van de Brusselse vice-voorzitter. Die wilde zes nieuwe buslijnen voorzien, met ongeleid personeel, voor het transport van Brusselse leerlingen. Die maatregel zou veel ouders overtuigd kunnen hebben om hun auto thuis te laten en hun kinderen op de bus te zetten. Maar de Lijn had andere prioriteiten...

Het rondmaken of het verbreden van de ring, in Antwerpen of in Brussel, is een gevolg van een kapitalistische of productivistische zienswijze. Deze mobiliteitsmanie is het gevolg van een systeem van de consumenten hoe langer hoe meer verwijderd zijn van de productie. Die productiecentra worden geplaatst daar waar de kost het laagste is. Dat leidt tot een explosie van onnodig, schadelijk en gevaarlijk vervoer. Dit type vervoer verhoogt op een gevaarlijke wijze de uitstootgassen. Een mobiliteitspolitiek, die naam waardig, moet samengaan met een reorganisatie van de productie die rekening houdt met de menselijke behoeften en met het leefmilieu. ■

Europa: rechts, rechtser, uiterst-rechts?

EU leert leven met uiterst-rechts

door Freddy De Pauw

De recente verkiezingen in zowel Zweden als Nederland bevestigden een trend die al jaren bezig is: uiterst-rechts wordt in de schoot van de Europese Unie geïncubiseerd. Wie herinnert zich nog de opschudding van tien jaar geleden over de regeringsdeelname van de uiterst-rechts FPÖ in Oostenrijk? Sindsdien is uiterst-rechts ook op regeringsvlak aan een opmars bezig, waar geen enkele instantie van de EU iets tegen ondernemt.

Zweden is nu niet bepaald zo dramatisch te noemen. Geen enkel blok heeft er een meerderheid waardoor uiterst-rechts op de wip zou kunnen zitten, of toch minstens het rechtse blok gedoopte zou kunnen geven – zoals dat in Denemarken al jaren gebeurt. Het ziet er niet direct naar uit dat de Zweedse rechterzijde zover gaat.

Maar intussen regeren de Deense liberalen en conservatieven al sinds 2001 met gedoopte van de uiterst-rechts Deense Volkspartij. De coalitie heeft nog 64 van de 179 zetels, maar om op uiterst-rechts te kunnen rekenen pleegt de regering permanent overleg met de 'Volkspartij' om haar beleid uit te stippen. Dus heeft elke belangrijke regeringsbeslissing in EU-lidstaat Denemarken de zegen van uiterst-rechts. De architect van deze samenwerking is de huidige secretaris-generaal van de NAVO, Anders Fog Rasmussen.

Die Volkspartij zorgt ervoor enkele 'sociale accenten' in het beleid te leggen, een politiek waar Wilders zich in Nederland aan spiegelt: tegen verhoging van de pensioenleeftijd om zo de indruk te wettigen dat zijn PVV de welvaart zoveel mogelijk beschermt. Het naar Deens model opgezette 'gedoogmodel' zorgde er al onmiddellijk voor dat de coalitie van liberale VD en christendemocratische CDA een reeks maatregelen nam die overduidelijk Wilders stempel dragen.

Sleutelposten

Maar in een van de grotere lidstaten van de EU regeert uiterst-rechts regelrecht mee met ministers op sleutelposten als Binnenlandse Zaken: Italië. Het is tekenend dat de vroegere neofascisten rond Gianfranco Fini nu de linkervleugel van het rechtse kamp zijn, met de Lega Nord aan de uiterst-rechts kant. Het is precies die Lega Nord die grotendeels het beleid van de regering Berlusconi bepaalt – een van de hoofdredenen trouwens waarom Fini met Berlusconi brak. In 2001 verzekerde Berlusconi tegenover de verenigde ambassadeurs van de EU dat hij nooit lui van de Lega Nord in zijn regering zou opnemen. Enkele weken later deed hij dat toch zonder dat er een Europese haan naar kraaide.

In lidstaat Hongarije oefent het uiterst-rechts Jobbik (een zesda van de stemmen) een andere invloed uit op het regeringsbeleid van de rechtse Fidesz. Die partij is ooit gestart als een partij van 'jonge liberalen' en geëvolueerd tot een ultranationalistische partij, wel lid van de Europese Volkspartij. De Fidesz van Viktor Orban voert nu als regeringspartij een zeer conservatief nationalistisch beleid dat alleen inzake symbolen verschilt van Jobbik.

En dan is er president Sarkozy in Frankrijk die in 2007 de verkiezingen won met een campagne die de ganse tijd lonkte naar de kiezers van het uiterst-rechts Front National van Jean-Marie Le Pen. De term 'lepenisering' van de geesten ging toen op en is nu weer volop toepasselijk. De harde houding in de pensioenkweste en vooral de nieuwe maatregelen inzake immigratie en nationaliteit dragen sterk de stempel van die lepenisering. Sarkozy hoopt hiermee de stemmen van het uiterst-rechts publiek veilig te stellen voor de presidentsverkiezingen van 2012.

Die lepenisering slaat ook toe bij links. Zoals bijvoorbeeld in het Verenigd Koninkrijk waar Labour premier Gordon Brown

in 2007 de British National Party de pas trachtte af te snijden met zijn aanvallen op de Poolse arbeiders die de jobs van Britse arbeiders kwamen afnemen.

De EU heeft alleen Frankrijk even op de vingers getikt voor zijn uitwijzingsbeleid van Roma uit Roemenië. Voor de rest kan de EU blijkbaar zeer goed leven met dat gewicht van uiterst-rechts in sommige lidstaten. De uiterst-rechts partijen die nog niet tot regeringskringen zijn doorgedrongen, leren van de successen elders. Wilders ging ijverig in de leer bij de Deense Volkspartij, een model in het genre. Maar het is de Lega Nord die het voorlopig het verst heeft geschopt.

Europees gedoogbeleid

Staan we voor een veralgemening van meeregeren van uiterst-rechts? In Duitsland wordt alleszins gevreesd dat een xenofobe en vooral dan islamofobe partij, naar het model Wilders, veel hogere scores zou halen dan de nazi-epigonen ooit haalden. In diverse andere lidstaten van de EU hopen uiterst-rechts partijen garen te spinnen met campagnes tegen zigeuners, moslims en andere 'vreemde' groepen.

Waarom zouden in die landen rechtse of zelfs 'linkse' partijen (zie vorige regering van Slovakije met sociaaldemocraten en uiterst-rechts nationalistische of lokale coalities van sociaaldemocraten en uiterst-rechts in Oostenrijk) zich niet spiegelen aan het voorbeeld van andere lidstaten waar uiterst-rechts rechtstreeks of onrechtstreeks mee regeert? Vooral omdat de leidende instanties van de EU een gedoogbeleid voeren en er van een cordon sanitaire helemaal geen sprake is. ■

Luit Uilpers nr. 135, november 2010, uwezbine voor Internationale Politiek: www.uilpers.be

60-61

DE STAKING VAN DE EEUW

BIJLAGE ROOD N°48, NOVEMBER-DECEMBER 2010 – APART VERKOCHT: 1,5 EURO

Chronologie van de staking van de eeuw 1960-1961

14 december: Enorme betoging van de Luikse werkmensen, Place Saint Lambert, als protest tegen de eenheidswet en voor structuurerbormingen.

16 december: Het nationaal comité van het ABVV verwerpt met een kleine meerderheid het voorstel van André Renard om een algemene 24-urenstaking te houden op 1 januari 1961.

20 december: De bedienden van de sector ACOD-gemeentediensten gaan met groot succes in staking in Wallonië, Brussel en Vlaanderen. Spontane steunstakingen breken uit.

21 december: De stakingen in de gemeentediensten breiden uit, terwijl de staking algemeen wordt in de Luikse metaalnijverheid en bij de Antwerpse dolwerkers. ACOD-spoor roept de algemene staking uit.

22 december: Het ABVV van Luik en van de Boringe en ACOD nationaal roept de algemene staking uit voor 's anderendaags.

23 december: De staking is algemeen in Luik, in de Boringe, in het Centrum en in Charleroi. Ze wordt algemeen in de streek van Doornik en in Waals Brabant. De Waalse ABVV-afdelingen zetten een coördinatie-comité op.

24-25 december: De Kerstfeesten doen niets af aan de strijdbaarheid van arbeiders en bedienden. Het blad *La Wallonie* wordt aangeslagen omdat het een oproep publiceerde aan soldaten om te verbodderen met de stakers.

26 december: Ook de bladen *Le Peuple* en de *Volksgazet* worden aangeslagen. Parachutisten worden opgeroepen en zetten zich in stations aan soldaten om te verbodderen met de stakers.

27 december: De staking is nu algemeen in heel Wallonië. In Brussel is er een betoging van 10.000, in La Louvière 25.000. Een grote betoging grijpt plaats in Gent met zware incidenten.

29 december: De staking blijft zich uitbreiden in Vlaanderen, meer bepaald in Brugge en Aalst.

30 december: Het langste weekend tast gezinszins de strijdbaarheid aan van de arbeiders en bedienden. De regering verhoogt de repressie en de provocaties. Vele stakers worden gearresteerd.

31 januari: De dag van "rouw", afgekondigd door het coördinatie-comité van de Waalse ABVV-afdelingen wordt overal opgevolgd. Grote betogingen vinden plaats.

6 januari: Opnieuw een enorme betoging in Luik met 45.000 stakers. Na de meeting breken zware incidenten uit die uitdraten op straatgevechten en rebellie in het station van Gallienins. Twee betogers worden zwaar gewond door rijkswachters. Ze sterven tengevolge van hun blessures.

7-8 januari: Derde stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

10 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

11 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

12 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

13 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

14 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

15 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

16 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

17 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

18 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

19 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

20 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

21 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

22 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

23 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

24 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

25 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

26 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

27 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

28 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

29 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

30 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

31 januari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

1 februari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

2 februari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

3 februari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

4 februari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

5 februari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

6 februari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

7 februari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

8 februari: De laatste stakingsweek. De staking begint af te brokkelen in sommige centra in Vlaanderen.

'60-'61: Terugblik en lessen voor vandaag

door Mauro Riera

De staking van 1960-1961 is één van de meest strijdbare en radicalste gebeurtenissen in de geschiedenis van de arbeidersbeweging in dit land. Dat is de eerste reden van ons eerbetoon aan deze belangrijke gebeurtenis en aan onze kamraden die een actieve rol hebben gespeeld; een belangrijke rol, zowel op het syndicale vlak als met ons blad "La Gauche/Links", het toenmalige blad van de linkse oppositie binnen de BSP. Maar we willen met ons eerbetoon ook lessen trekken voor vandaag uit de "sterke en zwakke punten van een grote arbeidersstrijd".

Vijftig jaar later zijn de zaken uiteraard veranderd. De wereld, België en de arbeidersbeweging zijn helemaal niet meer hetzelfde. In 1960 moest de Belgische burgerij haar productieapparaat moderniseren. De eenheidswet had tot doel om dit objectief te bereiken onder meer door besparingsmaatregelen op de rug van de arbeidersklasse.

In 2010-2011 wordt de arbeidersbeweging geconfronteerd met een golf van besparingsmaatregelen zonder voorgaande. Het doel nu is meer specifiek de afbraak van de verzorgingsstaat, die in de jaren 50 vorm begon te krijgen.

De staking van de eeuw speelde zich af binnen het kader van de Belgische eenheidsstaat, maar zij plaatste de tegenstellingen van de ongelijke en gecombineerde ontwikkeling van het kapitalisme in België in het voetlicht. Wallonië werd hevig getroffen door de crisis in de traditionele industriële sectoren, wat bij de arbeiders een links "Wals bewustzijn" deed groeien.

Vlaanderen begon zijn economische en industriële ontwikkeling pas en streed tegen de laatste stuipreukingen van de nationale onderdrukking van het Vlaamse volk. Vandaag is België een federale staat, maar het is een wankel en ingewikkeld federalisme dat, ook al heeft het de historische onderdrukking van het Vlaamse volk opgelost, evenwel de "nationale Belgische kwestie" niet heeft opgelost: in de eerste

plaats de ongelijke ontwikkeling tussen een Wallonië dat nog steeds in crisis is en een "rijker" Vlaanderen.

Het linkse federalisme bestaat niet meer op massaschaal in het bewustzijn van de werkers in Wallonië, terwijl in Vlaanderen de onzekerheid een rechts en ultra-liberaal nationalisme voedt.

In 60-61 was de eenheid van de arbeidersbeweging één van de belangrijkste uitdagingen: eenheid tussen het ABVV en het ACV langs de ene kant en – nauw verbonden met dit gemeenschappelijk vakbondsfrent – de eenheid tussen Vlaamse, Waalse en Brusselse werkende bevolking. Vandaag, net als gisteren, maakt deze uitdaging de kern uit van elk gemeenschappelijk werkwerk van de arbeidersbeweging tegen de crisis en het kapitalistisch offensief.

De andere grote uitdaging die geen oplossing kreeg, was de vraag om een politiek verluststuk aan deze staking te geven en een politiek alternatief voor te stellen. De syndicale voorhoede, die zich hoofdzakelijk rond de stroming van Renard groepeerde, had de mogelijkheid om een politiek initiatief te nemen. Zij koos er helaas voor om het doodlopend straatje van de "Waalse terugplooi" in te slaan in het kader van een federalisme waarbij dit "middel" om het socialisme te bereiken een "doel" op zich werd. Een doel dat minder en minder verbonden werd met de noodzaak van anti-kapitalistische structuurerbormingen.

Vandaag stelt zich de noodzaak van een antikapitalistisch politiek alternatief voor de werkmensen meer en meer naarmate dat de strijd tegen de besparingsmaatregelen zich tegen de politieke macht keert.

Tenslotte, als er één ding in die vijftig jaar niet veranderd is dan is het de noodzaak voor de werkmensen om zich door directe massa-actie te verzetten tegen elke aanval die alle verworvenheden van vorige strijd wil afbreken.

De nationale kwestie, de eenheid van de werkmensen, de noodzaak van een ééngemaakte beweging, de rol van de voorhoede, het politieke verluststuk... Ook al zijn de gegevens van het probleem niet meer hetzelfde, dan blijven toch dezelfde essentiële vragen... ■

plaats de ongelijke ontwikkeling tussen een Wallonië dat nog steeds in crisis is en een "rijker" Vlaanderen.

Het linkse federalisme bestaat niet meer op massaschaal in het bewustzijn van de werkers in Wallonië, terwijl in Vlaanderen de onzekerheid een rechts en ultra-liberaal nationalisme voedt.

In 60-61 was de eenheid van de arbeidersbeweging één van de belangrijkste uitdagingen: eenheid tussen het ABVV en het ACV langs de ene kant en – nauw verbonden met dit gemeenschappelijk vakbondsfrent – de eenheid tussen Vlaamse, Waalse en Brusselse werkende bevolking. Vandaag, net als gisteren, maakt deze uitdaging de kern uit van elk gemeenschappelijk werkwerk van de arbeidersbeweging tegen de crisis en het kapitalistisch offensief.

De andere grote uitdaging die geen oplossing kreeg, was de vraag om een politiek verluststuk aan deze staking te geven en een politiek alternatief voor te stellen. De syndicale voorhoede, die zich hoofdzakelijk rond de stroming van Renard groepeerde, had de mogelijkheid om een politiek initiatief te nemen. Zij koos er helaas voor om het doodlopend straatje van de "Waalse terugplooi" in te slaan in het kader van een federalisme waarbij dit "middel" om het socialisme te bereiken een "doel" op zich werd. Een doel dat minder en minder verbonden werd met de noodzaak van anti-kapitalistische structuurerbormingen.

Vandaag stelt zich de noodzaak van een antikapitalistisch politiek alternatief voor de werkmensen meer en meer naarmate dat de strijd tegen de besparingsmaatregelen zich tegen de politieke macht keert.

Tenslotte, als er één ding in die vijftig jaar niet veranderd is dan is het de noodzaak voor de werkmensen om zich door directe massa-actie te verzetten tegen elke aanval die alle verworvenheden van vorige strijd wil afbreken.

De nationale kwestie, de eenheid van de werkmensen, de noodzaak van een ééngemaakte beweging, de rol van de voorhoede, het politieke verluststuk... Ook al zijn de gegevens van het probleem niet meer hetzelfde, dan blijven toch dezelfde essentiële vragen... ■

De staking van 60-61 kwam er na 10 jaar opgang van strijd en een voortschrijdende radicalisering van een arbeidersbeweging waarvan de strijdbaarheid was gesmeed in het vuur van het verzet tegen de nazi-bezetting en in de strijd tegen de terugkeer van "Koning-Collaborateur" Leopold III. In 2010-2011 gebeurt het gevecht tegen de besparingen na meer dan 25 jaar neoliberalisme. Dat gevecht is eerder gekenmerkt door nederlagen dan door overwinningen,

De staking van 60-61 kwam er na 10 jaar opgang van strijd en een voortschrijdende radicalisering van een arbeidersbeweging waarvan de strijdbaarheid was gesmeed in het vuur van het verzet tegen de nazi-bezetting en in de strijd tegen de terugkeer van "Koning-Collaborateur" Leopold III. In 2010-2011 gebeurt het gevecht tegen de besparingen na meer dan 25 jaar neoliberalisme. Dat gevecht is eerder gekenmerkt door nederlagen dan door overwinningen,

S3	Edito <i>door Mauro Riera</i>
S4	De grote staking <i>door Alain Meynen (1985)</i>
S5	Operatie Waarheid <i>door Joz Wijntrickx</i>
S6	Oprichting stakerscomités <i>door Joz Wijntrickx</i>
S7	Waarvoor wij staken <i>door L. Depraet</i>
S8	+ Oproep tot soldaten <i>door Joz Wijntrickx</i>
S9	Vlaamse en Waalse arbeiders solidair <i>door Marcel Deneckere</i>
S10	De Christene arbeiders met ons <i>door H. De Geest</i>
S11	De staking <i>door Miel Daniëls</i>
S12	Een grote en mooie solidariteit, elke dag opnieuw <i>door André Henry</i>
S13	SJW-pamfletten, La gauche en de winterse vrieskoude <i>door Georges Dobbelaer</i>
S14	Een alternatieve macht <i>door Lucien Perpette</i>
S15	De staking, balans en perspectieven <i>door Ernest Mandel</i>
S16	Een jaar nadien <i>door Ernest Mandel</i>

Contactadres: Plantinstraat 20
1070 Brussel, info@sap-road.be
Abonnement: 1,5€ per nummer,
8€ voor 6 nummers (per jaar)

Gehieve te storten op het rek nummer 001-0728451-57 van de Vorming Leon Lessol
Plantinstraat 20, 1070 Brussel
IBAN BE09 0010 7284 5157
BIC BNPB Paribas Fortis: GEBABEBB
vermelding "food"

Uitgegeven door de Vorming Leon Lessol
v.u. A.Riera

www.sap-road.be

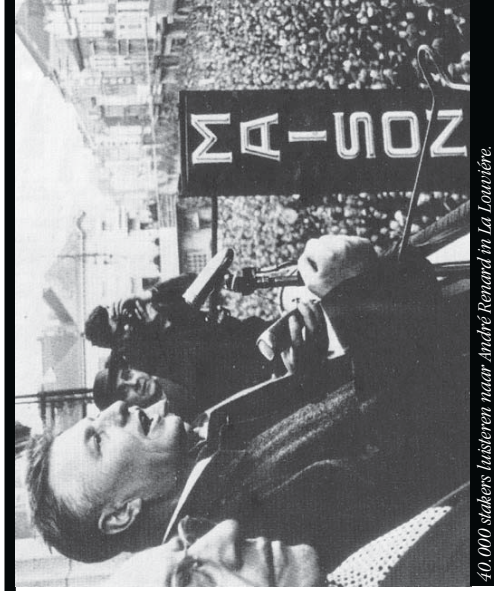
De Grote Staking

→ door *Alain Meynen,*
geschreven in 1985

Op 20 december 1960 zette de Belgische arbeidersklasse een grootse buitenparlementaire massabeweging in die vrij snel 'de staking van de eeuw' zou worden genoemd. De katholiek-liberale regering-Byskens had een aanval op het levenspeel van de werkende bevolking angekondigd en de aanvankelijk sociale protestactie daartegen groeide onverwachts en vlegensvlug uit tot één van de scherpste politieke klassengevechten uit de recente Belgische geschiedenis. Gedurende vijf weken 'rebel-leerden' ongeveer 700.000 stakers tegen het 'regime'. Bijna dagelijks overspoelden in alle grote steden de stakers met indrukwekkende massabewegingen de straten. In totaal vonden er meer dan 300 betogingen plaats. De belangrijkste openbare instellingen waren vele weken volledig verlamd en op verscheidene plaatsen groeiden uit de stakerspiketten halfautonome stakingcomités, die pogingen ondernamen om het sociale leven zelf te regelen. In heel Wallonië waren de tekens zichtbaar van een bijna pre-revolutionaire situatie. Waalse socialistische burgemeesters verklaarden zich solidair met de stakers en weigerden nog langer de instructies van de centrale overheid op te volgen. In de Borinage waren de meeste plaatsen door barricaden geheel geïsoleerd.

Radicale strijdtaditie

Deze algemene werkstaking kadert ontgensprekelijk binnen een radicale strijdtaditie in de Belgische arbeidersklasse. Vanaf de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw ontstond binnen de arbeidersbeweging een grote traditie van directe actie van algemene stakingen. Met een zekere regelmatig wendden de Belgische arbeiders telkens als de omstandigheden hen ertoe dwongen, de algemene staking als politiek strijdwapen aan om te trachten hun lot 'in eigen handen' te nemen. Op menig punt brengt de fysionomie – de 'film' – van de Grote Staking dan ook de grote strijdbewegingen van de negentiende eeuw in herinnering. De volksoep, de melkbedeling aan de kinderen, de hulp aan de families van de in de gevangenis opgesloten stakers, de kameradschappelijke groepen rond de

40.000 stakers luisteren naar André Renard in La Louvière.

openluchtkachel, de optocht van rode fanfaren in de stakersbetogingen, de terugkeer naar de traditie van het 'gebroken geweer', al deze concrete uitingen van arbeiderscultuur kan men slechts begrijpen vanuit het bestaan van een 'collectief geheugen' binnen de arbeidersklasse, vanuit het bestaan van een proletarisch 'kamp' dat zijn sociaalistische wortels rechtstreeks in de ervaring van de strijd heeft.

Uit deze merkwaardige verschijningsvorm van de Grote Staking mag men nochtans helemaal niet besluiten dat deze een achterhoedegevecht was, de laatste revolutie van een 'oud' proletariaat, de laatste stuiptrekking van een aantal geïsoleerde verzetskernen die nog niet volledig geïntegreerd waren in het 'modernisme' van de naoorlogse laatkapitalistische cultuur. Veel eerder dan een bestaande verzetstraditie eenvoudige voort te zetten, knoopten de arbeidersmilitanten opnieuw aan bij de praktijk van de directe arbeidersactie in de straat, actualiseerden ze de directe buitenparlementaire strijd voor het socialisme en voegden ze aan de strijd van de West-Europese arbeidersklasse nieuwe elementen toe die in menig opzicht de Franse met van 1968 en de Italiaanse hete herfst van 1969 aankondigden.

Opvallend was bijvoorbeeld de bijzonder actieve deelneming aan de beweging, naast de 'grote bataljons' uit de staalnijverheid, van bepaalde categorieën van de bedienden, van 'intellectuele arbeiders' (o.a. onderwijzers), van vrouwen – in heel Luikse hadden de vrouwen-'commandos' een actieve inbreng in de organisatie van de stakerspiketten – en van jongeren.

Operatie Waarheid

Antwerpen na een werkstaking in de gemeentediensten

→ door *Joz Wijninckx* uit Links,*
voor een *strijdend socialisme,*
speciaal nummer, 1961

Van bij de aanvang van de staking in de gemeente- en aanverwante diensten uit het Antwerpse, na een halve week staking bij de sectoren Post en Spoor, past het de besluiten te trekken uit deze actie, die wellicht de meest beslissende stap is voor de Belgische arbeidersklasse sinds lange jaren gezet.

Bij de gemeentediensten

Deze sektor begon zijn Akte op dinsdag 20 december. De inzet van deze campagne, tot de finish, was gekoppeld aan een staking van 24 uren in het gemeentelijk onderwijs. Spijts aarzelingen, volgden van in het begin de kristene arbeiders de ordewoorden van de A.C.O.D. De stakerspiketten hadden niet veel moeilijkheden in het havengebied. De dokken lagen volledig verlamd, de eerste te volgen der staking van de havendienst, anderdeels door de staking van de havenarbeiders. Dezen waren van bij de aanvang der staking solidair. Deze stakingsbeweging, toegeschreven aan enkele zgn. kommunisten en heethoofden, verliep tegen het verzet van de vakbondleiding op de gewenste manier.

De sektor gemeentediensten mag terecht fier gaan op het bereikte resultaat. Als de geschiedenis van deze staking zal worden geschreven, dan zal blijken dat het enkel en alleen te danken is aan het optreden van zijn militanten dat het vuur aan de lont werd gestoken. Het zijn zijn bestuursleden die hun verantwoordelijkheid opnamen als stakerspiketten, niet alleen in eigen dienst, maar ook in de andere sectoren.

Het verraad der kristene leiders

Woensdag begonnen de kristene arbeiders en bedienden van de gemeentediensten eveneens te staken. De meesten hadden overigens reeds van dinsdag de ordewoorden gevolgd van de A.C.O.D. Reeds werden tijdens de duur van deze staking meer dan tweehonderd mensen uit de sektor gemeentediensten van de C.C.O.D. overgeschreven

naar de A.C.O.D. Dit werd nog verbeterd na de stakersbrekerij der kristene leiders. Donderdag begonnen zij het gerucht te verspreiden als zou de regering toegegeven hebben. Zij riepen van op de dakken dat zij een brief in bezit hadden van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Zij riepen hun leden op om het werk te hervatten. Het was een bleke en vermoede Mijlheer Fret, sekretaris van de sektor gemeentediensten van de C.C.O.D., die wij om vier uur vrijdag ontmoetten in het havengebied. De man stond niet recht in zijn schoenen. Hij had van in oktober geschreeuwd dat de C.C.O.D. geen aanslag van deze regering zou dulden, op geen enkele van de verworven rechten. Onder drukking van zijn "Centraal Gezag" (en allicht van het Bisdom?) verraadde hij de eerlijke zaak der arbeiders en bedienden uit de stadsdiensten.

Het heeft niet veel veranderd aan het succes van de staking: de kristene arbeiders staan voor een groot deel naast hun socialistische makkers, schouder aan schouder.

De andere sektoren volgen!

Nadat de haven volledig verlamd was, gingen ook de mannen van het spoor in algemene werkstaking. Zelden hebben wij een geestdriftiger vergadering meegemaakt. Zelfs de leiders van deze sektor drukten er hun "verwondering" over uit. Sinds 1923 was er geen dergelijke staking meer geweest. Ratten moesten er niet veel gevangen worden. Deze staking begon op vrijdag. Op zaterdag begon ook de staking in de posterijen. Ook daar was het succes volledig. Nu zal de sektor volgen van de TTR en Gazelco.

Overal verrichten de sympathisanten van ons blad bewonderenswaardig werk. Zij treden op als stakerspiketten en gaan hun mede arbeiders de doeleinden van deze staking verklaren.

Waarop wacht het ABVV?

Maartypisch in heel deze stakingsbeweging is hoe overal de mensen op staking aanstreven, en wilde stakingen losbarsten, zoals aan de dokken te Antwerpen, terwijl de

leiding van het ABVV slechts aarzeland in beweging komt. Dit is de zgn. "wetenschap-pelijk ingetichte staking". Wij waren in de gelegenheid een vergadering bij te wonen van het personeel van de grote bedrijven uit het Hobokense, Cockenill, Schuybroeck, Schippers-Poddevyn, de Société Générale Métallurgique de Hoboken en de Pétrange de Laines. Op een wetenschappelijke wijze werd aan de leiders duidelijk gemaakt dat men het met deze taktiek niet eens was. De metaalbewerks uit het Antwerpse zullen zich dinsdag meer dan waarschijnlijk volledig inschakelen met of tegen hun vakbondleiding.

Waarop wacht de BSP?

Deze stakingsbeweging is rijk aan politieke gevolgen. Het is nu of nooit het ogenblik om konkrete ordewoorden te geven. Wij kunnen de kapitalisten vandaag dodelijke slagen toebrengen, als wij over iets anders beginnen te spreken dan over dit of dat artikel van de eenheidswet, of over de dwaze pretenties van Gaston Sleutelmaers.

Nu moet de Gemeenschappelijke Akte naar buiten komen met de slogan: "Strukturhervormingen". Als wij de strijd tegen de eenheidswet winnen, dan zullen wij toch kort nadien de strijd moeten voeren tegen een ander soort van ongelukswet, tenzij wij de mensen die deze wetten uitvaardigen om hun systeem in stand te houden, buitenen zetten. Als de Gemeenschappelijke Akte zich niet direct op deze manier verbindt tegenover de arbeidersklasse van dit land, dan moeten alle linkse machten dit doen. De "Operatie Waarheid" moet in Antwerpen beginnen in januari. Zij die haar organiseren, zijn er zich blijkbaar niet van bewust dat de "Operatie Waarheid" reeds bezig is: op straat en in de bedrijven.

Duidelijke ordewoorden

De eerste vereiste is het uitvaardigen van klare en duidelijke ordewoorden. Deze staking gaat niet alleen tegen de regering Byskens en tegen de eenheidswet. Zij gaat tegen de duistere krachten die onze schiedemokratie in werkelijkheid leiden. Zij gaat tegen de onzichtbare regering van de

Belangrijke vergadering van het stakend gemeentepersoneel te Antwerpen

Oprichting stakerscomités

→ Joz Wijninckx

In het Bondsgebouw te Antwerpen greep een vergadering plaats welke van zeer groot belang was voor de verdere ontwikkeling van de stakingsbeweging in het Antwerpse. Inderdaad hebben op deze vergadering deze kameraden zich akkoord verklaard met het oprichten van stakerscomités. Onmiddellijk werd dan ook door onze

kameraden uit het Antwerpse omgev- ing met de oprichting van stakerscomités een aanvang gemaakt. Deze zagen reeds het licht te Hoboken, te Antwerpen-Stad en elders. Onze Antwerpse kameraden hebben begrepen dat het dringend nodig is in deze historische periode de organisatie van de stakingsactie op radikale en tactische manier door te voeren.

Voor de machtsgreep der bourgeoisie, tegenover het inzetten van Rijkswacht, Staatsveiligheid en Para-Commando's, moeten wij een georganiseerde tactiek aanwenden.

Wij moeten ons op alle eventualiteit voorbereiden. Daarom is de beslissing van de ACOD-Antwerpen, om in overleg met de Gemeenschappelijke Actie met de oprichting van stakerscomités een aanvang te maken, belangwekkend.

Leve de strijdende arbeidersklasse! Leve de stakerscomités! ■

holdings. Zij gaat tegen de nefaste invloed van het Hof en van het Aartsbisdom. Zij gaat kortweg tegen alle gevestigde reactionaire krachten in dit land. Zij moet derhalve gekoppeld worden aan de strijd voor sociaal-democratische structuurhervormingen, zoals zij werden bepaald in het programma va het A.B.V.V. en de B.S.P. Doen wij dit niet, dan spelen wij verstoppertje met de arbeidersklasse. Derhalve moet hoogdringend het ordewoord gegeven worden.

Algemene werkstaking!

Enkel dit wapen kan de regering en haar sterkhouders doen wijken. Vandaag stelt de regering de rijkswachters en soldaten (zelfs miliciens!) tegen ons op. Zij treden nog op met fluwelen handschoenen, maar morgen zullen zij hun geweerkolven hanteren!

Enkel de algemene werkstaking kan op korte en snelle wijze Eyskens buitenwerken. Er is lang genoeg getreuzeld. De arbeiders in de bedrijven willen hun stakingsmakers, die nu reeds een week de strijd voeren, niet langer alleen laten. Overal waar wij komen horen wij dezelfde vragen: "Waarop wacht Gazelco? Waarop wachten de Antwerpse metaalbewerks? Waarop wacht het A.B.V.V.?"

Daarom stakerscomités

Er moet nu dringend worden overgegaan tot de oprichting van stakerscomités, die de leiding van de staking op zich nemen, haar organiseren en uitbreiden en aan de arbeiders precies gaan zeggen waarover het gaat. Dat deze comités de "operatie waarheid" beter zullen voeren dan de

Gemeenschappelijke Actie heeft geen betoog. Zij hebben aan den lijve gevoeld waarom er in dit land iets verkeerd gaat, en zijn niet meer te vinden voor halve oplossingen. Zij hebben de rijkswachters en de politie aan het werk gezien. Zij zullen degenen zijn die deze staking "wetenschappelijk" zullen inrichten. Met de samenstelling van deze plaatselijke en beroepsgewijze ingerichte stakerscomités moet worden begonnen voor het te laat is. Eyskens is niet van zins te wijken, derhalve moeten wij hem de hals breken.

Het kapitalisme moet zwichten!

Het is nu alles of niets. De strijd die wij vandaag hebben ingezet moet voor iets nutteloze militaire uitgaven. Dat de belastingen in handen zit van kapitaal-al dan niet met socialistische deelneming - dan hebben wij voor niets gestaakt. Als wij daarentegen deze onzichtbare dictatuur van het grootkapitaal kunnen vervangen door socialistische oplossingen, dan zal het uur zijn aangebroken voor grootscheepse en diepgaande veranderingen. ■

ken voor grootscheepse en diepgaande veranderingen. ■

* Joz (Joz) Wijninckx (*1931 - +2009). Antwerpenaar en jeugtleider, gemeenteraadslid en schepen in Hoboken voor de BSP-SP, tevens senator en minister van Pensioenen van '77 tot '79. Tijdens de staking van 60-61 was hij hoofdredacteur van 'Links', het blad voor een strijdend sociaisme naar Ernest Mandel ook voor schreef. Het is opvallend dat over deze periode van Joz Wijninckx, weinig of bijna niets gevonden is. Op Wikipedia begint zijn politieke loopbaan pas vanaf 1964! Over negatarisme gesproken! We hebben de oude spijling van het Nederland behouden.

Waarvoor wij staken!

Welke zijn deze hervormingen?

• **planeconomie** teneinde de **volle tewerkstelling** te verzekeren en iedereen het recht op arbeid te waarborgen.

• **openbare investeringsmaatschappij** die beschikt over de miljarden om de broodnodige **nieuwe fabrieken** op te richten wanneer het privaat initiatief in gebreke blijft.

• **nationalisatie** van de **energie** om de prijzen te doen dalen en de concurrentiemogelijkheden van onze industrie op de buitenlandse markten te verzekeren.

• **controle der holdings** om de **kapitaalvlucht te belemmeren**. De miljarden die jaarlijks de wijk nemen naar Canada, Portugal, Brazilië moeten onze arbeiders ten goede komen. Zij moeten dienen tot oprichting van nieuwe fabrieken en modernisatie der bestaande.

Er zijn andere middelen om aan geld te geraken! Dat men 10 miljard bespare op de nutteloze militaire uitgaven. Dat de belastingen op de jaarlijks, volgens de cijfers van prof. Franck, 10 miljard aan de fiscus onttrekken terwijl arbeiders en bedienden de volle pot betalen.

Daarom is onze eerste eis:

Intrekking der eenheidswet!

Maar het volstaat niet af te breken. Men moet iets in de plaats stellen. Om de economie uit het slop te helpen, om de financiën gezond te maken, om de sociale vooruitgang voort te zetten, hebben wij onze oplossingen. Deze heien: **Socialistische structuurhervormingen**.

Daarom is het ordewoord:

Algemene staking tegen de eenheidswet en voor structuurhervormingen.

Geen werkherhervatting vooraleer een nationaal abvv-congres bijeen gekomen is om een beslissing te treffen! ■

Een oproep tot de soldaten

Ten titel van inlichting hernemen wij de tekst die zaterdag verspreid werd door de Gemeenschappelijke Actie van Luik en die zou ten grondslag liggen aan het gerechtelijk onderzoek wegens "aanstoken tot opstand en geweld" evenals aan de inbeslagname van het blad *La Wallonie*. Onze lezers zullen zelfs vaststellen dat het een oproep is om geen geweld te gebruiken en niet tot een opstandige actie:

Als men U stelt tegenover de stakers en manifestanten, herinnert U dat zij Uw verwanten, Uw broeders zijn.

De regering wil het leger gebruiken naast de gendarmen, om te trachten de staking te breken en de sociale beweging die aan de gang is te onderdrukken.

verbreedert met hen!

Gij zijt gemobiliseerd om het land te verdedigen, niet om het te wurgen. Vreest niets, gans de socialistische arbeidersbeweging is daar om U te verdedigen.

Wij vragen U te begrijpen en Uw plicht te doen.

Als men U beveelt te werken in de plaats van de arbeiders in de bedrijven en in de diensten welke door staking verlamd zijn, **kruist de armen!**

Soldaten, west geen verraders van Uw klasse: Wij rekenen op U.

—De Gemeenschappelijke Actie

Vlaamse en Waalse arbeiders solidair

→ door M. Deneckere uit Links, voor een strijdend socialisme, speciaal nummer, 1961

Links is een konsekwent Vlaamsgezind socialistisch blad. Maar de Vlaamse strijd beperkt zich niet tot het taalkundige en culturele. Het is in de eerste plaats een social-economische strijd, een strijd voor de industrialisatie van Vlaanderen.

Ook de Walen hebben sedert enkele jaren af te rekenen met grote moeilijkheden: sluiting van tientallen kolenmijnen, teboorgang van de Borinage, verhoging van de werkloosheid. Kan het ons verwonderen dat de gemoederen koken in de Waalse fabrieken?

Maar het is niet sedert enkele jaren dat Vlaanderen niet zulkte problemen te kampen heeft: sedert meer dan honderd jaar is Vlaanderen "arm Vlaanderen", blijft onze economische achterstand en achteruitstelling duren.

Telt Vlaanderen niet de drie-vierden van de werklozen in België? Zijn 80% van de bestendige werklozen, die aan geen werk meer geraken, niet Vlaamse arbeiders?

Telt Vlaanderen geen 200.000 mobilien die, bij gebrek aan werk in eigen streek, dagelijks de trein op moeten naar Brussel, Wallonië, Frankrijk, Nederland en voor wie de werkdag niet 8 of 9 uur bedraagt, maar 11-12 en in sommige gevallen zelfs 14 tot 16 uur?

Zijn de 10 arrondissementen in België waar men de laagste lonen uitbetaalt niet in Vlaanderen gelegen, en de 10 arrondissementen waar men de hoogste lonen uitkeert buiten Vlaanderen (met uitzondering van Antwerpen)? Zijn er in Vlaanderen geen ganse gebieden zonder de minste industrie?

Wachten wij niet sinds honderd jaar op de vestiging van een broodnodige staalnijverheid in Vlaanderen? Hoe komt het dat Limburg, dat de kolen levert welke dienen voor cokes en elektriciteitsproductie, nog steeds blijft wachten op de oprichting van de eerste cokesfabriek en

de eerste elektriciteitscentrale?

Thans is het ogenblik gekomen om daar voorgoed een einde aan te stellen, om in Vlaanderen de broodnodige nieuwe fabrieken op te richten die aan onze Vlaamse arbeiders werk in eigen streek verschaffen en de algemene welvaart verhogen. Dat kan, en dat kan slechts door structuurhervormingen.

De strijdende arbeidersklasse

De Vlaamse arbeiders zijn dan ook in deze strijd solidair met hun Waalse werkmak- kers. Beide eisen hetzelfde: werk, brood, welvaart. Iedere poging, vanwaar zij ook komen, om ze thans tegen elkaar op te zetten, om de solidariteit te verbreken, om de krachten te verdelen, is verraad en moet aan de kaak gesteld worden.

Het is onjuist dat de Vlamingen minder strijdvaardig zijn dan de Walen. De huidige staking is uitgegaan van Antwerpen, waar de haven stilgelegd werd, en breidde zich snel uit tot Gent. Ook de Vlaamse spoormannen legden het werk neer en de postdiensten en onderwijskrachten bleven niet ten achter.

Het is begrijpelijk dat de staking een snellere en grotere uitbreiding genomen heeft in de industrieel sterk ontwikkelde streken van Wallonië dan in het nog gro-

tendeels onderontwikkelde Vlaanderen. Daarenboven is het ACV in Wallonië zwakker en kan het dus geen verdeeldheid zaaien zoals in Vlaanderen.

Wij moeten nochtans de houding van Vlaamse arbeiders werk in eigen streek aan de kaak stellen. Was er op het laatste BSP-kongres geen volksvertegenwoordiger-syndicalist uit Kortrijk die zegde dat wij het geld beter aan onze pers dan aan stakingen besteden? Is het niet zo dat overal in Vlaanderen arbeiders en bedienden, mannen van de textiel, van de metaal, van de bouw en andere bedrijven met ongeduld op ordewoorden wachten, branden van verlangen om het voorbeeld van hun strijdende kameraden te volgen, terwijl hun leiders en verantwoordelijken alles doen om te remmen en ze aan het werk te houden?

Het is thans het ogenblik niet om de vuile was te wassen. Maar thans nog aanzelen en dralen is verraad plegen. Eyskens wil de krachtproef aangaan. Hij wil de staking breken met de hulp van soldaten en gendarmes. Als wij het onderspit delven, dan zal het grootkapitaal en de reactie een beslissende overwinning behaald hebben, dan zullen én de socialistische beweging én de arbeidersklasse onder de plak liggen en het gelag betalen. Thans terugkrab- belen en de arbeiders in de steek laten is de weg baren naar een sterke staat, naar de afkalking der sociale veroveringen, naar de aantasting van onze levensstandaard.

Het Nationaal Bureau van het ABVV heft de verschillende gewesten opdracht gegeven en vrij gelaten alles te doen om de staking tot het maximum uit te breiden. Onze Brugse vrienden volgden reeds dit ordewoord en riepen de algemene staking uit. Hun voorbeeld moet overal nagevolgd worden doorheen gans Vlaanderen.

De toekomst van het socialisme in Vlaan- deren, het brood en het werk van de Vlaamse arbeiders en bedienden staan op het spel. Het ogenblik van de actie is geko- men. Desnoods zonder en tegen degenen die weigeren hun verantwoordelijkheid op te nemen! ■

De christene arbeiders met ons! Een ongehoord manoeuvre van kardinaal Van Roey!

→ door H. De Geest uit Links, voor een strijdend socialisme, speciaal nummer, 1961

Kardinaal Van Roey deed een oproep om de arbeiders aan te zetten het werk te hermenen. Uit naam van de "rechtvaardigheid en het algemeen welzijn"! Alle werkelijke christenen protesteren tegen deze ongehoorde poging om de arbeiders te beletten hun rechtvaardige belangen te verdedigen. De bourgeoisie moet volledig het hoofd verloren hebben om aldus de eerste prelaat van België openlijk te compromitteren in een zaak die niets met godsdienst te maken heeft, maar alleen de belangen van het Gouden Kalf dient.

Waarom wil de kardinaal telkens beletten dat de christene arbeiders met hun socialistische werkmakkers meestrijden? Waarom doet hij integendeel niets om een einde te stellen aan het schandelijke samenknoken van de katholieke patroons met de liberale vrijmetselaars in het Verbond der Belgische Nijverheid? Waarom steeds die twee maten en twee gewichten? Wat wil hij verdedigen: de godsdienst of het kapitaal?

Wanneer de arbeiders ten strijd de trekken om de schandelijke eenheidswet te doen intrekken, die de negen tienden van de nieuwe lasten op de rug van de kleine man schuift en hem aan'tast in zijn moeizaam verworven rechten, dan wil de Kardinaal hen dit beletten uit naam van het "algemeen welzijn"! Maar wanneer de kapitalisten op grote schaal hun kapitalen naar het buitenland sturen in plaats van hier nieuwe fabrieken op te richten en werk te verschaffen aan tienduizenden werklozen, dan zwijgt hij in alle tonen. Wanneer de grote maatschappijen, ondernemers en zelfstandigen op grote schaal aan belastingsonduiking doen, – tenslotte 10 miljard per jaar, volgens prof. Franck van de Brusselse Universiteit – dan zwijgt hij eveneens.

Waarom steeds die twee maten en twee gewichten? Waarom steeds tegen de arbeiders en met het kapitaal? Christus verfoeg de weeknarrs uit de tempel. Kardinaal Van Roey staat aan de kant van

de weeknarrs. Is dat de leer van Christus verspreiden?

Cool en het ACV radeloos

Ook het ACV had zich scherp gekant tegen de sociale bepalingen van de eenheidswet, die het in strijd achtte met de arbeidersbelangen. Het wilde de regering afwachten vooraleer in actie te treden. Eyskens scheen bereid toege- vingen te doen. Maar op 23 november, onder druk van de holdings, van de lib- eralen en de katholieke conservatieven, veranderde hij plots van houding.

In ieder geval zijn de ACV-leiders thans radeloos en verdeeld. Tal van secretarissen en voorzitters willen, onder druk van de basis en uit verzet tegen de een- heidswet, meegaan in de staking. Maar de verantwoordelijken denken terug en weten niet wat aangevangen.

Duizenden christene arbeiders lopen over naar het ABVV

Te Antwerpen besloot het christelijk personeel der gemeentediensten mee te staken. Ook de christelijke dokwerkers van Antwerpen en Gent legden zonder een uitzondering het werk neer.

Te Gent, te Brugge, te Aalst gingen de christene leden van het rolland spoorper- sooneel mee in staking. Te Aalst trokken alle 20 christelijke gesyndiceerden naar het 8-urenhuis waar zij, onder luid applaus, bekendmaakten dat zij ontslag indienden bij het ACV en zich aansloten bij de ACOG. Te Aalst eveneens gaven 15 christelijke postmannen ontslag in hun syndicaat.

Te Gent kwamen honderden misleide ACV- leden, waaronder vele deleges, naar het ABVV over. Hun lidboekjes prijken thans, als schone guirlandes voor Eindejaarsge- schenken aan de vitrine van Ons Huis op de Vrijdagmarkt.

Er is maar één keuze meer. Ofwel kiest het ACV partij voor de arbeiders en tegen het kapitalisme: het beslist op zijn beurt in staking te gaan en dan is de eenheidswet morgen opgedoekt. Ofwel blijft het de belangen van de arbeiders verraden en

dan zullen tienduizenden, ja honderdduiz- enden christene arbeiders hun lidkaarten op straat werpen en onze rangen vervoe- gen om het kapitalisme een beslissende slag toe te brengen.

Leve de solidariteit van de arbeidersklasse, zonder onderscheid van godsdienst of geloof. Weg met het kapitalisme! ■

ACV-federaties veroordelen oproep van kardinaal

Van Roey

Op het laatste ogenblik verne- men wij dat de ACV-federaties van Henegou- wen, Luik, Hoei en Borgworm reeds stelling namen tegen de oproep van kardinaal Van Roey, die zij afkeuren.

De katholieke priesters van Seraing deden met de goedkeuring van hun deken, ter gelegenheid van de middernachtsmis, in hun kerken een circulaire uitdelen waarin zij ondernemer schrijven: "Wat de arbeider- klasse verwacht, is geen gedeeltelijke aanpassing van het kapitalisme. Het is een volledige en duurzame oplossing. Het mag niet zijn dat het steeds weer dezelfde zijn die ze dragen."

Ook in de christene middens gebeurt de bewustwording. De kardinaal verdedigt de klassevoorrechten van het kapitalisme, niet de godsdienst. Dat heeft met godsdi- enst niets te maken, wel integendeel! ■

→ *getuigenis van Miel Daniëls*

Op de ochtend van 29 december 1960 was ik 22 jaar en werkzaam als trambediende in Antwerpen toen op één van de vele militante bijeenkomsten in het Bondsgewest John van den Eynde (adjunct secretaris van de provinciale metaalbewerks) ons oproep om samen de straat op te gaan. De talrijke opgekomen ABVV-leden waren kwaad op de besluitloze houding van de ABVV-leiding met aan het hoofd Vic Thijs (gewestelijk secretaris) die zich niet kon vinden in de revolutionaire houding van André Renard (toenmalig secretaris van het Waalse ABVV).

Zij eisten dat men de straat op zou gaan om zo te tonen aan de Waalse kameraden dat Antwerpen solidair was. Er werd daarop betoogd door de talrijke aanwezigen via de Ommegangstraat, de Carnotstraat, het Astridplein en zo richting Centraal Station.

In het Centraal Station werden we plots uiteengegrepen met het nodige traangas en de wapenstok. De betogers trokken daarop naar het Century-hotel op de Keyzerlei waar ze hun woede vorm gaven door de ruiten van het hotel in te slaan. Daarop gingen de betogers uiteen onder druk van politie en rijkswacht.

's Anderendaags 's morgens (30 december) volgde een tweede spontane bijeenkomst in het Bondsgewest. Daar er niemand van de syndicale verantwoordelijken aanwezig

was namen enkele militanten het woord. Zij verweten de laxe houding van het ABVV-nationaal, met name Louis Major die de Antwerpse ABVV onder leiding van Vic Thijs. Na wat heen en weer gepraat en geroept volgde de spontane wil van de aanwezigen om terug de straat op te gaan, wat ook gebeurde.

Kort daarop werden in de Carnotstraat de trams die daar nog reden, onklaar gemaakt en de ruiten ervan ingeslagen. De betoging ging verder langs het Koninklijk Atheneum, over de Leien, richting Paardenmarkt. De bedoeling was om aan het aanwervingslokaal van de havenarbeiders solidariteit te vragen om mee te doen met de betogers die hoofdzakelijk bestonden uit personeel van de openbare diensten. Deze laatste werden gemotiveerd door hun woordvoerders André Hamont (voorzitter), Louis Melis (onder-

voorzitter) en Georges Dehonne (secretaris van het ACOO-onderwys). Toen zij op de Paardenmarkt aankwamen reed er een Postauto richting betoging. Deze werd tegengehouden en er ontstond een schermutseling met als gevolg dat men de Postauto liet kamelen, waarna de betoging zich verderzette.

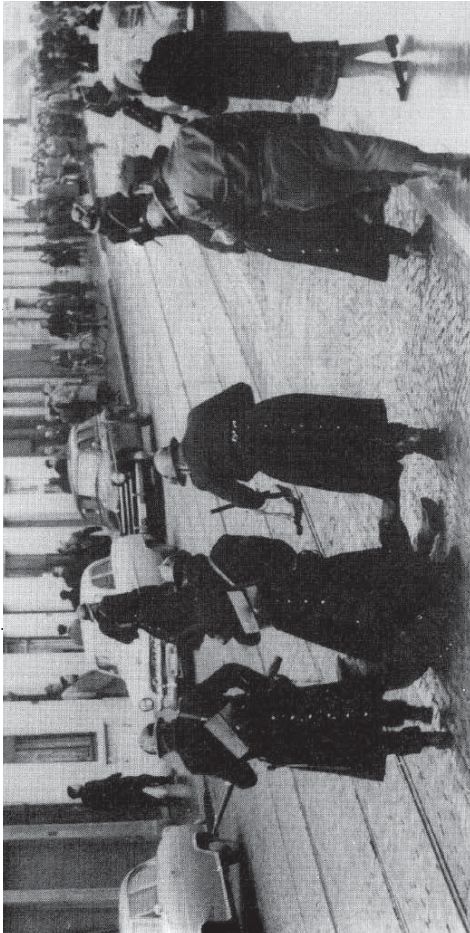
Op dit ogenblik en op vraag van de politie ging men niet richting aanwervingslokaal, maar wel richting Groenplaats. Daar aangekomen vlak voor de toenmalige Grand Bazaar, werd de kop van de groep ingesloten door de politie, en wat wij

na dien vernamen, door één rijkswachter die de begeleider bleek te zijn van de voorheen gekantelde postauto! Die man duidde naar zijn zeggen de vier daders aan die het probleem veroorzaakt hadden. Wij werden opgeleid en naar het politiebureau van de Everdijstraat gebracht voor verhoor. Diezelfde dag werden wij bij de onderzoeksrechter gebracht. Deze man besliste onmiddellijk dat wij aangehouden zouden worden en liet ons naar de gevangenis in de Begijnestraat brengen.

Na een vijftal dagen verschenen wij voor de Raadkamer die onze aanhouding bevestigde. Na een veertiental dagen moesten we voor de zevende correctionele kamer verschijnen, voorgerezen door een rechter met een adellijke titel, die ons veroordeelde tot een maand gevangenisstraf en een geldboete. Tot slot van deze feiten kan ik met klem verklaren dat geen van de vier kameraden betrokken waren bij dit incident!

Besluit: Gedurende 6 weken, van december 1960 tot januari 1961, hebben de arbeiders van België getoond wat staken voor hun rechten betekende. Wat kon er mooier zijn dan dat de ganse arbeidersbeweging, Walen en Vlamingen samen bewezen wat solidariteit betekende. Geen splitsing van de taalgroepen, maar samen strijden voor een menswaardig bestaan! ■

* *Emile Daniëls was tijdens de staking trambediende in Antwerpen, nadien was hij jarenlang ACOO-secretaris sector GAZELCO.*

Een grote en mooie solidariteit, elke dag opnieuw...

→ *getuigenis van André Henry, gekend syndicalist uit de streek van Charleroi, lid van de SP en reeds jarenlang actief binnen de Belgische arbeidersbeweging, vertelt hoe hij als jonge man de staking 60-61 beleefde.*

André Henry: De staking van 60-61 is voor vele jonge arbeidersmilitanten uit die periode een bijzonder rijke strijdervaring geweest. Twee verschillende generaties ontmoeten elkaar tijdens die grote staking: de vooroorlogse generatie die politiseerde in de jaren 30, in het verzet tijdens de oorlog en de strijd rond de koningskwestie, en de nieuwe jongere generatie waar wij toebehoorden. Voor ons jongeren was het een plezier en een genot om te kunnen strijden aan de zijde van zulke ervaren generatie.

In de glasnijverheid van Gilly was er een groep jonge arbeiders die sinds 1955 militieerden in de SJW. Velen van ons waren ook lid van de vakbondsjongeren uit de streek. Wij waren aanwezig op alle vergaderingen van de stakingspijketten, want het was daar dat de beslissingen en de initiatieven genomen werden.

Voor de algemene vergaderingen kwam er altijd veel volk opdagen. Ambiance verzekerd! Al herinner ik me toch ook heel wat incidenten met arbeiders die bleven vasthouden aan een corporatistische vorm van syndicalisme. De vakbond in de glasnijverheid was wel aangesloten bij het ABVV, maar behield haar corporatistische structuren. Sommigen bleven in het verleden leven. Slechts in 1967, jaren na de grote staking, kwam hier verandering in.

Het Volkshuis van Gilly was zowel voor als

na de oorlog een plaats waar veel gedebatteerd werd. Het werd in feite uitgebaat door de arbeiders zelf, die aandeelhouders waren van het huis. Elk jaar vond er een woelige vergadering plaats waarop er een raad van beheer werd verkozen, in de beste traditie van de arbeidersdemocratie. Tijdens de jaren 30 werd het geleid door Léon Lesoil.

Die was medeoprichter van de Communistische Partij in België, maar werd buitengesloten omwille van trokistische sympathieën. Vanaf de jaren 20 organiseerde hij de trotskisten en de Belgische

André Henry

De rol van de vrouwen

De vrouwen speelden een grote rol tijdens de staking. Velen kwamen naar het pijket, vooral zij die het verzet gekend hadden. Maar jongere vrouwen kwamen ook. De onderwijzeressen vingen de kinderen op van stakers die aan de pijketten stonden. In het Volkshuis kon je 's morgens om vijf uur koffie drinken en als je terugkwam van het pijket om 11 uur stond de soep klaar.

Elke dag vond er tijdens de staking van 60-61 in dit Volkshuis een stakersvergadering plaats, waar de verschillende stakingspijketten werden georganiseerd. Elke dag om vijf uur 's ochtends vertrokken de pijketten het Volkshuis. Een groep vrijwilligers, mannen en vrouwen, zorgde voor soep, koffie en warme maaltijden om de stakers wat op te warmen. Een grote en mooie solidariteit, elke dag opnieuw.

De kracht van de oude weerstanders...

Doorheen de staking voelden we goed de kracht van het verzet. Al degenen die meegedaan hadden in het verzet, en sommigen kwamen van de Internationale Brigades in Spanje, hadden geen schrik van de rijkswachters, zelfs niet van de rijkswachters te paard. Ze wisten hoe ze een stamp van een paard moesten ontwijken en ook hoe ze ruiters en paard konden doen vallen.

SJW-pamfletten, La Gauche en de winterse vrieskoude

→ *getuigenis van Georges Dobbelaer*

Op 9 november 1960 wordt in Luik onder het voorzitterschap van André Renard een congres van de Gemeenschappelijke Actie (BP en ABVV) gehouden. De mobilisatie van de arbeiders zit eraan te komen: de Waalse ABVV-afdelingen beslissen op 14 december een actiedag te houden.

Een andere strijd

De Socialistische Jonge Wacht – waarvan ik lid was – is op dat ogenblik de officiële jongerenorganisatie van de BSP en telt een groot aantal leden. Sinds begin jaren zestig tracht ze de partij te sensibiliseren rond de militaire problemen. Het actieprogramma van SJW staat vooral in het teken van de solidariteit met de revolutionaire opgang in de koloniale landen, een opkomst die samenvalt met de overwinning van de Cubaanse revolutie en met het antimilitarisme. De eis om uit de NATO te treden en die van de afschaffing van het Belgisch leger werken linken op alle 1 Mei-optochten en vinden ook weerklank onder de arbeiders.

Een BSP-congres voorziet voor 17 en 18 december moet hierover een standpunt innemen. De Luikse partijfederatie bereidt dat congres grondig voor. Na tal van lokale vergaderingen wordt het standpunt van een triomferende SJW aangenomen. Maar één week later, op het nationaal congres, zullen slechts 24 procent van de mandaten het jongerenstandpunt verdedigen.

La Gauche en de staking

SJW gaat zich zeer snel inschakelen in de voorbereiding van het arbeidersverzet. Het isolement van de mijnwerkers van de Borinage en de mislukking van de staking van februari 59 in die Borinage, die bijna een opstand werd, lieten de Waalse arbeidersklasse achter met een gevoel van verlegenheid. "We hebben toen geen slag geleverd, maar we gaan over tot de actie van zodra de kars zich voordoet", was een veelgehoorde mening.

Op 14 december wordt de Place St. Lambert ingepalmd door 50.000 betogers die vanuit alle grote bedrijven op deze plaats

samenvloeien. Vooral metaalbewerkers en staalarbeiders uit het Luikse bekken. André Renard houdt een gespiegelde redevoering. Maar ondanks deze "spectaculaire" verwittiging slaagt Renard er twee dagen later niet in de meerderheid te behalen op het uitgebreid nationaal comité van het ABVV ten gunste van een groot actieplan.

Op 20 december begint echter de staking van gemeente- en spoorwegpersoneel dat bij de ACOD is aangesloten. Diezelfde dag leggen ook de arbeiders van ACEG-Charleroi en Cockerill-Ougrée zonder syndicaal orderwoord het werk neer. Onze kamerad en staalarbeider Edmond Guidé – militant van de trotskistische organisatie die toen clandestien was vermits we nog steeds aan "entrisme" binnen de BSP deden – en enkele andere zeer actieve arbeiders ontkenen een staking in de Luikse staalsector.

De beweging spreidt zich uit over heel Wallonië. Eind december volgt de ene meeting na de andere betoging op en het blad La Gauche stijgt naar spectaculaire oplagen en dito verkoopcijfers.

Begin januari

Sommige ochtenden zijn zo koud dat onze handen uitslaan en La Gauche verkopen. Op 5 en 6 januari vormen we met enkele leerkrachten een piket voor het gemeentelijk

lyceum Wahia in Luik. Amusant detail: een vader – van beroep handelaar – wil ten allen prijze dat zijn dochter de school in kan en belooft ons De Luikse politie komt tussen, maar in plaats van hem te steunen, manen ze hem aan "de openbare orde niet te verstoren".

De grote meeting met Renard op 6 januari op de Place St. Paul mondt uit op een betoging voor het station van Guillemins waar nog enkele "ratten" aan de slag zijn. De vensters van het station sneuvelen, de rijkswacht opent het vuur en twee arbeiders worden gedood. In Chênée valt twee dagen later een derde slachtoffer.

Op 9 januari slaagt de rijkswacht erin enkele stakerspiketten te ontbinden. Er worden vele arrestaties verricht.

De BSP in de regering

De staking komt ten einde – "noch overwinning noch nederlaag", zullen de syndicalisten zeggen – door de goedkeuring van de eenheidswet en de verkiezingen van 26 maart. Op het Luikse BSP-congres van 20 april behaalt Jean-Joseph Merlot de meerderheid tegenover een woelige zaal. Hij krijgt gedaan dat zijn partij aan de BSP-CVP-regering zal deelnemen met Spaak als één van de twee beoogden.

Die avond stellen we vast dat onze linkse tendens opnieuw een minderheid is geworden en in het defensief zit. Het nationaal BSP-congres geeft haar zegen aan de regeringsdeelname. Die regering zal al snel uitpakken met een anti-stakingswet. De BSP begint aan de voorbereiding van haar congres van december 1964, het zogenaamd "congres van onverenigbaarheden", die de hele linkervleugel uit de socialistische partij zal stoten.

De Belgische staking van 60-61 zal de geschiedenis ingaan als een voortbeëdigde strijd van de spontaneïteit van de arbeiders. Maar zonder revolutionaire leiding lag de overwinning niet binnen handbereik.

* Georges Dobbelaer is lid van de Belgische afdeling van de *Vierde Internationale* sinds 1954.

Een alternatieve macht

→ *getuigenis van Lucien Porpette interview: Aaulfo Riera*

Onze kamerad Lucien Porpette is al lid van de *Vierde Internationale* sinds 1957. Tijdens de staking van 60-61 bevond hij zich in het bedst van de strijd. Hij werkte toen als metaalarbeider in Luik.

Wat deed jij tijdens de staking?

Lucien: Nadat ik mijn secundaire school afmaakte en mijn legerdienst achter de rug had, kon ik aan de slag in het central

laboratorium van het Ferbiat-laboratorium van de groep Cockerill. Op het moment van de staking was ik 26 jaar. Als syndical militair hield ik permanent contact met de arbeidersdelegatie in het fabriek. In die tijd waren de arbeiders van de metaalindustrie het speerpunt van de Belgische arbeidersbeweging en dé voorvechters van de sociale vooruitgang. Een voorbeeld: vandaag lijkt het vanzelfsprekend dat we recht hebben op dubbel vakantiegeld. Maar dat recht is afgezwongen tijdens een drie weken durende staking van de metalo's in 1957.

Hoe is de staking losgebarsten in jouw fabriek?

Lucien: Dankzij de operatie Waarheid die de arbeidersbeweging voerde om de ware bedoelingen van de eenheidswet uit te leggen, waren de arbeiders woedend en was de wil om in actie te gaan zeer groot. In Ferbiat was er geen echt orderwoord voor de staking. De Socialistische Jonge Wacht – waarvan ik lid was – verdeelde pamfletten waarin opgeroepen werd tot een algemene staking. Renard was eerder van mening dat we moesten wachten tot de tijd er rijp was in het hele land. Hij vond dat we een "voorbereiding tot algemene staking" dienden op te starten. Maar de druk was zo groot. Ik herinner me nog dat mijn werkmakkers me regelmatig vroegen: "Wel, wanneer gaat die staking nu beginnen?" Op 20 december kwamen de gemeentewerkers van Seraing, die al in staking waren,

naar ons fabriek. De arbeiders legden het werk spontaan neer. Samen met communistische delegaties namen we meteen de koe bij de horens en ontkaderden we de beweging. Op andere plaatsen gebeurde precies hetzelfde en zeer snel lag heel het Luikse industriële bekken plat. Enkele dagen later vond er een massale bijeenkomst van stakende arbeiders plaats op de Place Saint Paul in Luik. Er werd een stakingscomité gevormd en André Renard, die de beweging goed in handen had, wilde de staking zo snel mogelijk uitbreiden.

Hoe heb jij deelgenomen aan de staking?

Lucien: Aan het begin van de staking werkte ik in een groep van stakers en spoorwegarbeiders. We reddden met vrachtwagens naar het station van Hasselt om ook daar de arbeiders te betrekken in de staking. Voorts hielpen we de Luikse spoorwegarbeiders om hun stoomlocomotieven te saboteren waardoor ze voor een hele tijd buiten dienst waren. Dat was een redelijk gevaarlijke en delicate operatie.

Darmazat heb ik natuurlijk deelgenomen aan de stakingspiketten in Sclessin en heb ik actief meegewerkt aan de actieve organisatie van de staking. Maar voor we het goed en wel beseften, hadden we te maken met een echt algemene staking. Natuurlijk heb ik ook deelgenomen aan de belangrijkste

betogingen, alhoewel ik die waarbij het Guillemins-station van Luik werd afgebroken, gemist heb. Koud dat het toen was! Het was een zeer harde winter dat jaar.

De stakers gingen zeer resoluut tewerk. In Luik hadden we het gevoel dat we te maken hadden met een bijna onweerstaanbare kracht. We waren ons zeer bewust van onze kracht om de maatschappij te veranderen. Er ontstond het begin van een alternatieve macht, een tegenmacht. Onze krant La Gauche schoof ook het orderwoord naar voor om een federatie van stakerscomités op te richten. Dat was zeker een realistische eis, maar ze werd nooit geconcretiseerd.

Aan het einde van de beweging, tijdens één van de laatste betogingen in Ivroz-Ramet, riepen we met de kameraden van La Gauche onophoudelijk het orderwoord "Allen naar Brussel". Er woedde een debat over de perspectieven van de staking en wij verdedigden het plan om een nationale mars op Brussel te organiseren. Maar de meerderheid, André Renard op kop, wilde daar niets van weten en koos voor een federalistische terugtocht. Nadien hebben we kunnen vaststellen dat de regering zou hebben gekapituuleerd indien de vakbonden een mars op Brussel aangedurfd zouden hebben. Maar goed, dat doet niets af aan de grote achting die ik heb voor Renard en het syndicale werk dat hij verzet heeft.

Wat was de impact van deze staking?

Lucien: De emotionele impact van deze staking is zeer groot geweest. De staking heeft gezorgd voor een enorme verhoging van het klassenbewustzijn onder de Belgische arbeiders, ook onder lagen van arbeiders die voordien weinig georganiseerd waren. Een van de gevolgen van de staking was dan ook een spectaculaire stijging van de syndicalisatiegraad, zeker in de metaalsector. Dit heeft dan weer een grote invloed gehad op de arbeidsstrijd van de jaren 60 en 70. ■

De staking: balans en perspectieven

— door Ernest Mandel
La Gauche, 28 januari 1961
Vertaling: Valère Vantighem

Na de Spaanse burgeroorlog heeft de generale staf van elk land zich met zorg gebogen over de lessen die ze konden trekken uit deze generale repetitie op de Tweede Wereldoorlog. Zij die het best de gevolgen bestudeerd hadden konden belangrijke overwinningen op hun conto schrijven: de Duitse generaals in 1940, de Russische generaals in 1942-43, de

Ernest Mandel

Amerikaanse generaals in 1944. Wij hebben in ons land de meest formidabele algemene staking gekend in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog. Voor hen die het toekomstige gevecht willen voorbereiden zijn er nieuwe onverwachte elementen in de oorlog van de klassenstrijd aan het licht gekomen.

In België en elders heeft de burgerij haar conclusies getrokken. Het volstaat de rechte pers en de bladen van de patronen door te nemen en men ziet welke de draagwijdte is van hun plannen: het beperken, zoniet het opheffen van het stakingsrecht, een radicaal verbod op stakingsposten, het versterken van de rijkswacht, een reeks antisyndicale wetten doorvoeren, de oppositiepartijen verplicht

ten om met de regering een 'zekere mate van eensgezindheid' te bewaren, de vakbondsleiders persoonlijk verantwoordelijk stellen voor stakingsfeiten gepleegd door de leden van hun organisatie, een massale repressie voorbereiden, enz.

Heel zeker, niet al deze plannen zullen gerealiseerd worden. Vooreerst omdat de krachtsverhoudingen er zich niet toe lenen. Vervolgens omdat in de school van de burgerij zij die 'tot het einde willen gaan' (zet tien agitatoren tegen de muur en de rust keert onmiddellijk terug) botsen met hen die vrezen voor de gevolgen — heel erg voor het kapitalisme — van een sterker wordende radicalisering van de arbeidersklasse, het gevolg van een dergelijke politiek.

Echter, waar de tegenstanders met zorg de lessen van deze grote staking hebben bestudeerd, zouden wij aan onze plicht verzuimen, wanneer we zouden nalaten om ons, zoals zij doen, voor te bereiden op het grote gevecht dat komen zal. Kalm en nuchter, zonder emoties, zonder persoonlijke aanvallen, doch ook zonder valse bescheidenheid en zonder dat we daarbij de zwakke punten uit de weg gaan, moeten we de lessen trekken uit deze ervaring, rijk aan lessen.

Een meedogenloze klassenoorlog van het Kapitaal tegen de Arbeid

Gedurende dertig dagen zijn we in ons land getuige geweest van een meedogenloze klassenoorlog, een genadeloze strijd zonder scrupules die het kapitaal tegen de Arbeid heeft gevoerd. Tijdens deze oorlog hebben de Moraalridders, de suppoosten van de Troon, van het Eigendom en de Familie een beroep gedaan op al hun leugens, al hun list en alle geweld om hun onbillijke zaak te verdedigen.

Voor het eerst sinds zeer lange tijd heeft de regering, die gedurende heel deze staking niets anders was dan de beheerraad van de holdings en het grootkapitaal, doelbewust en met alle middelen geprobeerd om de staking te breken. Dit is de essentiële verklaring voor alle geweldsladen die typerend waren voor dit conflict.

Tegenover die geconcentreerde macht van een handvol grootkapitalisten had de arbeidersklasse slechts één wapen om het evenwicht te herstellen: de staking. Het is per uitstek een vreedzaam wapen. Maar, opdat het doeltreffend zou zijn, moet het algemeen zijn. De logica van een staking veronderstelt dat er stakingsposten komen zoals de logica van de kapitalistische eigendom heden veronderstelt dat er maatschappijen op aandelen bestaan. Recht op staking erkennen, doch stakingsposten verbieden, betekent hetzelfde, als zou men in de eeuw van de automatie de vrije onderneming duldten en iedere maatschappij op aandelen verbieden.

De regering heeft, vanaf de derde of vierde dag, doelbewust de stakingsposten willen uitschakelen. Dit kon niet overal tegelijkertijd gebeuren. Naar het voorbeeld van de tactiek van generaal Foch hebben ze eerst het terrein verkennd op zoek naar de zwakke punten. Ze hadden die weldra gevonden in Brussel, in de beide Vlaanderen en in de streek van Namen. Op die punten werd het repressieapparaat samengegetrokken. Naarmate die inspanningen met succes werden bekroond stortte de repressie zich op Gent, Antwerpen, Henegouwen en Luik.

De pers van de tegenstander en de christelijke vakbonden stelden dat 'de vrijheid van arbeid' diende verzekerd te worden. Niets was minder waar. In het algemeen ging het er in de sleutelbedrijven niet om arbeiders te beschermen die wensten te werken. Het was eerder een poging om, onder bescherming van de rijkswacht, rellen met de stakers uit te lokken. Zo wilden ze arbeiders binnen brengen die vrijwillig het werk hadden neergelegd, doch door de politie, de rijkswacht en de bazen doelbewust waren opgevoerd ... het ging om christelijke vakbondsafgevaardigden en zelfs arbeiders vreemd aan het bedrijf.

Geen weerstand bieden aan dergelijke pogingen zou voor de stakers hebben betekend dat ze erkenden dat ze verslagen waren. Zo er in België geen stakingen mogelijk zijn zolang de rijkswacht tien procent ratten

kan ronselen dan is de praktijk het stakingsrecht onbestaande.

Sommigen hebben beweerd dat de regering in de tegenaanval is gegaan wegens het 'politiek' karakter van de staking. Een vals argument! Iedere algemene staking is onvermijdelijk 'politiek', want ze is gericht tegen de burgerij in haar geheel en tegen haar machten. Immers, de arbeiders waren in staking gegaan om hun levensstandaard te verdedigen, tegen een weloverwogen aanval van de regering. Een aanval die hun koopkracht met 3 à 4 % zou doen dalen. Wilde deze staking wegen op een stemming in het parlement? Welan dan! Onze vreemdsuicidie 'democraten', zo medevoelend, hebben zich nooit geërgerd toen de holdings, de bankiers, de financiële groepen, de industriële druk uitoeleenden, en nog altijd uitoeleenden, op dezelfde besluiten van het parlement!

Stel je het voor dat er een linkse regering zou komen, die een economische, commerciële en financiële politiek zou uittekenen die door de holdings gezien wordt als tegengesteld aan hun belangen. Bedenk eens — en is dit niet eens eerder gebeurd? — dat om hun 'partijdige belangen' te verdedigen hun invloed te laten gelden ze niet langer inschrijven op de schatkistcertificaten, dat ze een kapitaalvlucht organiseren en dat ze hun investeringen in België terugschroeven. Het zou gaan om een 'onduldbare' repressie van de hoge financiën op het parlement, om het eigendomsrecht dat dient ingeperkt om 'onze democratische instellingen' te beschermen, op dezelfde manier als sommigen hebben gedacht, en met hetzelfde doel voor ogen, het stakingsrecht te moeten beperken. Dan zou de linkse regering perfect gemachtigd zijn om zich met geweld toegang te verschaffen tot de banken en de brandkasten. Om iedere industrieel of rentenier die erop betrukt wordt fondsen naar het buitenland over te brengen in de gevangenis op te sluiten, om beslag te leggen op bankrekeningen, en om ondernemingen verbeurd te verklaren die door hun eigenaars gesloten zijn om 'de wil met de voeten te treden die door de meerderheid van de natie duidelijk naar voor is geschoven'.

Een uitstekende les heft ge nu aan de arbeidersklasse gegeven. Mijnheer Eyskens! Het ware te hopen dat men zich die later nog zal herinneren en dat men die bij de eerste gelegenheid zal toepassen. Maar, laten we wedden dat, de hypocrieten die zoveel tranen hebben gestort voor dit arme parlement dat 'onder druk staat van de straat',

LINKS

Eyskens buiten!
Voor een strijdend socialisme

SPECIAL NUMMER — 2 F

Eyskens wil de krachtproef met de arbeidersklasse aangaan
BUIGEN OF BARSTEN! Er is geen andere keuze meer
Daarom is het ordewoord:

Onmiddellijke Algemene Staking in gans Vlaanderen

Alle gewesten, alle sectoren,
alle arbeiders in de strijd!

Tot de ongelukswet ingetrokken wordt — Tot de
socialistische structuurhervormingen afgedwongen zijn!

Het Nationaal Comité van het A.B.V.V. gaf de gewesten opdracht en volmacht om de
staking tot het maximum uit te breiden — Slechts een Nationaal A.B.V.V.-Congres
zal over een eventuele werktervatting beslissen!

Gemeenschappelijke Actie te Antwerpen:
Groen licht voor oprichting van
stakerscomité's in vakbondsverband!

dan helemaal niet zullen schrijven omwille van de democratie die door de bankiers 'geweld' wordt aangedaan ... doch omwille van 'het eigendomsrecht' dat door gemene parlementsleden werd geschonden'.

De arbeiders mogen dus geenszins door te staken druk uitoefenen op de politieke macht, en de politiek heeft niet het recht om de almacht van de eigendom in te houden het parlement en de regering in de verdrinking brengt. Die twee maten en twee gewichten, deze grote macht van de eigendom, deze ernstige inperking van het stakingsrecht, dat vormt de aard zelf van de burgerlijke Staat en het kapitalisme. Het is de essentie van een klassenstrijd die het Kapitaal voert tegen de Arbeid. Het volstaat dat de arbeidersklasse gedurende enkele dagen zich niet langer onderwerpt aan dit smalende juk, opdat de maskers van de 'verzoeners', van de 'vrienden van de

arbeiders', de 'bewonderaars van het goede syndicalisme', van de vrome apostelen die prediken dat 'de klassenstrijd tot het verleden behoort', als bij toverslag wegvallen, en dat deze dan hun ware, afzichtelijke gelaat tonen: d'itvan aanstokers tot repressie die applaudiseren bij de stormloop van de rijkswacht, voor de traangasgranaten, als vrouwen met de gewerklof geslagen worden, voor hen die als 'behoeders van de orde' lafhartig ongewapende stakers vermoorden.

Een fantastisch geestdriftige en strijdbare arbeidersklasse

De grote staking van 60-61 heeft afgerekend met al die zogenaamde wetenschappelijke theorieën die stelden dat de arbeidersklasse 'niet langer bestaat'. Een arbeidersklasse die niet langer bekwaam zou zijn 'om strijd te leveren zoals tijdens de vorige eeuw', 'door de relatief hoge lonen en een consumptie

die een peil heeft bereikt dat 'de middenklasse benadert'. Integendeel, de staking heeft volledig de stelling onderschreven die we als sinds 4 jaar voortdurend in La Gauche hebben verdeeld: de arbeidersklasse is vandaag bekwaam om met meer kracht, met meer verbeterheid en met meer geestdrift strijd te leveren dan de arbeidersklasse van 30 of 50 jaar geleden, op voorwaarde dat ze door onze organisaties wordt gevormd en voorbereid op dat gewicht.

De staking heeft aangetoond dat daar waar hun organisaties de arbeiders op de hoogte hebben gebracht van wat de 'Eenhedswet' precies inhield, waar ze jarenlang een campagne hebben gevoerd voor structuurhervormingen, deze arbeiders zich op een fantastische wijze en buiten alle verwachtingen, hebben aangesloten bij de plotsse strijdvlaardigheid. Een strijdvlaardigheid die spontaan was opgedoken bij de meest sociaal bewuste arbeiders. Moeten we er hier nog op wijzen dat de spoorwegaarbeiders hun eerste staking sinds 1923 met succes hebben gevoerd, en dat ze daar in geslaagd zijn, zowel in Vlaanderen als in Wallonië, zelfs in West-Vlaanderen.

En waar die arbeiders het hardst en vurigst hebben gestreden, te Luik, te Charleroi, te Antwerpen en in Gent, zouden het juist zij moeten geweest zijn die het meest waren ontzaard en verdorven door de 'hoge lonen'. Dit althans volgens de wel erg mechanische theorie eerder aangehaald?

En waar de staking in sommige industriële sectoren van Vlaanderen en Brabant minder is geweest, dan was het in de eerste plaats in die sectoren die het minst betaald werden. Daar haalde de invloed van de christenen en de ellendige levensstandaard, het gebrek aan opvoeding, organisatie en cultuur – ook – het dient gezegd – het schrijnend tekort aan propaganda en leiding vanwege onze organisaties, de overhand op het

Eyskens buiten!

STEM SOCIALIST

krachtig appel tot klassensolidariteit die uitging van de staking?

Want, zelfs in die streken waar de staking minder geslaagd was, waren er toen honderden aanwijzingen hoe verrassend strijdbaar de arbeiders wel waren. Doch daar is het vooral de syndicale leiding geweest die aan haar taken heeft verzaakt.

Hoe strijdbaar en geestdriftig de werkende klasse wel was bleek uit het feit dat in talrijke bekkens de jongeren spontaan terug hebben gegrepen naar wat in het verleden de allerbeste manier was geweest om zich te organiseren: interprofessionele stakingscomités, die elke dag de stakers in algemene vergaderingen bijeenriepen. Dit was sinds 1936 in dit land niet meer voor-

gevallen. In die streken waar de syndicale leiding zich had verenigd met de staking, te Luik, in het Centrum en op andere plaatsen, waren het vooral de syndicale delegaties van het ABVV die deel uitmaakten van die comités. Elders, meer bepaald voor een deel te Charleroi en te Antwerpen

Waalse bekkens die we eerder hebben ver- noemd, was de syndicale en socialistische leiding volledig verrast en opgeschrikt door de onverbiddelijke logica van zulk een kolossaal gevecht.

Burgers met een kruideniersmentaliteit kunnen vandaag het voor en tegen in de balans gooien. Ze zullen schrik hebben dat we hier en daar enkele parlementaire man- daaten zullen verliezen, het gevolg van de irritatie en de schrik van de kiezers van de 'middenklasse'. We zullen nu nietnagaaan of die schrik al dan niet gefundeerd is. Doch de vraag dient gesteld. Gelooft men werkelijk dat de risico's die men had gelopen indien de staking door het ABVV en de BSP aan haar lot was overgelaten niet duizenden keer ernstiger zouden zijn geweest. Gelooft men werkelijk dat een staking als de onze, die duizenden arbeiders, en we herhalen het, spontaan hadden ingezet, ongestraft aan haar lot kon worden overgelaten?

Nu, een algemene staking is een kolossaal gevecht en geen spelletje dat men kan improviseren, zulk een algemene staking moet snel tot een overwinning leiden, dus het moet een algemene staking zijn die goed is voorbereid. Een spontane beweging, hoe krachtig ook, kan deze opdracht niet tot een goed einde brengen. Vooral in een land, als het onze, waar er een diep- gaande verdeeldheid heerst tussen Waalse en Vlaamse arbeiders, tussen kristenen en socialist, tussen voorhoede en achter- hoede, de efenis van heel ons verleden.

Om de overwinning te behalen moet er snel gewonnen worden. Om snel te winnen ware er een aangepaste strategie vereist geweest om de meest bewuste arbeiders te mobiliseren en de minder bewuste in de strijd te betrekken. Een aangepaste strat- egie vereist een aangepaste leiding. Die ontbrak, nationaal gezien.

De voornaamste verantwoordelijkheid hiervoor lag bij de meerderheid van het uitgebeide Nationaal Comité van 16 december, die volslagen blind was voor wat honderdduizenden arbeiders wilden, namelijk het gevecht aangaan. Die meerderheid had geweigerd het plan te aanvaarden voorgesteld door André Renard, te zeggen, om een algemene staking voor te bereiden door middel van een 24 uren stak- ing en referenda in alle bedrijven.

Voor heel de bewuste voorhoede van onze klasse was dit standpunt van de meerder- heid een brutale belediging. Op 20 en 21 december had ze dit laten blijken, ze ging spontaan in staking. Zo werd de mind-

erheid van het Nationaal Comité voor de keuze gesteld ofwel het in de steek laten van de stakers of de staking erkennen en veralgemenen in die streken – vooral in Wallonië – waar ze in de meerderheid was. Het moge haar tot eer strekken dat ze voor deze laatste oplossing heeft gekozen.

Tussen een goed georganiseerde en goed voorbereide algemene staking en een spontane staking, gedeeltelijk zonder leiding, en helemaal geen algemene staking, ondanks het begin van een aanval tegen de levensstandaard van de arbeiders, is het terug het eerste dat vervult te verkiezen valt.

In een deel van het land was de leiding niet in staat om de staking te voorzien en op tijd voor te bereiden, evenmin was ze in staat om die op een gepaste manier te organiseren en tot een goed einde te brengen. Het voorbeeld van Brussel is in dit geval bijzonder leerzaam. Het wordt in dit tijdschrift wat verder behandeld. Het voorbeeld van Antwerpen, waar nochtans tienduizenden en tienduizenden als leu- wen hebben gevochten, is het niet minder.

Toen de staking zich niet snel genoeg uit- reidde en niet algemeen werd, was er maar één mogelijkheid om de beweging volledig te laten slagen: de energie van de stakers diende op één plaats geconcentreerd. La Gauche, de SJW, belangrijke vakbonden, zoals het gemeentepersoneel van Antwer- pen en Luik, de spoorwegaarbeiders van Luik, de stakingscomités uit het noorden van Charleroi en Haine-Saint-Pierre, hebben een vreedzame mars, zonder geweld, op Brussel voorgesteld.

Dit bood het enorme voordeel dat de repressiekrachten voor een groot deel rond de hoofdstad werden 'vastgehouden', dat zo de industriële bekkens werden ontlast, dat met 'behulp' van de rijkswacht praktisch alle verkeer in het land werd lamgelegd. Tevens werd er afdoende druk gelegd op een stad waar, als men dat nu graag heeft of niet, zich de macht bevindt waartegen deze staking was begonnen. Er was echter geen nationale leiding om de arbeiders van over heel het land op de been te brengen. Zo mislukte dit project. We betreuen het, want we geloven eerlijk dat het de enige realistische en verantwoorde kans was voor de realistische en verantwoordelijke arbeiders van de tweede fase. Ze zal de strijd verder zetten tot de eindoverwinning. 'Ziedaar, uw 'succes', M. Eyskens. ■

volgde de slotfase van het conflict, de uit- puttingslag. Wel zeer laattijdig werd het memorandum van Collard (leider van de BSP), als doelwit voor de staking, als 'wisseloplossing' voor de 'eenheidswet' naar voor geschoven. Ware dit niet beter de eerste dagen al gebeurd? Ware het niet beter geweest onmiddellijk – zoals wij het hadden gevraagd – op het bureau van de kamers voorstellen neer te leggen voor een kadervet die aan de staking een klaar objectief had kunnen bieden?

Heel dit in gebreke blijven dient nu door de zeef van de kritiek te passeren, op een vriendschappelijke doch rechtschapen manier. Alle nodige conclusies moeten getrokken. De arbeiders, de stakers, die zulke offers hebben gebracht, hebben het recht dit te eisen. Het is onze plicht hieraan tegemoet te komen. Aan hen in het kamp van de tegenstanders, die grinzzen om onze verdeeldheid, antwoorden we met een een- voudige herinnering: de dag na 1 juni 1958 hebt ge ook gespot met de 'socialistische verdeeldheid'. Echter, de debatten van toen hebben regelrecht geleid tot de grote stak- ing van 1960-61. Kijk uit dat de debatten van heden niet leiden tot een gevecht dat nog veel meer te duchten zal zijn, dat u een verpletterende nederlaag zal toedienen. Je moet wel heel dom zijn of de bedorven geest van een politieverklikker hebben om maar één ogenblik te denken dat een handvol agitatoren ertoe in staat kan zijn om een formidabele massastaking van zeven- tot achthonderd duizend arbeiders te doen losbarsten.

Deze staking heeft bewezen dat onze werk- ende klasse bereid is om de strijd te leveren, en uit alle kracht strijd te voeren, voor het grote objectief dat de geschiedenis haar heeft toegewezen: resoluut het kapitalis- tische offensief terugslaan en in de plaats van kapitalistische oplossingen van sociale achteruitgang, de socialistische oplossing van structuurhervormingen op te leggen.

Het eerste gevecht voor die struc- tuurhervormingen is achter de rug. De arbeidersklasse is in haar geheel sterker geworden. Ze heeft het werk weer opgenomen, begeleid door muzikanten, en zoals de spoorwegaarbeiders van Doornik, onder het zingen van de Internationale, zal een oplossing vinden voor haar eenheid, zal de zwakke punten in haar strijdmid- delen corrigeren, zal zich voorbereiden op de tweede fase. Ze zal de strijd verder zetten tot de eindoverwinning. 'Ziedaar, uw 'succes', M. Eyskens. ■

Een jaar nadien

door Ernest Mandel
uit Links nr. 3, 23 december 1961
Transcriptie: Valere Vanthghem

Massastakingen kunnen slechts plaatsgrijpen wanneer de historische omstandigheden voor handen zijn. Zij kunnen niet op commando afgekondigd worden. Massastakingen zijn geen kunstmatige middelen, die kunnen gebruikt worden wanneer de partij met haar politiek in een nederige toestand geraakt is, berevende haar vandaag op morgen uit het slop te helpen. Wanneer de klassen-egenschillen zich zodanig toegesloten hebben en de politieke toestand zo gespannen is dat de parlementaire middelen niet meer volstaan om de zaak van proletariaat vooruit te helpen, dan verschijnt de massastaking als een dunnende noodzakelijkheid en dan is zij voor die zaak van het grootste nut, zelfs indien zij niet eindigt met een afgeslechte overwinning. Rosa Luxemburg (in De politieke massastaking, in Vorwärts, 24 juli 1913).

Een jaar geleden begon de grootste algemene werkstaking uit onze geschiedenis. Veel commentaar werd reeds aan deze gebeurtenis gewijd: boeken en brochures werden er over gepubliceerd, talloze tijdschriften en dag- en weekbladen hebben desbetreffend hun duit in 't zakje gedaan. In onze eigen kringen is men heel wat terughoudender geworden. Sommigen spreken zelfs van een te onpas uitgebroken staking, te onpas voor de socialistische kiesstrijd, schijn het, want de staking zou de middenstand hebben afgestoten en zo de CVP voor een zware nederlaag hebben bewaard.

Het is wel vreemd dat dit soort argumentatie dikwijls uitgevat van dezelfde partijenoten die zich op hun 'realisme' beroemen, en ons, linkse socialist, verwijten dagdromers en utopisten te zijn, omdat we geen rekening houden met de werkelijkheid. De werkelijkheid, dat is voor hen de macht van het kapitaal, de invloed van Kapital en Kerk op de werkende klasse in Vlaanderen, de electorale minderheid van het socialisme in dit land, enz. enz. Maar is de algemene werkdag van december 1960-januari 1961 niet ook een geweldige

stuk maatschappelijke werkelijkheid? Geen ernstig mens zal aannemen, dat 1 miljoen arbeiders, bedienden en agenten van de openbare diensten in staking zijn gegaan omdat enkele 'mensen' hen hadden 'opgehitst'. En het is toch ongetuigd voor een socialist, wel rekening te houden met de 'werkelijkheid' voor zover zij de macht van de klassenvrijheid weerspiegelt, maar geen rekening te houden met de werkelijkheid van de machtige strijdlust en strijd van de eigen klasse.

De eerste algemene werkstaking voor economische structuurhervormingen

We hebben in ons land en in Europa al vele werkstakingen gekend. Maar in 't verleden hadden deze over 't algemeen twee doeleinden. Ofwel geldt het algemene werkstakingen voor het veroveren van onmiddellijke sociale eisen (achtuurdag, betaald verlof, enz.) ofwel algemene werkstakingen voor het veroveren of verdedigen van democratische rechten (algemeen stemrecht, tegen het fascisme, enz.). De algemene werkstaking van 1960-61 is de eerste algemene werkstaking in de geschiedenis van de Belgische, zo niet de Europese arbeidersbeweging, die economische structuurhervormingen tot doel had, t.z. tegen de grondpilers van het kapitalistische regime zelf gericht was.

Voorzeker was deze tendens objectief reeds in de algemene werkstaking van 1936 in de algemene werkstaking van 1950 (koningskwesie) aanwezig. Maar de — hoofdzakelijk in Wallonië — sindsdien gemaakte vooruitgang bestaat juist hierin, dat wat toen onbewust en instinctief aanwezig was, nu op min of meer bewuste wijze tot uiting kwam. Dit is niet alleen het gevolg van bepaalde objectieve voorwaarden, of van de grote graad van organisatie en van zelfbewustzijn van de Belgische arbeidersklasse. Het is ook en vooral het resultaat van vijf jaar doelmatige propaganda voor structuurhervormingen in Wallonië.

De stakers van 1960-61 (ten minste in Wallonië, en in zekere zin ook in Antwerpen en het Gentse) hebben op die manier een antwoord gegeven op de vraag: hoe moeten socialistische structuurhervormingen er ooit komen? Sommigen hopen dat

de staking. Hoe meer tweedracht was er niet geweest, moest men de strijd hebben vermeden? Een tweedracht van een veel erger soort: wantrouwen en ontmoediging in de voorhoede van de arbeidersklasse, verwarring en demoralisatie bij de grote massa. De manier waarop de strijd is geëindigd, heeft de verschijnselen gedeeltelijk ook veroorzaakt; maar de strijd op zichzelf reeds volmondig om hen tenminste tot sommige gewesten te beperken en om de voorhoede voor die demoralisatie te bewaren.

Men heeft herhaaldelijk op de belangrijke rol gewezen die het ACOD in de staking heeft gespeeld — in Vlaanderen en Brussel meer nog dan in Wallonië. Tijdens het jongste ACOD congres heeft voorzitter Debunne dit terecht onderstreept. De staking heeft op eerste zicht de vorm aangenomen van een solidariteitsactie met enkele vakgroepen van de openbare diensten, die door Fyskens' eenheidswet bijzonder zwaar dreigden te worden getroffen.

Solidariteit en klassenbewustzijn

Maar er is een elementaire vorm van solidariteit, en een diepere vorm van solidariteit die in werkelijkheid niets anders is dan uitdrukking van een vergeten klassenbewustzijn. De arbeidende klasse van dit land heeft in 1960-61 begrepen dat tweedracht niet het gevolg is van de staking maar van het gedeeltelijk mislukken van

oplossingen wilden toepassen voor de economische structuurcrisis van dit land. En die oplossingen kwamen in laatste instantie hierop neer: verhoging van de winstroof dank zij staatsubsidies, en dit door gelijktijdige vermindering van sociale uitgaven. Om dit offensief af te weren heeft de werkende klasse even instinctief begrepen dat zij elke zwakke getroffen sector collectief moest verdedigen, en dat zij verzelfder tijd haar eigen positieve oplossing — de socialistische structuurhervormingen — moest plaatsen tegenover de kapitalistische oplossingen van de regering. Fyskens.

De solidariteit als klassenbewustzijn voerde zo de jonge arbeidersgeneratie — evenals deze van voor de eerste en van voor de tweede wereldoorlog — naar socialistische oplossingen en rechtstreekse actie.

De belangrijkste lessen

Wanneer men eenmaal inziet dat, mits voldoende scholing en voorbereiding, de werkende klasse van dit land bereid is de offers van een lange en zware strijd geestdriftig op zich te nemen, op voorwaarde dat het doel belangrijk genoeg is om die offers te rechtvaardigen, en dat er voldoende vertrouwen in de leiding bestaat, wanneer men eenmaal aanvaardt dat ondanks motofieft en televisie die werkende klasse over evenveel, zo niet meer strijdlust beschikt dan de vorige generaties, dan moet men volgende belangrijke lessen uit de grote staking trekken:

1. Het is meer dan ooit noodzakelijk, een grootscheepse propaganda actie voor socialistische structuurhervormingen in Vlaanderen te ontketenen, daarbij uitgaande van duizend en één feiten die aan de gewone mensen het onrechtvaardige van de onderwerping van 's lands economie aan de willekeur van een tiental grote financiële groepen kunnen doen inzien. Die actie moet een bijzondere nadruk leggen op het fundamenteel verschil tussen

neokapitalistische hervormingen, die de macht van de holdings niet aan tast, en socialistische structuurhervormingen die aan diezelfde holdings de sleutelposities over 's lands economie ontrukkt. Zij moet tevens de gedachte van de economische democratie meer op de voorgrond plaatsen, t.z. verduidelijken, dat men geen staatspatroon in de plaats wil zetten van een privépatroon, maar aan de arbeiders en bedienden een beslissende rol in het beheer van gemeenschapsbedrijven wil toevertrouwen langs de weg van de arbeiderscontrole trouwens eerder dan langs de weg van het medebesluit.

2. De gedachte van stakingscomités die alle bereidwillige krachten tussen de stakers verenigt rond de centrale kern van syndicale militanten is spontaan in die staking terug opgekomen, na jarenlang ontzacht of doodgezwegen te worden. Dit idee moet wederom worden gepopulariseerd en iedereen moet ervan overtuigd zijn, dat een zo democratisch mogelijke leiding van een interprofessionele staking tevens een zo doelmatig mogelijke leiding is.

3. Een nieuwe strategie voor een algemene staking moet worden uitgewerkt, uitgaande van de nieuwe politieke, economische, technische en... repressie verschijnselen van de tweede helft van de 20ste eeuw. De staking zelf heeft op dat gebied veel resultaten opgeleverd. Maar die resultaten waren meestal het product van improvisatie. Vandaag moeten de nodige lessen worden geput uit die improvisatie, en moet men die lessen systematiseren en op papier zetten, ter discussie en scholing van de militanten.

Sommigen zullen beweren dat wij hersenschimmen najagen of, nog erger, gewaardijde anarchosyndicalistische opriepers zijn. Als men daarmee bedoelt dat men de stelling afwijst, volgens dewelke de bevrijding van de werkende klasse en de val van het kapitalistisch stelsel langs de weg van een grote algemene werkstaking zou kunnen worden bereikt, dan zijn wij het natuurlijk volledig eens met die opwerping. Maar als men bedoelt dat de algemene werkstaking vandaag een 'verouderd' of een 'ondoelmatig' wapen zou zijn geworden, dan hebben juist één jaar geleden, één miljoen Belgische arbeiders daar een overtuigend en welsprekend antwoord op gegeven. ■

DE GROTE BELGISCHE STAKING VAN 60-61

De Vorming Lésail gaat de brochure van Alain Meynen heruitgeven: "de Grote Staking", geschreven in 1985. We doen dit naar aanleiding van de 50e verjaardag van de "staking van de eeuw" van 1960-1961.

Wil je deze brochure ontvangen, stuur dan 3 euros op rekening van Vorming Lésail 001-0728451-57 met vermelding: "brochure 60-61".

Milieuramp in Hongarije De rode Donau

→ door Dominique Angeline
en Jean Pelher

Op 4 oktober brak het bassin van vervuild water in het aluminium bedrijf te Ajka, ten westen van Boedapest. Een vloed van giftig slib overspoelde zeven nabijgelegen dorpen, er vielen acht doden en er waren meer dan 150 gewonden.

De dijkbreuk veroorzaakte een vervuiling van de Donau en vernietigde bijna volledig het dorpje Kolontar. De getroffen bewoners begonnen dadelijk hun

dan het stof van giftige stofwolken in te ademen.

Ook op middellange en op lange termijn zullen de gevolgen tastbaar blijven. De modder bevat verschillende soorten "zware" metalen. Dit zijn zeer stabiele vervuulende producten die zich nu in hoge concentraties in het akkerbouwland van de streek bevinden en ze kunnen daarin niet geneutraliseerd worden. Ze zullen dus zeker niet vlug verdwijnen en ze zullen de aarde onvruchtbaar maken. Men zal een strook van 100 km breed

huizen schoon te maken en dit zonder enige bescherming tegen het slib dat giftige en bijtende stoffen bevat. De gevolgen hiervan waren echter niet onmiddellijk merkbaar, pas later kregen ze last van brandwonden. Deze giftige stoffen kunnen ook door de huid dringen en later kankers en misvormingen in kinderen veroorzaken.

Op korte termijn zijn de gevolgen van de ramp catastrofaal. Het riviertje de Marcal was als eerste getroffen, alle vissen zijn er gestorven en er zit geen leven meer in. Dan heeft de vervuiling van de Donau bereikt, de gevolgen hiervan zijn moeilijk in te schatten. Het gevaar bestaat dat ook het grondwater wordt vervuild waardoor de drinkwatervoorraad van de streek wordt bedreigd. Wanneer de modder opdroogt is er een nieuw gevaar: de inwoners riskeren

moeten behandelen en op de vervuiling van het grondwater bestaat er geen antwoord.

Ook voor de waterlopen zijn de gevolgen van lange duur. Met doorsijpelend water van de velden, na regen of irrigatie, zullen de giftige stoffen in de rivieren terecht komen. Het bodemslib van rivieren, meren en van de zee, absorbeert de vervuiling maar die stoffen komen daarna langzaam vrij in het water en kunnen de organismen doden die het spul opnemen via de voedselketen.

Welke menselijke en sociale toekomst is er nog voor de boeren van de streek van Ajka die hun land en hun akkers hebben verloren en nu levenslang "werkloos" zijn geworden? Welke toekomst is er nog voor een streek met onvruchtbare grond en met vergiftigd grondwater tot aan de Donau? ■

<http://news.safimagincorp.com/2010/10/17/35.html>

Privatisering van de winst en socialisering van het verlies

Het bedrijf Magyar Aluminium (MAL), verantwoordelijk voor de ramp, werd enkele dagen na de catastrofe opnieuw genationaliseerd – dat gebeurde zeer snel en overhaast – door de Hongaarse Staat die het bedrijf in 1995 had geprivatiseerd. De schadevergoedingen geschat op 76 miljoen Euro, zullen dus uitbetaald worden met overheidsgeld.

MAL is ontstaan bij de privatisering van de Hongaarse mijnsector in 1995, na de val van het "reel bestaande socialisme" in Oost-Europa. In Hongarije werken er 1.100 arbeiders voor het bedrijf dat 12% van de Europese markt voor aluminium bezit en 80% van zijn productie uitvoert.

MAL heeft zijn voordeel gedaan met de neoliberale politiek, het heeft zoveel mogelijk winst gehaald uit de extractie van bauxiet, het erts waaruit aluminium wordt gewonnen.

Hierbij werden geen beschermende maatregelen genomen voor het milieu, en dit met medeweten van de overheid, zoals de miliegroepen aangeklaagd hadden. Die overheid had barsten vastgesteld in het verzamelbekken maar het bedrijf werd niet gedwongen die barsten te dichten om de veiligheid van de onwonnen te verzekeren.

MAL, waarvan de eigenaars tot de rijkste families van het land behoren, stelden bij het begin van de crisis een schadevergoeding voor van ongeveer 360 Euro's per gezin! Die houding van totaal misprijzen werd door de mensen met verontwaardiging afgewezen.

De regering is de eigenaars van MAL dan ter hulp geschoten door het bedrijf te nationaliseren. Maar morgen, wanneer de zaak zal geknalmeerd zijn, en alle schadevergoedingen met geld van de Staat zullen betaald zijn, zal de regering het bedrijf ongetwijfeld opnieuw privatiseren!

De "ijskoude wateren van de egoïstische berekening" van het kapitalisme lijken sterk op een waterval van rode modder. ■

Woede tegen Sarkozy ebt niet weg

→ door Freddy De Pauw

De Franse arbeiders en de jongeren die met hen mee betoogden, hebben in de eerste plaats aangetoond dat de strijdslust van de arbeiders niet uit de tijd is. Enkele commentatoren hadden het dan wel over de "Franse uitzondering" van mensen die graag op straat komen, maar gelukkig zijn er andere voorbeelden (Italië, Spanje...) om dat tegen te spreken. Het succes van de wekenlange mobilisaties lag vooral in de groeiende verontwaardiging over een bijzonder onrechtvaardig beleid ten gunste van de rijken. De verhoging van de pensioenleeftijd was er echt te veel aan. Maar het ging zeker niet alleen daarom.

Ongelijkheid

Dat desondanks toch zoveel miljoenen actief aan de strijd deelnamen, zegt veel over de diepe verontwaardiging bij de meerderheid van de bevolking over het beleid van Sarkozy. Dat beleid staat haaks op het beginsel van Egalité, gelijkheid. Niet dat dit beginsel ooit de leidraad van een het even welke Franse regering is geweest. Maar onder Sarkozy wordt het zeer brutaal met de voeten getreden. De stijging van de Parijse beursindex (CAC 40) houdt gelijke tred met de stijging van de werkloosheid. Hoe meer werklozen, des te meer winsten.

Zwak front

De versnippering en numerieke zwakte van de Franse vakbeweging is bijna hal-lucinant. Minder dan tien procent van de Fransen die in loonarbeid hun brood verdienen, is aangesloten bij een van de acht vakbondcentrales – de linkse CGT vroeger innig verbonden met de communistische PCF, de sociaaldemocratische vakbonden CFTD en Force Ouvrière (FO), de linkse Solidaires (met SUD), de FSU die vooral in het onderwijs bestaat, de reformistische "autonome" UNSA, de christelijke CFDT. Het was al een grote prestatie dat die vakbonden een inter-syndicaal front vormden om het verzet tegen het pensioenplan te organiseren. Er waren wel meningsverschillen over de strategie, maar ze vonden elkaar in de noodzaak om massaal te mobiliseren.

Minder dan tien procent gesyndiceerden, maar dat ligt nog lager in de privé sector. Het fiscale beleid van Sarkozy, met 'le bouclier fiscal' die ervoor zorgde dat de hoogste inkomens minder belasting betalen, zet zelfs binnen rechts kwaad bloed. De affaire Bettencourt heeft dat in de loop van de zomer pijnlijk blootgelegd. Naar aanleiding van een familiekwisste rond Liliane Bettencourt, eigenares van l'Oréal, wiens fortuin op meer dan 20 miljard euro wordt geraamd, kwam aan het licht hoe mensen als Bettencourt via hun connecties aan controles ontsnappen en makkelijk kunnen frauderen. Een van die connecties is Eric Woerth, de minister die verantwoordelijk is voor het pensioenplan... Daarbij kwamen vooral (nogmaals) de bijzonder verdachte banden aan het licht tussen politieke machthebbers en de rijksten van het land. De PS viel dat aan, maar ook niet te fel want wijlen president François Mitterrand en zijn omgeving hadden inderdij zelf zeer nauwe banden met de familie Bettencourt.

Daar kwam ook nog bij dat Sarkozy zijn invloed in de justitie aanwendde om via de procureur van Nanterre het onderzoek te doen doodbloeiden. Er was een hogere juridische instantie nodig om dat onderzoek toch weer vlot te krijgen.

Een regering die lasten aan de werkende bevolking oplegt, maar de rijkste burgers illegaal poen laat scheppen en haar eigen wettelijkheid niet eerbiedigt. Zoals ze dat ook op vele andere terreinen niet deed. Zo bleek het Elysée illegaal de contraspionage te hebben ingezet om achter de bronnen te komen van de krant Le Monde die gegevens over het onderzoek in de zaak Bettencourt publiceerde.

Al even illegaal waren de fiches die de generatie opstelde om een "généralogie des familles tsiganes" (een genealogie van de zigeunert families) op te stellen "om de risicogroepen vast te leggen". Dat kwam middenin de campagne voor het uitdrijven van grote groepen Roma naar Roemenië, wat Sarkozy een reprimande opleverde van EU-commissaris Viviane Reding en een boisring met EU-commissievoorzitter Barroso. Maar uiteindelijk werd alles onder gentelmen geregeld...

Jonge woede

Machtisbruik ten gunste van de rijke vrienden (en geldschieters), Sarkozy trachtte het tij te keren met zijn in 2007 geslaagde tactiek: de aandacht toespitsen op de "sécurité". Alleen hebben de meeste Fransen nu het gevoel dat vooral hun "sécurité sociale" wordt bedreigd, precies door een regime dat de mond vol heeft over veiligheid. Er is niet alleen de pensioenwet, maar ook de gestage afbraak van alles wat openbare dienst is.

De sociale onveiligheid wordt daarmee steeds groter en vooral dat gevoel speelt een grote rol in de onverwacht grote mobilisatie van jongeren aan de zijde van de arbeiders.

Verscheidene media (Sarkozy en zijn vrienden controleren daar een groot deel van) hebben het dan over jongeren die gewoon graag op straat komen om wel te schoppen. Maar bij talrijke jongeren is het doorgedrongen dat de verhoging van de pensioenleeftijd een bijkomend obstakel is om zelf een plaats op de arbeidsmarkt in te nemen. Scholieren en studenten zien hoe de generatie voor hen het ontzettend moeilijk heeft om aan normaal werk te raken. De jeugd-werkloosheid lag in 2009 op 23% en is sindsdien verder toegenomen. Degenen die wel werk vinden moeten vaak vrede nemen met nepstatuten: stages gevolgd door andere stages, tijdelijke contracten, interims – en altijd met lage lonen.

Vandaar dat er bij veel jongeren, niet alleen in Frankrijk, het gevoel leeft een "génération sacrificée", een opgeofferde, verloren generatie te zijn. Studenten en scholieren hebben zich, zoals er in Frankrijk wel een traditie bestaat, goed georganiseerd om van de mobilisaties een succes te maken. Hun voorgangers hebben allerlei successen geboekt tegen diverse regeringsplannen, Sarkozy heeft dan ook alle redenen om niet gerust te zijn in de gezamenlijke mobilisaties van de wereld van de arbeid en de jongeren. Het pensioenplan is dan wel goedgekeurd, maar de woede over het sociaal onrecht en het autoritair optreden is zeker niet weggeëbd. ■

Dit artikel verscheen eerder in *Lijpers* nummer 135, november 2010.

foto montage: Little Shiva

foto: Raymond Adams

Blokkade van de depots van TOTAL in België

Tientallen militanten van de Algemene Centrale en de BBTK organiseerden op dinsdag 26 oktober piketten bij de ingangen van de depots van TOTAL in Tertre, vlakbij Mons, en in Feluy, vlakbij Nivel. De bedoeling was om vrachtwagens met brandstof bestemd voor Frankrijk te beletten uit te rijden. De regering Sarkozy probeerde immers op grote schaal de invoer van brandstof uit het buitenland te organiseren om zo de staking te breken die de arbeiders van de petro-chemische sector weken voordien voor het behoud van het huidige pensioenstelsel.

In België gaf de Algemene Centrale afgelopen week het orderwoord aan haar deleges en vrijgestelden om de brandstofvoorraden naar Frankrijk te controleren. In het depot van TOTAL Belgium in Feluy konden de vrijgestelden effectief constateren dat er ongeveer 40 à 50 vrachtwagens per dag extra vertrokken, m.a.w. een toename van meer dan 1500 m³ tegenover gewoonlijk.

De syndicalisten van de Algemene Centrale en de BBTK van Le Centre die "voluit de acties van de arbeiders in Frankrijk ondersteunen", zijn bovendien "verontwaardigd over het puur en simpel in vraag stellen van het staking-srecht door het opvorderen van stakende werknemers van de raffinaderijen van de groep TOTAL".

Meer dan zeventig vakbondsmilitanten gaven dan ook vanaf zeven uur 's ochtends present om een filterblokkade op te zetten en van de directie te eisen dat ze zich tot de normale leveringen zou beperken. Afgezien van enkele kleine meningsverschillen met enkele chauffeurs verliep de actie perfect. Ze lijkt ook succes te hebben: in de loop van de dag liet de directie van TOTAL Belgium weten geen bijkomende

vrachtwagens bestemd voor Frankrijk te zullen vullen.

Een delegatie van de SAP (LCR in Franstalig België), waaronder onze Franstalige woordvoerder Céline Caudron, was samen met twee Franse vakbondsmilitanten van de SNES-FSU van Valenciennes, tevens lid van de NPA (Nouveau Parti Anticapitaliste), aanwezig in Feluy om onze solidariteit te tonen met deze voorbeeldige internationale solidariteitsactie van de vakbond. Onze Franse kameraden namen het woord om aan de deelnemers van het piket de stand van zaken van de beweging in Frankrijk uit te leggen, en hen te bedanken voor hun solidariteitsactie. ■

Samen met onze kameraden van de NPA in de verdediging van de pensioenen

Media en regering kunnen hun triomfalistische moed niet verbergen bij de terugval in de acties tegen de verhoging van de pensioenleeftijd, maar het is toch duidelijk dat Sarkozy zijn overwinning nog niet binnen heeft. Op zaterdag 6 november kwamen nog meer dan een miljoen mensen op straat in gans Frankrijk, ondanks het mediaoffensief, het allesbehalve aangename weer, en de afwezigheid van duidelijke perspectieven vanwege de vakbondsledingen, die meer en meer verdeeld lijken over de te volgen strategie.

Om hun solidariteit met de strijd van de Franse werkende bevolking en jongeren te tonen, namen verschillende Belgische vakbondsleders van zowel ACV als ABVV (LBC-Mons, AC-Antwerpen, ACOO-Spoor-Brussel, ...) deel aan de betoging in gemeenschappelijk vakbondsfrent in Lille. Verder waren er ook delegaties van de PYDA en de SAP-LCR aanwezig.

De SAP-LCR betoogde samen met onze kameraden van de Nouveau Parti Anticapitaliste. Verenigd en solidair achter dezelfde vlag! ■

Nederland Uiterst rechts kabinet in Nederland: De dubbele nederlaag van links

→ door Leo De Kleijn

Een kaarslag van achttien miljard en de doorbraak van openlijke islamofobie in de Nederlandse regeringspolitiek. Dat is 'Rutte I' in een notendop. De kaarslag is van de VVD en zorgt ervoor dat de rekening van de crisis terecht komt bij werknemers, studenten en uitkeringsgerechtigden. De islamofobie is van de PVV. Het CDA krijgen we er bijna gratis bij. Die partij gaat voor de mooie banities, zelfs na een strafzitting van 41 naar 20 zetels.

Geert Wilders

Het is niet de eigen kracht van rechts die het meest rechtse kabinet ooit mogelijk heeft gemaakt. De grote traditionele machtsblokken van links, de vakbeweging en de PvdA, hebben de dubbele nederlaag mogelijk gemaakt door dertig jaar achter uit verdere en dertig jaar mee te gaan met de logica van het neoliberalisme. Die vaststelling klinkt defätistisch, maar geeft juist hoop. Het kan wel degelijk anders. Maar dan moet er wel behoorlijk wat veranderen in de strategie en het alternatief van links.

Niet de kracht van rechts

Het is beschamend dat twee jaar na het begin van de diepste crisis in de neoliberale economie ooit, de VVD, de PVV en het CDA op 9 juni een meerderheid konden binnenslepen met zesenzeventig zetels in de Tweede Kamer. Voor iedereen zichtbaar wankelt hun neoliberale economische en sociale agenda voor de toekomst aan alle kanten.

De mantra van de VVD, 'minder overheid, meerprivat', heeft niet geleid tot duurzame groei. De privatisering, verzelfstanding en vermarkting van publieke diensten en bedrijven hebben niet gezorgd voor betere en betaalbare zorg, fijnmazig openbaar vervoer en verbetering van het onderwijs. In tegendeel. De bureaucratie in de vermarkte publieke diensten is fors toegenomen en de ruimte voor onderwijzers en werknemers in de zorg en bij nutsbedrijven om hun werk goed te doen, in het belang van de klanten, is dramatisch afgenomen.

Dat de financiële crisis in één klap het hele neoliberale kaartenhuis op zijn grondvesten kon doen schudden leverde algemene publieke verontwaardiging op over de bonusgrazers en de zakkenvullers. Maar links verzuimde om het systeem waarin dat allemaal mogelijk was en aangemoedigd werd, fundamenteel te bekritisseren en een alternatieve agenda op te stellen.

De vraag ligt sinds 2008 open en bloot op tafel. Gaan we proberen om het wankelende neoliberale systeem te redden of kiezen we voor een andere koers waarin het ongebreidelde marktfetisjisme aangepakt en ingeperkt wordt? Kiezen we voor het oplappen van de failliete economische boedel of nemen we de mens en de maatschappij als uitgangspunt en maken we een keuze voor een sociale inrichting van de economie?

Dat de crisis van de neoliberale economie niet is aangegrepen om het systeem structureel te bekritisseren en om met een gedurfde en aansprekende links alternatief te

komen, is niet alleen een gemiste kans, het is een grote schande. Zo konden de VVD en het CDA het politieke debat – na het door PvdA-er Wouter Bos reddend van de banken op kosten van de belastingbetalers – vrij snel en gemakkelijk verplaatsen naar het tekort van de overheid en de 'noordzekelijke' bezuinigingen. En ook in die discussie gaf de linkse politiek in Nederland volstrekt onvoldoende tegengas. De PvdA en GroenLinks accepteerden het grootste deel van de kortingen op de staatsbegroting en GroenLinks wierp zich voor de verkiezingen zelfs op als de 'hervormingspartij' bij uitstek met haar plannen om de WW te beperken en de arbeidsmarkt verder te liberaliseren. Zelfs de SP, de partij die van begin af aan principieel stelling nam tegen het neoliberalisme, dacht dat de overheid het nu beter zou kunnen doen 'met minder geld'.

Dertig jaar achteruit verdere

Het is een gotspe dat Geert Wilders en de VVD zo gemakkelijk wegkomen met het verhaal dat Nederland al die jaren in de ban was van de 'linkse kerk' en dat het daarom zo slecht gesteld is met onze

zorg, ons onderwijs, de veiligheid, de integratie, de wijken in de grote steden en de overheidsfinanciën. In werkelijkheid zat de VVD de afgelopen dertig jaar 22 jaar in de regering, het CDA 22 en de PvdA 16. Waarbij aangekend moet worden dat de sociaaldemocraten in die zestien jaar vooral dienstbaar waren aan het doorvoeren van de neoliberale agenda en het

stapje voor stapje privatiseren en afbreken van de openbare en sociale voorzieningen. Het trieste hoogtepunt waren de 'paarse' jaren negentig, waarin in rap tempo de privatisering van de energiedrijven, de telecommunicatie, de post en het openbaar vervoer werd doorgevoerd en voorbereid. En waarin besloten werd tot ingrijpende belastinghervormingen met een omgekeerd Robin Hood-effect: de rijken werden

Wim Kok wierp in die tijd de ideologische veren af en bekende zich tot de derde weg van Tony Blair, de aanpassing van de sociaaldemocratie aan de uitgangspunten van het neoliberalisme. Wouter Bos probeerde een paar overgebleven veren een half jaar voor zijn vertrek nog wat op te schudden. Te laat en te weinig.

In al die jaren bleef de PvdA desondanks de dominante politieke kracht op links. Niet omdat de partij zoveel successen voor de eigen achterban wist binnen te halen of omdat de politiek van de sociaaldemocraten mensen wist aan te spreken. Eerder 'bij gebrek aan beter' en omdat de PvdA gebruik wist te maken van haar positie als 'bewezen machtspartij' ter linkse zijde. De politiek van het kleinste kwaad en de logica van 'om erger te voorkomen' hield de voormalige sociaaldemocraten overeind als machtsblok.

Dubbele rekening

Links krijgt nu de dubbele rekening gepresenteerd van dertig jaar achteruit verdere. De meest rechtse regering ooit en een kabinet dat niet zal schromen om de crisis en het overheidstekort aan te grijpen om tal van sociale verworvenheden in versneld tempo af te breken. In plaats van solidariteit en eerlijk delen gaan we in snelreiwacht richting nachtwakkersstaat en verzekeringmaatschappij.

We krijgen een kabinet dat zich ondanks de eigen zwakke positie meent te kunnen veroorloven te gaan regeren met een minderheid van 52 zetels in het parlement en op basis van een regerakkoord 'waar rechts de vingers bij aflikt'.

De vakbeweging staat net als de linkse politiek nu voor de keuze: gaan we nu eindelijk eens weg van het polderen, weg van de compromissen die elke keer meekomen op het accepteren van de volgende verslechteringen voor werknemers en uitkeringsgerechtigden? Gaan we in plaats daarvan nu eindelijk eens terugvechten voor onze eigen alternatieven?

Naast de afbraakplannen voor een groot deel van de publieke sector, de sociale zekerheid en het minimumloon krijgen we nog een tweede rekening gepresenteerd. Dat is de rekening van de islamofobie, de verdeeldheid en de onderlinge haat, gepresenteerd door Geert Wilders en nu geaccepteerd en gedomd door 'het' rechts.

Ook die rekening komt op het conto van achteruit verdere en gebrek aan antwoorden van links. Het zijn vooral de

gemarginaliseerde migranten met weinig inkomsten en weinig vooruitzichten waar Wilders het op gemunt heeft. Dit zijn precies de mensen die ook de vakbeweging en het grootste deel van de linkse politiek afgelopen dertig jaar heeft laten staan.

Onslog

Met duimen draaien en nog verder achteruit verdere raken we nog verder van huis. De hoop dat de uiterst rechtse wind wel weer over zal waaien en bij nieuwe verkiezingen over een paar jaar vanzelf wel weer een herstel van links zullen zien is de beste garantie voor een volgend debacle. Iedereen die nog op wil komen voor een solidaire samenleving, tegen xenofobie en voor eerlijk delen, moet beseffen dat een onslag in het denken en doen van links noodzakelijk is om het tij te keren. Het speekwartier is nu echt voorbij.

Simpele recepten zijn daarbij niet voorhanden. Wel is duidelijk dat er een diepgaande onslag zal moeten komen die van de 'linkse kerk' weer een levendige beweging met dromen en idealen kan maken. Een onslag die diep in het eigen vlees van de linkse bureaucratie en de linkse elite zal snijden, om van links weer een geloofwaardige emancipatiebeweging te maken. Die niet – al dan niet stiekem – met dedaïenisme en wantrouwen kijkt naar het 'klootjesvolk', maar bereid is om mensen weer te organiseren en perspectief te bieden op een betere toekomst.

De onlangs overleden Britse socioloog Tony Judt zei vlak voor zijn dood: 'Als we niets anders doen dan de scherven bijeenvegen en op de oude voet voortgaan, kunnen we de komende jaren nog veel grotere opschudding verwachten. We blijven echter niet in staat om alternatieven te bedenken.' Judt pleitte voor een herstel van de sociaaldemocratie in een nieuw jasje: 'bij gebrek aan beter'.

Met het meest rechtse kabinet ooit, is de urgentie om die nieuwe antwoorden wel te bedenken en een begin te maken met het opbouwen van een geloofwaardig links alternatief, groter dan ooit. Als Rutte I dat shockeffect op links kan hebben, is er bij alle ellende die we ongewijfeld over ons heen zullen krijgen iets gewonnen dat hoop geeft voor de toekomst. ■

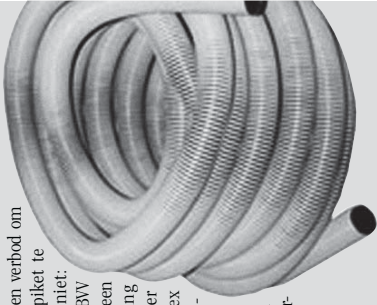
Leo De Kleijn is actief in de Nederlandse SLP en gemeentemaatschappij voor de SP in Rotterdam.

Plastiflex

Op 12 augustus kondigde de directie van Plastiflex de sluiting aan van het bedrijf (65 werknemers). Plastiflex heeft een vestiging in Beringen. Plastiflex produceert buizen.

De directie vervangt onmiddellijk alle sloten en verklaart dat iedereen technisch werkloos is voor vier weken. Daarop gaan de werknemers in staking op 9 september en ze bezetten het bedrijf. Daarop stelt de directie een sociaal plan voor dat zelfs niet toelaat het brugpensioen te betalen. De werknemers weigeren het sociaal plan en de vakbonden vragen een sociaal bemiddelaar.

Onmiddellijk daarna komt de politie af met een deurwaarder. Die toont een verordening van de rechtbank in eerste aanleg met een verbod om een stakingspiket te houden. Zoniet: boete. Het ABVV organiseerde een protestbetoging eind oktober voor Plastiflex met als orde-woord: "Groen sociale onderhandelings met een deurwaarder"! ■

300.000 langdurig zieken

Volgens ULB-professor Freddy Palez, is het aantal werkenden die langdurig werkonbekwaam zijn, gestegen met 30% op 10 jaar tijd. Freddy Palez is ook voorzitter van ASMA, die de artsen groepeerde die raad geven aan de mutualiteiten. De redenen zijn gekend: stress op het werk, veroorzaakt door groeiende werkonbekwaamheid, werkomstandigheden die hoe langer hoe moeilijker zijn vanwege de druk van de gemiddelde goedlopende arbeidster die langdurig werkonbekwaam is bedraagt 8566 per maand, wat onder de armoedegrens ligt van 860 € per maand. ■

Tanzanië: een netwerk van uitbuiting van kleinschalige boeren

Interview met Stephen A. Ruvuga (MWIWATA)

→ door David Baele en Nina De Wolf

De Oost-Afrikaanse republiek Tanzania is met haar oppervlakte van bijna 1.000.000 km² 30 maal groter dan België. Van de 39 miljoen inwoners moeten 23 miljoen mensen het vandaag doen met minder dan 1 dollar per dag. Op wereldschaal bevindt Tanzania zich in de laagste 10% van de wereldeconomie voor wat betreft het inkomen per capita.

Naast toerisme en mijnindustrie is landbouw (waaronder vechoudjerij) de belangrijkste economische sector van het land. Landbouw zorgt voor meer dan een kwart van het bruto binnenlands product en zorgt voor 85% van de export, maar beslaat omwille van klimatologische en topografische factoren slechts 4% van het landoppervlak.

Op onze doorreis door Tanzania hadden we in Morogoro, een stad op 190 km ten westen van Dar Es Salaam, een gesprek met Stephen A. Ruvuga, verantwoordelijke van de boerenorganisatie MWIWATA (Nationaal Netwerk van Boerengroepen).

MWIWATA streeft de zelforganisatie van kleinschalige boeren.

Sinds midden jaren '80 werd de Tanzaniaanse markt geliberaliseerd. Was dit een positieve evolutie voor kleinschalige boeren?

Stephen A. Ruvuga: De veranderingen in het globale economische systeem moesten onvermijdelijk in de stijgende dominantie van de markteconomie uitmonden. Voor-

dien, in het marktsysteem van Tanzania moesten kleinschalige boeren hun belangen vooraf verdeelden ten aanzien van de staatsgecontroleerde markt. De kopers waren toen in felle aanwezig, het overgrote deel waren de coöperatieven. Deze waren

alleen gecontroleerd door de staat en de prijzen stonden meestal vast. In de jaren '80 trok de staat zich plots terug uit de markt. De regering trachtte haar activiteit te beperken tot regulatie van de markt in plaats van een actieve speler te zijn. Het resultaat was dat boeren zich in een ploze shocktoestand bevonden. Vertrekende van het systeem dat zij reeds gewoon waren, zelfs al had dit gebreken, moesten ze plots een nieuw systeem toepassen dat afhankelijk was van vraag en aanbod, van koper - verkoper onderhandeling, de vrije markt dus.

Een netwerk van uitbuiting

De tabakteelt is een mooi voorbeeld van de manier waarop grote handelsbedrijven tot in de kleinste dopen de boeren economisch uitbuiten, door hun tabak enerzijds aan lage prijzen op te kopen om deze vervolgens op de internationale markt aan hoge prijzen te verkopen aan bekende sigarettenbedrijven zoals Philip Morris (producent van o.a. Marlboro) en British American Tobacco (producent van o.a. Lucky Strike en Pall Mall). Boeren zijn verplicht aan heel lage prijzen hun producten te verkopen terwijl deze aan enorm hoge prijzen op de wereldmarkt verkocht worden. Men kan werkelijk spreken van een netwerk of systeem van uitbuiting van de kleinschalige boeren. Voorheen was het verkoop- en aankoopstelsel gereguleerd door de overheid en deze had de taak om in het algemeen belang aan te kopen en te verkopen op de internationale markt.

Tabaksboeren behoren tot de armste categorie van boeren omdat de teelt van tabak heel intensief is. Ze hebben amper tijd om hun eigen voedingsgewassen te verbouwen en ze krijgen heel lage prijzen. Daar komt nog bij dat ze in schulden zitten omdat bedrijven hen op krediet input verschaften om bepaalde kwaliteitsvereisten te behalen. 75% van hun inkomsten vloeit daardoor rechtstreeks terug naar deze bedrijven in de vorm van schuldaflossing.

Katoenboeren ondervinden gelijkaardige problemen. Het enige wat kleinschalige

boeren aan dit systeem te danken hebben is het feit dat ze, bij wijze van spreken, toegestaan worden om na het feestmaal de kruimels te eten om vervolgens te zeggen "ja, dat heeft ons gesmaakt".

Wat is de invloed van de globale economische crisis op de levensomstandigheden van kleinschalige boeren in Tanzania?

Stephen A. Ruvuga: Het probleem is dat veel kopers van door kleine boeren geproduceerde producten ook gecon-

De Tanzaniaanse regering verschaft tegenwoordig gemakkelijk licenties aan buitenlandse firma's die stukken land voor toerismedoelende of als jachtgebieden willen gebruiken. De koninklijke familie van Oman kocht een groot stuk land aan om het gewoonweg te gebruiken als privédoein. Wordt MWIWATA ook met dit soort problematiek geconfronteerd?

Foto: David Baele

fronteerd werden met de crisis. Omdat de vraag daalde, gingen de prijzen ook naar beneden en uiteindelijk werd de crisis dus ook voelbaar voor de boeren, in het bijzonder voor wat betreft de exportgewassen. Daar kwam nog bij dat de boeren leningen hadden aanvraagd die ze onmogelijk konden terugbetalen omdat ze niet in staat waren om hun producten, zoals koffie of katoen te verkopen. Maar de lokale vraag naar voedsel veranderde niet. Het was eerder voelbaar bij boeren die exportgewassen telen zoals cashewnot. En in Tanzania betreft dit de meerderheid van de boeren. Anderzijds merk je dat veel bedrijven die basisproducten verwerken in Tanzania, zoals katoen, hun deuren sluiten, ook omdat import uit Thailand, China of India goedkoper wordt.

Stephen A. Ruvuga: Westerse landen nodigen meestal buitenlandse investeringen aan als een manier om Tanzania te ontwikkelen. Lokale producenten hebben namelijk het geld niet om zulke investeringen te doen. Daarom heeft de regering een aantal systemen en zelfs verordeningen in het leven geroepen om buitenlandse investeerders aan te trekken zodat deze kunnen investeren op stukken land. Het probleem is dat deze stukken land, die officieel staats eigendom zijn, verkocht worden zonder rekening te houden met de mensen die er op leven. Het gaat dan onder andere om voorouderlijke gronden van inheemse groepen waarvan zij geen officiële documenten beschikken.

Een recent probleem is dat buitenlandse bedrijven aanspraak maken op immense

stukken grond. Zo is er het geval van een Zweeds bedrijf dat aanspraak maakte op een stuk grond van 400 hectare groot waarop ze vervolgens suikerriet verbouwde voor de productie van biobrandstof. Het probleem is eerst en vooral dat deze investeringen gebaseerd zijn op pure winstmotieven, het heeft niets te maken met ontwikkeling. Zo zie je bijvoorbeeld dat wanneer de prijs van biobrandstoffen begint te dalen, de aangekochte gronden verkocht worden.

Ten tweede zijn de stukken grond waarop deze bedrijven aanspraak maken onderdeel van de reeds schaarse vruchtbare grond die gebruikt wordt door boeren. Deze gronden bevinden zich vooral in kwalitatieve en delicate ecologische gebieden en aangezien de productie van suikerriet veel meststoffen vereist wordt een extra last op het milieu uitgeoefend. Anderzijds beloven deze bedrijven steeds dat zij de lokale mensen zullen tewerkstellen, wat in werkelijkheid niet gebeurt.

Collectieve zelforganisatie

De Europese Unie past minima toe voor de productie van bio-brandstoffen. Deze gaan gepaard met subsidies aan bedrijven zodat deze voorgestelde minima kunnen geproduceerd worden. Maar om dat doel te bereiken heeft Europa niet genoeg land ter beschikking, noch een gepast klimaat. Dat is dan ook de reden waarom deze bedrijven hier komen investeren, zonder de sociale en ecologische gevolgen van hun activiteiten in te schatten. En dat komt nog eens boven de algemene effecten van de klimaatverandering die we ervaren. Terwijl we vroeger twee regenseizoenen hadden hebben we er nu slechts één. En zelfs dat ene seizoen is aan het veranderen. In plaats van vier maanden hebben we er nu nog maar twee. We zijn ons bewust van deze tendens en dat is ook de reden waarom we sensibiliserings- en vormingsactiviteiten organiseren. We proberen boeren bewust te maken van de link van wat zij in hun dagelijkse leven zien en ondervinden met de globale situatie. Maar tezelfdertijd zoeken we samen naar wat lokaal kan gedaan worden om deze problemen tegen te gaan. Bijvoorbeeld collectieve zelforganisatie of alternatieve productiemethodes. ■

www.mwiwata.org

UNO: "Ja, het is mogelijk de armoede uit te roeien"

Toespraak van Eric Toussaint in de UNO over de doelstellingen van het millennium voor ontwikkeling

→ Eric Toussaint deed deze toespraak voor een speciale zitting van de Algemene Vergadering van de UNO in New York op 15 september 2010. De vergadering werd ingeleid door Ban Ki Moon, de algemeen secretaris van de UNO. Ambassadeurs van o.a. Bolivia en Venezuela namen ook het woord hier uitbreide uit de toespraak:

Eric Toussaint:

"De doelstellingen van het millennium voor ontwikkeling zijn niet bereikt, ook al waren ze heel gematigd. De mensheid heeft de materiële mogelijkheden om de fundamentele rechten te garanderen van elke persoon. Het probleem is niet een tekort aan hulpmiddelen, dat is evident. In documenten van de Wereldbank, het Internationaal Monetair Fonds, de OESO staat een uitleg voor het probleem, maar die uitleg overtuigt ons niet. Die verklaringen dienen eerder om de politieke te rechtvaardigen die aan de oorsprong ligt van de crisis en die de zogenaamde "ontwikkelingslanden" nog meer schade hebben toegebracht. De aanbevelingen van deze instellingen gaan uit van enkele dogma's:

Eerste dogma: de financiering van de ontwikkeling door zich in de schulden te steken. Dat leidt ertoe dat de meerderheid van de ontwikkelingslanden zich absurd gedragen. De leiders van die landen zouden zich beter niet in de schulden steken en hun reserves gebruiken voor investeringen in de productie, sociale uitgaven om zo de levensomstandigheden van hun bevolking te verbeteren.

Tweede dogma: de vrijhandel en het vrije verkeer van kapitalen, diensten en goederen. In de meest geïndustrialiseerde landen is dit vrij verkeer niet van toepassing op werkende

mensen en op personen over het algemeen. Dat is in totale tegenspraak is met de neoliberale theorie.

De Wereldbank, het Internationaal Monetair Fonds en de OESO blijven dezelfde aanbevelingen doen, en het gaat hier dikwijls om het gebruik van chantage. Dat was het geval in Haiti en in Pakistan in 2010, twee landen die zwaar getroffen zijn door natuurrampen. Het Internationaal Monetair Fonds blijft ook dictaturen steunen: in september 2010 beslist het IMF een krediet van 192 miljoen dollars te verlenen aan het dictatoriale regime van Honduras.

Aanbevelingen of concrete alternatieven die onmiddellijk kunnen gerealiseerd worden, ofwel door de internationale gemeenschap, ofwel door de staten zelf:

- Een belasting op financiële transacties.
- Een verhoging van de ontwikkelingshulp zodat die 0,7% bereikt van het BIP van de meest geïndustrialiseerde landen (in 2010 besteedden de landen van de OESO slechts 0,35% aan ontwikkelingshulp).
- Een nieuwe financiële discipline aan-nemen door bijvoorbeeld transacties te verbieden naar belastingparadijzen.
- Een rechtvaardige belastinghervorming doorvoeren in elk land.
- Geef de volkeren in het Zuiden de goederen terug die de plaatselijke dominante elites verworven hebben en geplaatst hebben in banken in het Noorden of in belastingparadijzen.
- Een drastische vermindering van de militaire uitgaven en die sommen investeren in een sociale politiek.
- Hoorzittingen organiseren om te bepalen welk deel van de schuldenlast onwettig is

Dat deel annuleren. In 2006 schold Noorwegen eenzijdig de schuldenlast kwijt van 5 landen (Equator, Peru, Jamaica, Egypte en Sierra Leone). Noorwegen erkende dat de kredietverlening niet bijdroeg aan de ontwikkeling van die 5 landen, maar ten goede kwam aan de Noorse maritieme industrie en de bouwindustrie. In 2007 besliste Equator unilateraal 3,2 miljard dollar schulden niet terug te betalen.

- Nieuwe instellingen opzetten op regionaal niveau zoals de Bank van het Zuiden.
- Instellingen zoals de Wereldbank en het IMF moeten vervangen worden door echt democratische instellingen die het hand-vest van de Verenigde Naties respecteren en alle verdragen die ooit zijn afgesloten betreffende mensenrechten.
- Terug de controle verwerven over de natuurlijke rijkdommen.
- Een landhervorming doorvoeren door de landbouwgrond te geven aan zij die ze bewerken. Zo kan de voedselsovereiniteit gegarandeerd worden.

De huidige klimaatcrisis heeft gevolgen voor de volkeren, vooral dan in het Zuiden. Het zou zeer nuttig zijn inspiratie te zoeken in de conclusies van de Top van de Volkeren die gehouden werd in april 2010 in Cochabamba over de klimaatwijziging. Die top kwam er op initiatief van de regering van Bolivia.

Een nieuwe wereldorde

Ja, het is mogelijk de armoede en de onrechtvaardigheid uit te roeien, maar enkel door een nieuwe internationale orde tot stand te brengen, radicaal verschillend van de huidige, met een ander ontwikkelingsmodel dat mens en natuur respecteert. ■

Het verdriet van Turnhout

Uniek boek over een opmerkelijke staking

→ door Bruno De Wit

Niet voor de zomer van dit jaar verscheen bij de Historische Drukkerij Turnhout het opmerkelijke boek *Het verdriet van Turnhout* van de hand van auteur Robert Baeken. De roman beschrijft de in de vergetelheid geraakte staking van de papierbewerkers in Turnhout die precies 100 jaar geleden uitbrak en die niet minder dan zes maanden aansleepte.

Uit de vergeetput

Het boek is in tweeërlei opzichte opmerkelijk. De staking was voor niemand, buiten enkele mensen in het Turnhoutse, bekend en was in de krochten van de geschiedenis verzeild geraakt. Het is een feit dat van vele stakingen en sociale conflicten uit de geschiedenis niet veel op papier zijn neergeschreven door de mensen die er zelf bij betrokken waren. Zij hadden nu eenmaal de handen meer dan vol om het hoofd boven water te houden, en hun, vaak grote families, brood op de plank te verschaffen.

De auteur Robert Baeken, die een rasverteller blijkt te zijn, heeft het verloop van de staking verweven met een fictief verhaal rond de figuur van Janus Duprez, die zich boven het strijdgewoel positioneert en zich opstelt als een onpartijdige waarnemer. De naturalistische stijl van de auteur doet denken aan Piet Van Aken die met zijn roman *De Klinkaart* uit 1954 de mensonterende toestanden in de steenbakkerijen van de Rupelstreek vanuit een sociaal geïngageerde invalshoek beschrijft. Van diegenen die in de fabriek hebben gewerkt en strijd hebben geleverd kan je de werken op één hand tellen. De laatste is de reeds overleden Karel Heirbaut uit St.-Niklaas, die de strijd van 'Zaadmannen' beschrijft op de Boelwerf in Tense in 'Onkruid op een scheepswerf-uitgeverij EPO.

Het verdriet van Turnhout is volledig anders dan bijvoorbeeld het monumentale werk van Louis Paul Boon *Pieter Daens*, die kon putten uit een enorme hoeveelheid geschiedkundige gegevens, teksten en bronnen en alto zijn verhaal kon ophangen aan Pieter Daens.

In *Het verdriet van Turnhout* gebeurt dit door een fictieve figuur die door omstandigheden moet vertrekken uit Rotterdam en zich als rentenier (!) komt vestigen in zijn geboortestad.

"Wij staken!"

Zoals gezegd is er weinig bekend over deze staking. De staking startte eigenlijk kort nadat vlak over de grens in Eindhoven bij de Philipsvestiging het katholieke en 'verlichte' patronaat, na het uitbreken van een staking, had ingestemd met de erkenning van een katholieke vakbond. In diezelfde

periode hadden de Duitse arbeiders gestaakt voor meer loon en gekregen.

Het is opvallend dat de directie van 'la Turnhoutse' een tegenovergesteldemarsrichting koos en frontaal de confrontatie zocht met de opkomende arbeidersklasse. De vergelijking met wat Weste enkele jaren voorheen in Aalst uitspookte is treffend.

Het verdriet van Turnhout door Robert Baeken is uitgegeven door de Historische Drukkerij Turnhout, Steenweg op Mol 84, 2300 Turnhout, 157 p., 12 euro. Te bestellen via info@historischedrukkerij.be ■

HET VERDRIET VAN TURNHOUT

Robert Baeken

HISTORISCHE DRUKKERIJ TURNHOUT

De strijd gaat door ... voor abortus als sociaal recht in Europa!

→ door Özlem Barin

Algemeen wordt aangenomen dat de strijd voor het recht op abortus pas in de jaren '60 en '70 kwam met de verjonging binnen de feministische beweging. Nochtans heeft het recht op abortus altijd een centrale rol gespeeld in de feministische strijd omdat het essentieel is voor de zelfbeschikking van het lichaam van de vrouw.

Vanaf de jaren '30 werd abortus als een misdaad bestempeld en werd het in sommige landen bestraft met 8 jaar gevangenis. De feministische strijd in jaren '60 en jaren '70 was in feite de strijd voor de decriminalisering en het schrappen uit de strafwet van abortus. Feministen gaven voorrang aan de aandacht voor het lichaam en de gezondheid van de vrouw.

Vandaag blijft de strijd voor het recht op abortus over heel de wereld nog steeds centraal binnen de feministische bewegingen. We zien immers dat abortus in vele landen nog niet wettelijk is of de decriminalisering nog niet volledig is doorgevoerd. Daarentoegen worden zorgen de decriminalisering boven zorgen de privatiseringen en de besparingen in de gezondheidszorg door het neoliberale beleid ervoor dat abortus nog lang niet een vrije keuze geworden is voor vrouwen. Het wordt aangeboden in private ziekenhuizen, in ongezonde omstandigheden of overgelaten aan het "geweten" van arts en medisch personeel. Onder impuls van de neoliberale conservatieve ideologie is er een opgang van abortus tegenstanders en staan abortus rechten onder druk, waardoor men vervalt in een proces van Echternach (d.w.z. drie stappen vooruit, twee achteruit). Bijgevolg moet de feministische beweging blijven voor de verdediging van deze strijd kiezen. Vandaag vinden over de wereld jaarlijks 46 miljoen abortussen plaats, de helft ervan is "onwettig" en tweederde wordt uitgevoerd in ongezonde en onveilige omstandigheden. Aangezien veel abortus-

sen de illegaliteit worden uitgevoerd, is de toegang tot gezondheidszorg en medische behandeling na de ingreep praktisch onmogelijk. Nu nog blijft de belangrijkste doodsoorzaak bij moeders de onveilig uitgevoerde abortussen. Hoewel we statistisch kunnen beweren dat onveilige abortussen en moedertierfje lager zijn in de ontwikkelde landen, kunnen we nog niet stellen dat de situatie in het Westen ideaal is. Een overzicht van de Europese situatie en de abortusstrijd toont voldoende aan dat het recht op volledige zelfbeschikking van de vrouw onder het patriarchaal kapitalisme nog niet verworven is.

De opgang van de conservatieven en de institutionalisering van de beweging

Met de opgang van neoconservatieve, racistische, xenofobe en fundamentalistische ideologieën, ondergingen de abortuswetten tijdens de laatste twee decennia een verdere liberalisering. De strijdspanningen voor de kwaliteitsverbetering van gezondheidsdiensten en hervormingen in de wet kruise regelmatig de aanvallen van conservatief rechts. De actieve en militante campagnes waren hoofdzakelijk een verdediging tegen deze aanvallen.

Anderzijds verstrekken nieuwe ontwikkelingen in de prenatale behandelingen zoals nieuwe uitval voor de conservatieven een betere zwangerschapsopvolging en zo is bijvoorbeeld in Engeland, onder invloed van de verbeterde opvolging, de grens van de levensvatbaarheid van een foetus van 26 naar 24 weken vermindert. Hoewel de conservatieven in 2006 de grens van 12 weken niet konden verlagen, zorgt abortus vandaag binnen de medische wereld meer en meer voor discussies. Centraal staat nu niet de zorg voor het leven en de gezondheid van de vrouw, maar wel de bekommernis voor het leven van foetus! De laatste 15-20 jaar merkt men binnen

de discussies een overgang naar een rechts conservatief discours.

Recht op abortus is een sociaal recht

men, gevoerd door antikapitalistische, activistische feministen die beklemtonen dat privatiseringen in de gezondheidszorg en verdere besparingen in sociale voorzieningen vrouwen beperkt in hun toegang tot abortus. Hoewel de abortuswetten beschermd zijn, moet men het recht op abortus als een sociaal recht zien en deze erkennen en verdedigen aangezien het steunt op het recht van de individuele keuze. Als we de kwestie vanuit dit perspectief bekijken, zien we dat vrouwen vandaag steeds minder toegang hebben tot vrije, veilige en geschoolde abortusfaciliteiten. Besparingen in de sociale en medische voorzieningen vergroten immers ook het veld voor de artsen met "gewetensbezuur". Deze beperkingen worden door het neoliberale beleid en de bewegingen van de foetusfetisjisten versterkt en leidt tot aanvallen op de bestaande wetten en reeds verworven rechten.

De Spaanse privé-ziekenhuizen, waar hoofdzakelijk abortussen worden uitgevoerd, worden regelmatig aangevallen door de politie of anti-abortusbewegingen. Nochtans keurde Spanje in juni een wet goed dat abortus tot 14 weken toelaat, ondanks het feit dat het Gerechtshof het strijdig verklaarde met de Grondwet.

De vraag naar abortus stijgt in vele landen, vooral bij vrouwen die getroffen worden door sociale besparingen en de economische crisis, en bij jongeren, waarvan de toegang tot gezonde seksuele informatie en voorbehoedsmiddelen door dezelfde mechanismen wordt beperkt. In Frankrijk werd de Code Bachelot in mei 2009 goedgekeurd. Het was gericht op de vermindering van gezondheidsdiensten en de hergroepering van ziekenhuizen waarvoor abortuscentra vaak als eerst de deuren

andere groep is het "European Feminist Initiative" dat ontstaan is uit de eerste sociale fora, en dat pleit voor de erkenning van abortus als mensenrecht door de Europese Unie. Dit recht zou in alle lidstaten bindend moeten zijn en hiervoor proberen ze één miljoen handtekeningen te verzamelen. Dit is een manier om abortus in landen zoals Polen of Ierland wettelijk te maken.

Het belang van campagnes om druk op de Europese Unie te zetten, is onlangs weer bewezen toen de Europese Commissie begin oktober tegen een voorstel stemde om gewetensbezwarende artsen te verplichten om alternatieven te bieden of vrouwen door te verwijzen naar een abortuscentrum. De El-élites blijven abortus zien als een privé-kwestie en als een soeverein beleid van het gezondheidssysteem van elk land.

Behalve het belang van de internationale campagnes moeten we ook de toename van de activistengroepen vermelden die vrouwen de mogelijkheid geven om een abortus uit te voeren. De beroemdste onder hen is de Nederlandse groep van "Wonen on Waves", die in elk land waar ze passeren evenals op Europese niveau de gemoeiden en discussies doen oplossen. Dit "pragmatisch feminisme" is gegroeid uit de ondergrondse netwerken van Ierse vrouwen die abortussen in Engeland te laten doen. De Irish Women's Abortion Group (die ook een zusterorganisatie opgebouwd heeft voor vrouwen in de Spaanse staat) hielp vele Ierse vrouwen tot 2000 om een abortus te kunnen uitvoeren. Dankzij de verjonging binnen het feminisme in Engeland (2006) en Ierland (2008), zien we vandaag veel van dergelijke abortussteuningsgroepen, zoals de National Abortion Campaign, Abortion Rights, Abortion Support, ...

Om te besluiten kunnen we stellen dat er een antikapitalistisch feminisme groeit tegen de sociale besparingen. Een voorbeeld is Feminist Fightback in Engeland, alsook de activiteiten en de campagnes die door feministen met de steun van de vakbonden of linkse organisaties in verschillende landen worden georganiseerd.

De nationale betoging van 6 november in Frankrijk om abortus als sociaal recht op de agenda te plaatsen werd gesteund door vakbonden, jongeren, linkse organisaties. ... en verhoogt de hoop van deze anti-kapitalistische feministische strijd in heel Europa. ■

moeten sluiten. Hierdoor zullen in Frankrijk drie- tot vierduizend banen verloren gaan en moeten vrouwen zich naar verder gelegen ziekenhuizen begeven voor een abortus. Deze bijkomende verplaatsingskosten worden natuurlijk niet gedekt door de sociale zekerheid. Door de sluiting van veel abortuscentra ontstaan in andere centra lange wachtlijsten die tot 3 weken kunnen oplopen, waardoor de wettelijke onderbrekingstermijn van maximaal 12 weken zwangerschap overschreden kan worden. Dit veroorzaakt een toename van onwettige en dure abortussen, of van vrouwen die genooddaakt zijn om naar het buitenland te gaan. De wachtlijsten en de noodzaak om elders te gaan worden nog verhoogd door de verhoging van het aantal artsen die om "gewetensredenen" geen abortus willen uitvoeren.

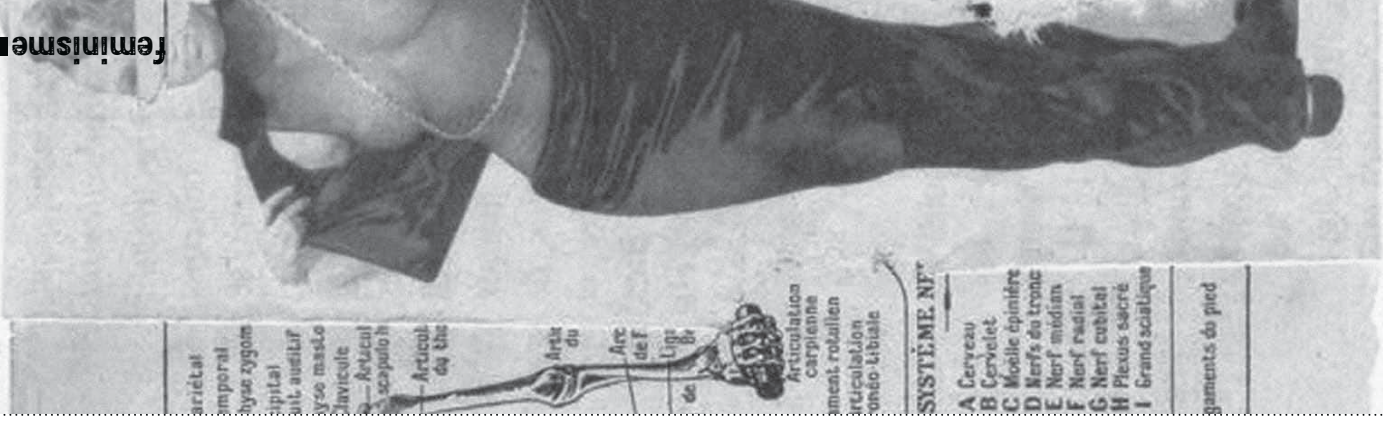
De situatie is in veel landen gelijkwaardig: in Italië, in de regio van Rome, voeren 86% van de artsen geen abortus uit, uit gewetensbezuur. Maar ook in Engeland, Portugal, Spanje, België, Luxemburg, Zwitserland, Duitsland, Polen, de Baltische staten, ... stijgt dit percentage met de dag. De jaarlijkse "Marche pour la vie", dat sinds 6 jaar in januari in Parijs wordt georganiseerd, vermenigvuldigde haar deelnemers van 15.000 vorig jaar naar 25.000 dit jaar. Vlak voor de stemming in de Europese Commissie rond de kwestie van "gewetensbezuur bij artsen" werden op 18 september verschillende manifestaties van de "pro-life" bewegingen georganiseerd. De betogingen in Berlijn en Zürich kregen daarbij ook lovende steunberichten van volksvertegenwoordigers van de Christen-Democraten of van rechtse partijen! In Engeland konden de abortus tegenstanders de verlaging van de 12 weken grens niet realiseren, maar ze konden wel de toegang beperken tot abortus door sociale besparingen en door meer "gewetensvolle" artsen te winnen.

Recht op abortus is een mensenrecht

Vandaag is na het verdedigen van abortus als wettelijk recht over heel de wereld, het verdedigen en de strijd van abortus als sociaal recht en als voorwaarde voor keuzevrijheid essentieel dan ooit.

Het verdedigen van de verworvenheden en de strijd voor de abortuswetten gaat in elk land en op het niveau van Europese Unie verder en wordt door lobbygroepen of door activistische feministische groepen gevoerd. Een van deze activistengroepen is het Europese "Pro-choice"-netwerk. Een

collage: Thierry Tiller www.thierrytiller.com

Philip Polk over het artikel van Marcel Liebmann inzake de moord op Trotsky

Beste,

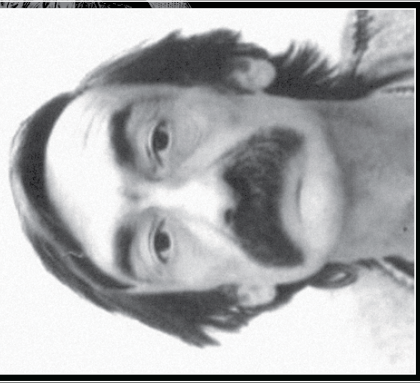
Even een kleine rechtzetting. In het artikel van Marcel Liebmann (rood 47, blz.29) staat dat Trotsky langs Antwerpen kwam "waar de Belgische autoriteiten hem verbiiden aan land te komen". De toenmalige burgemeester van Antwerpen, Camiel Huisman, gaf wel de toelating aan Trotsky om van boord te gaan. Trotsky is dan bij ons thuis gekomen en er werd dadelijk een vergadering belegd met enkele mensen uit Antwerpen en Charleroi.

Valere Vantuyghem overleden

Tijdens de nacht van dinsdag 21 op woensdag 22 september overleed in Kortrijk Valere Vantuyghem. Hij werd 58 jaar. Valere leed al enkele jaren aan kanker. Valere werd in de vroege jaren '70 lid van de RAL, de voorloper van de SAP. In de loop der jaren zou hij, soms als militair, soms met wat meer afstand met onze Stroming blijven samenwerken. De Vierde Internationale bleef steeds een belangrijk referentiepunt voor hem.

In die beginperiode nam hij mee het initiatief voor het eerste onafhankelijk soldatencomité dat in het Belgische leger heeft bestaan. Valere was ook vele jaren ABVV-delegee bij de voedselsector in West-Vlaanderen. Als strijdbaar delegee werd hij na een aantal jaren ontslagen door het bedrijf. In de jaren '90 was Valere erg actief in de actie Workers Aid For Bosnia. Tijdens de oorlog in ex-Joegoslavië. Hij noemde zichzelf wel eens grappig "de bevrijder van Tuzla", de Bosnische mijnwerkersstad die tijdens de oorlog tegen de stroom in probeerde een multiculturele regio te blijven, waar mensen van de verschillende bevolkingsgroepen samen bleven leven. En het moet gezegd. Valere Vantuyghem, Jenny Mees en de anderen die met hulpkonvooien naar ginder trokken, werden er tijdens de oorlog als helden onthaald.

Valere erg actief in de actie Workers Aid For Bosnia. Tijdens de oorlog in ex-Joegoslavië. Hij noemde zichzelf wel eens grappig "de bevrijder van Tuzla", de Bosnische mijnwerkersstad die tijdens de oorlog tegen de stroom in probeerde een multiculturele regio te blijven, waar mensen van de verschillende bevolkingsgroepen samen bleven leven. En het moet gezegd. Valere Vantuyghem, Jenny Mees en de anderen die met hulpkonvooien naar ginder trokken, werden er tijdens de oorlog als helden onthaald.

Mindegeest, J. 1999

Noot van de redactie:

Philip Polk is de zoon van Lode Polk, voorman van de Communistische partij in Antwerpen met de jaren 20. Hij wordt uitgesloten met de linkse oppositie in 1929. Later is hij de centrale animator van de trotskyistische groep in Antwerpen. In 1941 wordt Lode Polk door de nazis naar het concentratiekamp van Neuengamme gedeporteerd. Hij zal daar in de gevangenis sterven in 1945. Philip Polk, de zoon dus, is actief geweest in de trotskyistische beweging in Vlaanderen. Hij is een gekend marxist en bioloog, een ecologist van het eerste uur en sinds lange tijden een sympathisant van onze organisatie. ■

Het zou een passend eerbetoon betekenen aan Valeers bekommernis om de erfenis van het Belgisch revolutionair-marxisme ook aan de nieuwere generaties door te geven...

De SAP drukt haar medeleven uit met zijn vrienden en vriendinnen, in het bijzonder met zijn makker Achille, en zijn familie. ■

Tegen het concept

door Filip De Bodt

De Vlaamse regering weegt de borstel door het socio-cultureel werk. Bewegingen en instellingen worden op droog zaad gezei, mensen worden afgedankt, organisaties geviserd. Het lijkt een beetje op wat de Wilders-regering in Nederland doet. Cultuur is een 'linkse hobby', dus daar gaat de hakbijl in. Gedaan met de onafhankelijke originele, dwarse initiatieven. Voor alle veiligheid: de uitzonderingen bevestigen de regel.

Soms vraag je je af of de sector het niet een beetje zelf gezocht heeft. Ons socio-cultureel 'middenveld', jeetje wat een verschrikkelijke term, is braaf... zo braaf. Het beleid viseren, dat is een beetje uit de mode, tegenwoordig denken we me met het beleid. Toen Joke Schauvliege besliste dat de milieubeweging zwaar moest inleveren, sloot de Bond Beter Leefmilieu zijn perscommuniqué af met de boodschap dat de milieubeweging een loyale partner bleef van de regering. Het brood bleef in m'n keel zitten en de koffie spoot langs m'n neus naar buiten toen ik het voorbeeld hadden BBL en 11.11.11. Al het voorbeeld gegeven door zwaar te sanderen in de werking van VODO vzw (Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling). Goed gedaan, zei Schauvliege en ze liquideerde het gekaartje Tandem van BBL.

Volgens mij is het wetenschappelijk bewezen dat het tweeduizend jaar oude adagium 'als iemand u slaat op de linkerwang, draai hem dan de rechterwang toe' het begin is van de teloorgang van heel wat beschavingen.

Het socio-cultureel werk heeft zich het neoliberal discours tijdens de laatste jaren bijzonder eigen gemaakt.

Net zoals bedrijven houden we ons bezig met het uitdenken van 'concepten' en 'tools'. We evalueren, plannen en vergaderen ons dood en kicken op statistiekjes, outputcijfers en dies meer. We maken trajecten voor doelgroepen en dweilen het land af met missies. Dat laatste doet me onverwijd aan Congo denken.

We bekijken de maatschappij klantgericht en vinden voor ieder wat lekkers. Dit dan nog in een onderlinge concurrentie waarbij we zelf vertegenwoordigd zijn in allerhande

commissies die over de centen van collega's moeten beslissen.

Wat we daarbij af en toe vergeten, is dat we er in essentie zijn om mensen aan te zetten tot bewustmaking en verdediging van gemeenschappelijke belangen. Ontvoeding en volksovoeding heette dat destijds. Nu wordt het volk geacht zichzelf op te voeden en is de socio-culturele sector erom zichzelf te bestendigen en in te spelen op de wensen van het publiek.

Van de Homo Militians naar de Homo Ludens (vuala, Mijn heer Barth De Weaver, ik kan dat ook)! Tot tien jaar geleden betoogden we, voerden we actie, organiseerden bezettingen... Het enige ludens-element dat toen naar boven kwam was een kat-en-muis spel met flinken, kasseistenen, waterkanonnen, knikkers, traangas en co als ingrediënten.

Dansen en zingen in de fabrieken voor meer loon...

Nu bevrieten we tegen de oorlog, dansen we voor het klimaat, zingen we voor het milieu, staan we te wachten en maken we duizenden 'flinkes' waarop we deze activiteiten vastleggen om een politiek statement te maken. De man die met die filmpjes begonnen is, mogen ze voor mijn part voor het vuurpeloton brengen. Bij wijze van spreken hoor, Nik!

In plaats van informatie door te geven, pamfletten uit te delen of te discuten met de mensen lopen we het land af met spelen en spelletjes. Als het maar plezierig is, vertoel!

Geef toe, heb je nu al één politicus zien biheren omdat er ergens duizenden mensen staan te dansen (al dan niet op een strand) te zingen of tikkerij te spelen? Enfin seg... wie ligt daar nu van wakker? Binnenkort staken we niet meer, maar dansen of zingen we de fabrieken rond in de hoop daarmee méér in het loonzakje te krijgen.

Wees gerust, ik ben nog niet verzuurd en speel tikkerij, haasje over, zakdoekje leggen als geen ander. Ik dans boven op mijn tafel en zing Nina Hagen of Deep Purple als ik de afwas doe. Ahaaaaaaahaaaa... oooooe... oooooe... oooooe...

Maar als we actie voeren godverdomme, dan voeren we actie! ■

rood

de wereld begrijpen om de wereld te veranderen

CLIMATE CHANGE
NOT A CHANCE

